

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

**FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA PLÁNOVÁNÍ KRAJINY A SÍDEL**

**URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY
NA ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU
POÚ MLADÁ VOŽICE**

**URBAN AND LANDSCAPE VALUES
OF THE MLADA VOZICE DISTRICT**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.

Diplomant: Bc. Luboš Otradovec

2022

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Luboš Otradovec

Rozvoj venkova a zemědělství
Prostorové plánování

Název práce

Urbanistické a krajinné hodnoty na území správního obvodu POÚ Mladá Vožice

Název anglicky

Urban and Landscape Values of the Mlada Vožice District

Cíle práce

Cílem DP je identifikace urbanistických a krajinných hodnot na území správního obvodu pověřeného obecního úřadu Mladá Vožice ve smyslu jevu ÚAP obcí č. 11, a to ve struktuře dané Metodikou sledovaných jevů pro územně analytické podklady (MMR, 2019).

Metodika

Rešeršní část DP se bude obecně zabývat zejména problematikou urbanistických a krajinných hodnot (regiony lidové architektury, historické krajinné struktury, komponovaná krajina, významné krajinné dominanty, kulturní dominanty, urbanistické a přírodní osy, kompoziční osy v krajině, významné stavební dominanty, pohledově exponovaná místa, významné vyhlídkové body, horizonty, pohledové osy, průhledy ad.) a jejich místem v nástrojích ÚP.

Konkrétní část DP bude mj. vycházet z rešerše ÚPP a ÚPD, starých map, ortofotomap, různých databází (Památkový katalog, komponované krajiny atd.), stávajících metodik (Metodika pro urbanistické hodnoty, Metodika ÚAP – stávající i původní atd.) a vlastních terénních průzkumů. Bude obsahovat popis řešené lokality – přírodní (terén, geologie, voda, půda, klima...ochrana přírody), kulturní a historickou charakteristiku (historický vývoj území...památková péče) – a vlastní výstupy textové (vč. tabulek) a grafické (mapy, fotodokumentace). V rámci diskuze bude provedeno i porovnání výsledků se stávajícími ÚAP.

DP typu studie bude vycházet z Metodických pokynů pro zpracování diplomové práce na FŽP (nařízení děkana 02/2020) a z Pravidel zadávání, zpracování, odevzdávání, archivace a zveřejňování bakalářských a diplomových prací na ČZU (směrnice rektora 5/2019).

Doporučený rozsah práce

Dle Nařízení děkana č. 02/2020 metodické pokyny pro zpracování diplomové práce FŽP

Klíčová slova

územní plánování, územně analytické podklady, územně plánovací podklady, památková péče, ochrana přírody a krajiny

Doporučené zdroje informací

- HEXNER, M. – NOVÁK, J. Urbanistická kompozice. Praha: ČVUT, 1996.
- KUČA, K. – KUČOVÁ, V. Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami. Praha: NPÚ, 2015.
- KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické : vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1.
- KUPKA, J. (2017). SDG 15: Sustainable Development of the Landscape and its Cultural Identity. IN Agenda 2030 in the Czech Republic : Vision and Opportunity. Ostrava: KEY Publishing, s. 89-101.
- Metodika sledovaných jevů pro územně analytické podklady. Praha: MMR, 2019.
- Recentní literatura k popisu přírodních podmínek (DEMEK, CULEK, NEUHÄUSLOVÁ atd.). Regionální literatura a publikace.
- ROZMANOVÁ, N. – POKORNÁ, Z. Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech. Brno: MMR, ÚÚR, 2019.
- SEDLÁČEK, J.; SALAŠOVÁ, A. (2016): GIS analysis in cultural landscape protection. Example from Czech Republic. In: Proceedings of the Third European SCGIS Conference "Geoinformation technologies for natural and cultural heritage conservation". Sofie: Space Research and Technology Institute BAS. s. 176-182.
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – FZP

Vedoucí práce

prof. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra plánování krajiny a sídel

Elektronicky schváleno dne 17. 5. 2021

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 5. 2021

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 27. 07. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Urbanistické a krajinné hodnoty na území správního obvodu POÚ Mladá Vožice“ vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom, že odevzdáním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 30. 03. 2022

.....
Bc. Luboš Otradovec

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu diplomové práce prof. Ing. arch. ThLic. Jiřímu Kupkovi, Ph.D. za jeho čas, ochotu, odborné vedení a cenné rady.

Dále bych rád poděkoval své rodině a přátelům za veškerou podporu a pomoc při psaní této práce.

V Praze dne 30. 03. 2022

.....
Bc. Luboš Otradovec

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá určením urbanistických a krajinných hodnot v řešeném území obce s pověřeným obecním úřadem Mladá Vožice podle poslední aktualizované Metodiky sledovaných jevů Územně analytických podkladů z roku 2019 ve struktuře sledovaného jevu č. 11. Samotné určení hodnot bylo realizováno dle rozboru přírodních podmínek území, historických analýz o území, dostupných historických mapových podkladů a jejich porovnáním se soudobými mapovými podklady. Dále byla práce založena na vlastním terénním průzkumu spolu s pořizováním fotografické dokumentace. Všechny hodnoty, které byly v řešeném území nalezeny, byly v práci popsány a zakresleny do mapy. Na závěr proběhlo porovnání identifikovaných hodnot s hodnotami již existujícími analytických podkladů jako například s územně analytickými podklady pro obec s rozšířenou působností Tábor (2020) nebo s územní studií krajiny pro Jihočeský kraj (2021).

KLÍČOVÁ SLOVA

Územní plánování; územně analytické podklady; územně plánovací podklady; památková péče; ochrana přírody a krajiny

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the determination of urban and landscape values in a Municipality with an authorized municipal office Mlada Vožice according to the last updated Methodology of monitored phenomena of Territorial analytical data from 2019 in the structure of the monitored phenomenon No.11. The determination of values was carried out according to the analysis of natural conditions of the area, historical analysis of the area, available historical map materials and their comparison with contemporary map materials. Furthermore, the work was based on our own field research together with the acquisition of photographic documentation. All values that were found in the concerned area were described in the work and drawn on the map. In the end, the identified values were compared with the values of existing analytical data, namely with the Territorial Analytical Data for a Municipality with extended powers Tabor (2020) and with the Territorial Landscape Study for the South Bohemia Region (2021).

KEY WORDS

Concept of master plan; territorial analytical data; spatial planning documents; historical preservation; nature and landscape protection

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	CÍL PRÁCE	2
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	3
3.1	URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY OBECNĚ.....	3
3.1.1	URBANISTICKÉ HODNOTY.....	4
3.1.2	KRAJINNÉ HODNOTY	7
3.1.3	OCHRANA HODNOT.....	11
3.2	ÚAP V RÁMCI NÁSTROJŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ	14
3.3	HODNOTY JMENOVANÉ VE SLEDOVANÉM JEVU Č.11	18
3.3.1	REGIONY LIDOVÉ ARCHITEKTURY.....	19
3.3.2	DOCHOVANÁ HISTORICKÁ KULTURNÍ KRAJINA A HISTORICKÉ KRAJINNÉ STRUKTURY	20
3.3.3	KOMPONOVANÁ KRAJINA	22
3.3.4	VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY.....	24
3.3.5	VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY	24
3.3.6	URBANISTICKÉ A PŘÍRODNÍ OSY, KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ, POHLEDOVÉ OSY	25
3.3.7	POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA	25
3.3.8	VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY	26
3.3.9	HORIZONTY.....	26
3.3.10	PRŮHLEDY.....	26
4	CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ	27
4.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPRÁVNÍM ÚZEMÍ	27
4.2	PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA	29
4.3	KULTURNÍ A HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA	36
5	METODIKA.....	43
6	VÝSLEDKY PRÁCE	50
6.1	URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY V POÚ MLADÁ VOŽICE	50
6.1.1	REGIONY LIDOVÉ ARCHITEKTURY.....	50
6.1.2	HISTORICKÁ KULTURNÍ KRAJINA A HISTORICKÉ KRAJINNÉ STRUKTURY.....	53
6.1.3	KOMPONOVANÁ KRAJINA	70
6.1.4	VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY.....	71
6.1.5	URBANISTICKÉ A PŘÍRODNÍ OSY, KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ	73
6.1.6	VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY	78
6.1.7	POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA	81
6.1.8	VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY	83

6.1.9	HORIZONTY.....	86
6.1.10	POHLEDOVÉ OSY.....	89
6.1.11	PRŮHLEDY.....	91
7	DISKUZE	93
8	ZÁVĚR.....	98
9	PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	100
10	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A PŘÍLOH	109

SEZNAM ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura pro ochranu přírody a krajiny České republiky
AV ČR	Akademie věd České republiky
CLC	Corine land cover
ČIAŽP	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
GIS	Geografické informační systémy
CHKO	Chráněná krajinná oblast
INSPIRE	Infrastructure for spatial information in Europe
KÚ	Krajský úřad
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
POÚ	Pověřený obecní úřad
PRURÚ	Podklady pro rozvoj udržitelného rozvoje území
PÚR	Politika územního rozvoje
RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
RURÚ	Rozbor udržitelného rozvoje území
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SZ	Stavební zákon
ÚAP	Územně analytické podklady
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚP	Územní plán
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚPP	Územně plánovací podklady
ÚS	Územní studie
ÚSK	Územní studie krajiny
ÚSKP	Ústřední seznam kulturních památek
ÚÚP	Úřad územního plánování
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VÚKOZ	Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví
ZABAGED	Základní báze geografických dat České republiky
ZM10	Základní mapa ČR v měřítku 1:10 000
ZSJ	Základní sídelní jednotka
ZÚR	Zásady územního rozvoje

1 ÚVOD

Územně analytické podklady (dále jen „ÚAP“) jsou povinným podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace a každá obec s rozšířenou působností společně s krajským úřadem (dále jen „KÚ“) má povinnost je každé 4 roky aktualizovat. Jejich součástí jsou tzv. sledované jevy ÚAP, které si v roce 2019 prošly aktualizací. Byl značně upraven sledovaný jev č.11 – Urbanistické a krajinné hodnoty v území, který nyní spojuje několik dřívějších jevů najednou a zároveň je explicitně jmenuje. Tento jev vychází z Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy a z Evropské úmluvy o krajině, jejichž plněním se Česká republika zavázala.

Charakterizování, vymezení a celkové popsání dochovaných urbanistických a krajinných hodnot v rámci sledovaných jevů ÚAP může sloužit jako efektivní a profylaktický způsob ochrany a integrace do územního plánování pod hlavičkou stavebního zákona. Lidské zásahy v krajině městské či volné bývají často nevratné a každý dokument, který mapuje a popisuje hodnoty v lidském prostředí, může výrazně pomoci k jejich ochraně a zároveň být impulsem k vyhlášení plošných ochranných rezervací či k aktualizaci jejich hranic. ÚAP jsou tedy v ochraně hodnot velmi důležité, protože jsou podkladem pro rozhodování v území a slouží stavebním úřadům při posuzování změn v území.

Řešenou oblastí je správní území pověřeného obecního úřadu (dále jen „POÚ“) Mladá Vožice. Je to oblast na rozhraní tří krajů: Středočeského, Jihočeského a kraje Vysočina. Jedná se o členitou krajinu plnou horizontů a významných dominant s bohatou tradicí spojenou s těžbou stříbra. Je to území, které si jistě zaslouží důkladné zmapování všech urbanistických a krajinných hodnot, jak uvádí aktualizovaná metodika z roku 2019.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je identifikace urbanistických a krajinných hodnot na území správního obvodu pověřeného obecního úřadu Mladá Vožice ve smyslu ÚAP obcí jevu č. 11 – Urbanistické a krajinné hodnoty, a to ve struktuře dané Metodikou sledovaných jevů pro územně analytické podklady.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Literární rešerše se zabývá úvodem do územně analytických podkladů a jejich postavením v rámci územního plánování. Dále se pak zabývá pojmy ve struktuře sledovaného jevu č.11 – Urbanistické a krajinné hodnoty, které jsou součástí územně analytických podkladů obcí.

3.1 URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY OBECNĚ

Důležitým předpokladem pro jakoukoliv ochranu urbanistických a krajinných hodnot je jejich identifikace. Pokud o hodnotě v území nevíme, nedokážeme ji identifikovat, nemůžeme ji chránit (Kuča, 2018). Proto toho, abychom si uvědomili potenciální negativní dopady na krajinu, vytvořili Sedláček & Salašová (2016) metodu uznanou Ministerstvem kultury ČR. Tato metoda za využití digitálního modelu terénu, vizuální analýzy, GIS aplikace slouží k ochraně území kulturní krajiny, kdy své výsledky nejdříve zhodnotí a pak je zajímavou formou vizualizuje.

V této kapitole budou představeny jak urbanistické, tak krajinné hodnoty a jejich definice. Pozornost bude také věnována tomu, proč jsou tyto hodnoty důležité a proč je nutné je chránit.

DEFINICE HODNOT

První problematická definice souvisí se samotným pojmem hodnot. Zatímco definice hodnoty z pohledu statistiky nebo ekonomiky bude vyčíslitelná (Novotný & kol., 2005), hodnota z pohledu psychologie bude chápána spíše jako přisuzovaná vlastnost. Průcha (2010) uvádí, že hodnota je vlastnost, která je jedincem přisuzována určitému objektu, činnosti, situaci nebo události, a to v souvislosti s uspokojováním jeho potřeb nebo zájmů. Problematika hodnot je ostatně jedním z nejvíce zkoumaných témat v sociologii a sociální psychologii. Různé hodnoty mohou mít jedinci, určitý systém hodnot mohou společně vyznávat určité národy či kultury.

Zahraniční autoři doplňují, že hodnoty si jedinec tvoří už jako dítě, zprvu v primární rodině. Zejména matky poskytují dětem vzory a hodnotové orientace (Danziger, 1970). Hodnotový systém se tvoří a mění celý život. Některé hodnoty v průběhu času slábnou, jiné sílí nebo se dokonce nově objevují (Branco & Lopes de Oliveira, 2018).

Systém hodnot je převážně sociálně podmíněný. Pojem hodnot často souvisí s termíny, jako je hodnota peněz, hodnota zdraví, hodnota lásky nebo hodnota ochrany životního prostředí úzce související s urbanistickými a krajinnými hodnotami (Vysekalová, 2012).

3.1.1 URBANISTICKÉ HODNOTY

Jak už název napovídám, urbanistické hodnoty jsou hodnoty v urbánních prostorech. Samotný pojem urbanismus odkazuje k „vědě o organizaci prostoru“ ve městech. Historicky je současné pojetí urbanismu spjato s pravidly správného stavění jako byly myšleny utopisty Thomase Moora o dokonalém, „modelovém“ městě. O „umění stavět“, o vědeckých principech a pravidlech. O tom však pojednával již Leon Battista Alberti ve svém spise *O stavitelství* v polovině 15. století (Mongin, 2017).

Maier (2012a) říká, že urbanistická hodnota spočívá v mnoha aspektech, jako je například uspořádání, návaznost nebo vlastnosti prostorů a staveb, především těch přístupných veřejnosti, což jsou průhledové osy, různorodost zástavby a její členitost nebo architektonické dominanty území, a podobně. Termín urbanistických hodnot není v žádné české legislativní úpravě definován. Přesto lze doplnit, že samotný pojem urbanistických hodnot se v zákoně vyskytuje. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu o urbanistických hodnotách hovoří pouze ve smyslu řízení o územním plánu, kdy pořizovatel přezkoumá soulad návrhu územního plánu nejen s politikou rozvoje, územním rozvojovým plánem nebo s cíli územního plánování, ale právě také soulad s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území. Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území také s pojmem operuje jen stručně a uvádí, že plochy se obecně vymezují dle stávajícího či požadovaného způsobu využití a vymezují se nejen ke stanovení územních podmínek, ale také pro stanovení ochrany veřejných zájmů, jako je ochrana přírodního a kulturního dědictví nebo právě urbanistických hodnot. Zákon tedy s pojmem urbanistické hodnoty okrajově pracuje, přestože ho přesně nedefinuje.

Metodika sledovaných jevů obsahuje výčet urbanistických a krajinných hodnot s krátkým popisem. Dále pak odkazuje na další publikace k dovysvětlení jednotlivých pojmů (MMR, 2019). V § 18 stavebního zákona (dále jen SZ) je definován pojem urbanistické dědictví, které se považuje za synonymum slova urbanistické hodnoty (Kuča & Kučová, 2015). Tunka (2003) doplňuje, že se jedná o velmi široký pojem plný vazeb. Lze tam zahrnout celou kulturní krajinu, jehož součástí jsou i krajinné hodnoty. Urbanistické hodnoty jsou převážně brány jako historicky zděděné urbanistické dědictví vzniklé v minulosti. Nové hodnotné celky vznikají ale také v současnosti a tento vývoj neustále pokračuje (Kuča & Kučová, 2015).

Urbanistická hodnota konkrétně spočívá například v uspořádání, vaznosti a vlastnostech prostorů ve městě. Všechny aktivity ve městě by měly být realizovány tak, aby se nezhoršila stávající kvalita, ba naopak. Území respektující urbanistické hodnoty je takové, kde lidé rádi bydlí nebo ho rádi navštěvují (Gehl, 2012).

Konkrétní urbanistickou hodnotou může být například charakteristická urbanistická struktura, kterou má každé město nebo vesnice. Urbanistická struktura je složená z půdorysné struktury sídla, parcelace, půdorysné i hmotové skladby zástavby, dominant, kompozičních vztahů prostorů (Moravskoslezský kraj, 2013). Může to být ale i krajinný prvek, jakým je například městský les. Jeho hodnota je nejčastěji založena na funkci, kterou les plní. Jeho hodnota může souviset i s historickou událostí nebo s jeho polohou v rámci urbanistické kompozice (Nowak, 2010).

Další pohled nabízí zahraniční autoři, například Bandarin & Oers (2014), kteří uvádí, že úvahy o urbanistických hodnotách a hodnotách městského dědictví jsou výchozím bodem pro globální přístup k městské památkové péči. Pochopení důležitosti ochrany, udržitelnosti a péče o ně jsou zásadní pro formování současného a budoucího hodnotového systému různých generací. Zatímco v 19. století bylo vnímání hodnoty dědictví spojeno s památkovou hodnotou, ve 20. století už je ochrana měst pochopena i v jeho širších souvislostech. Dnes se vnímání urbanistických hodnot neomezuje jen na historicky významné budovy, ale rozšířilo se o estetické a symbolické hodnoty míst, o nové využití i požitky z městského prostoru.

Kuča & Kučová (2015) definují typy území z hlediska urbanistických hodnot od kategorií, které nejvíce splňují požadavky z hlediska památkové ochrany po kategorie, které tyto požadavky nespĺňují:

1A) ÚZEMÍ S DOCHOVANÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI A ARCHITEKTONICKY CENNOU ZÁSTAVBOU

Vysoká úroveň dochování hodnot urbanistické struktury, která se jasně projevuje v půdorysu. Vznikla do roku 1950 a obsahuje malé zásahy do urbanistické struktury. Jedná se o území s architektonicky cennou zástavbou. Sem se řadí památkové rezervace, památkové zóny a další území podobných kvalit.

1B) ÚZEMÍ S DOCHOVANÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI

Vysoká úroveň dochování hodnot urbanistické struktury, zejména v jeho půdorysu. Území s architektonicky cennou zástavbou vzniklou do roku 1950 s možnými většími narušujícími zásahy, ale pouze v jednotlivých částech zástavby. Jedná se o území s historicky cennou zástavbou bez památkové ochrany vycházející z památkového zákona. Rozdělení do kategorií 1 a) či 1 b) je možné až po vlastním terénním průzkumu, není možné ho určit jako u ostatních kategorií z mapových podkladů.

2) ÚZEMÍ S ČÁSTEČNĚ DOCHOVANÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI

Tato území vykazují vyšší rozsah narušení celistvosti aktuálního stavu v porovnání se staršími mapovými poklady, nicméně stále jsou tu hodnotné urbanistické části původní historické skladby. Ty dosud často přetrvávají

i s dochovanou parcelací. Mohou, ale i nemusí se zde vyskytovat stavby architektonicky cenné či historicky významné. Tato území nemohou spadat pod ochranu památkového zákona z častého důvodu, a to je velké množství nevyhovující současné zástavby.

3) ÚZEMÍ S ARCHEOLOGIZOVANÝMI URBANIZOVANÝMI HODNOTAMI

Tento typ úzce souvisí s jevem ÚAP č. 16 – Území s archeologickými nálezy. Do této kategorie spadají historicky zaniklá území převážně vzniklá nuceným vysídlením sídel. Jedná se o území se zachovanou urbanistickou strukturou, která bývají často pod povrchem terénu. Důvodem mohlo být například vytvoření vojenských prostorů, povrchová těžba, zatopení nebo převrstvení novou zástavbou. Jelikož nejsou v současnosti okem viditelná, jejich místo známe díky historickým pramenům.

4) ÚZEMÍ SE ZNIČENÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI

Do této kategorie spadají bývalé zastavěné oblasti, jejichž území bylo srovnáno se zemí, změnil se významně okolní terén například povrchovou těžbou nebo zatopením. Jedná se často o bývalé těžební oblasti, kde dochází k závratným změnám reliéfu. Dále se může jednat o převrstvení historické zástavby novou strukturou. Tato území je zbytečné pro účely urbanistických hodnot vymezovat, protože mají pouze historický význam.

5) ÚZEMÍ BEZ URBANISTICKÝCH HODNOT – STABILIZOVANÁ

Jedná se především o území bez zvláštních historických, urbanistických nebo architektonických hodnot, která jsou z pohledu územně plánovací praxe dlouhodobě ustálená. Tato území tvoří často velkou část z rozlohy měst. Jsou jimi okrsky rodinných domů, panelových sídlišť nebo administrativních budov většinou vzniklé od 60. let do současnosti. Tato území je zbytečné pro účely urbanistických hodnot vymezovat.

6) ÚZEMÍ BEZ URBANISTICKÝCH HODNOT – NESTABILIZOVANÁ

Jedná se o území, která jsou v současné době nestabilizovaná, v přestavbové fázi. Příkladem jsou plochy brownfield, které se mohou v budoucnu rekultivovat nebo přestavět na stabilizované plochy. Tato území je zbytečné pro účely urbanistických hodnot vymezovat.

Další jevy, které se zabývají urbanistickými hodnotami, ale nejsou vypsané v jevu č. 11 jsou jevy:

5a – Památkové rezervace a památkové zóny

8a – Nemovité národní kulturní památky a nemovité kulturní památky

10 – Statky zapsané na Seznamu světového dědictví

13a – Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb,
historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb

16 – Území s archeologickými nálezy

3.1.2 KRAJINNÉ HODNOTY

Kromě urbanistických hodnot se v současnosti často diskutuje také o krajinných hodnotách. V odborné literatuře se ovšem mnoho definic ohledně termínu krajinné hodnoty nevyskytuje. Definovat krajinné hodnoty není snadné, protože je otázka, jak si definovat termín krajina. Téma krajina je velmi široké a zahrnuje různé přístupy a definice.

Možností, jak si definovat krajinu je celá řada, vždy záleží, kdo to definuje, z jakého odborného pohledu a za jakým účelem. To je i vidět u Skleničky (2003), který definuje krajinu z hledisek právního, geomorfologického, geografického, ekologického, architektonického, historického, demografického, uměleckého, emociálního nebo ekonomického pojetí. Stibral & al (2009) ji definuje jako očima pozorovatelnou část zemského povrchu, která je ohraničená horizonty a je viditelná z větší vzdálenosti od pozorovatele. Zákon o ochraně přírody a krajiny definuje krajinu jako: „*Část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořenou souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky*“. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) z roku 2017 ji definuje zase jako území specifické svou geografickou polohou, strukturou přírodních a civilizačních složek, které vytváří krajinný obraz. Krajina může být dle MMR (2017) městská, příměstská nebo krajina venkovská, takzvaně urbánní, suburbánní nebo rurální.

Problém v jasné definici krajiny je ten, že krajina není neměnný prvek, nýbrž je značně proměnlivá a velmi rozmanitá. Zahrnuje totiž nejen hodnoty přírodní, ale i kulturní, historické, estetické, významové a symbolické (Kupka, 2017). Kovář (2000) toto propojení hezky parafrázuje jako manželství přírody a kultury. Toto propojení nám naznačuje, že definice krajiny nebude nikterak jednoduchá. Pokud se jí ale budeme snažit definovat příliš široce, ztratí tato definice na přehlednosti (Kupka, 2010).

Dle Evropské úmluvy o krajině, kterou se zavázalo plnit Česká republika v roce 2010, je krajina: „*Výsledkem vzájemného ovlivňování přírodních a antropogenních vlivů a je základem identity místa.*“ Identita krajiny se dá přeložit jako totožnost nebo stejnost. Ukazuje společné znaky a jevy, jakými má krajina vliv na vnímání člověka (Žák, 1947). Je dána svým rázem a unikátností krajinné scenérie (Vorel & Kupka, 2011). Identita je úzce spjata s charakterem krajiny neboli se svéráznými vlastnostmi, kterými se odlišuje od jiných krajin (Kupka, 2017).

Krajina na území České republiky je krajinou kulturní neboli krajinou, která byla již v minulosti změněna vlivem člověka. Opakem kulturní krajiny je pak krajina přírodní. Takovou krajinu již u nás nenajdeme, jelikož každá krajina byla ovlivněna lidskou činností, a to minimálně změnou kvality ovzduší způsobenou člověkem. Největší vliv na transformaci z krajiny přírodní na krajinu kulturní bylo zemědělství a lesnictví (Sklenička, 2003).

Kulturní krajinu můžeme rozdělit na dvě části. První tvoří zastavěná území měst a vesnic, jejichž hranice je definována územním plánem. Druhou část tvoří krajina volná (Kuča & Kučová, 2015). Ta zpravidla zahrnuje složku přírodní, ale zároveň v sobě uchovává historické pozůstatky lidského osídlení v průběhu času. V pojetí urbanistických a krajinných hodnot je pozice termínu krajina právě proto brána jako krajina s venkovskými sídly, eventuálně krajina příměstská, kde velkou roli mají přírodní prvky (terén, vegetační pokryv, vodoteče) (Kupka, 2010).

Kulturní krajina je plná viditelných historických struktur, které jsou důsledkem dlouhotrvajícího obydlování lidmi. Jsou v ní přítomny zřejmé ukazatele kulturní evoluce (Vorel & Kupka, 2011), kdy nejvýraznější změnou podoby krajiny do dnešní podoby byla změna pokryvu (Kmínek, 2000). K tomuto jevu použil hezké přirovnání historik Maitland v 19. století, který označil krajinu jako palimpsest neboli pergamen, na kterém jsou přepisovány záznamy z historie lidstva. Ochrana kulturní historické krajiny je důležitá z hlediska zachování kulturního kapitálu národa (Kupka, 2010).

Když se na problematiku a definování krajinných hodnot podíváme pohledem zahraničních autorů, tak například Cutia (2016) hovoří o tom, že každá krajina má minimálně hodnotu své existence, tedy takovou, kterou jí přisuzuje obyvatelstvo. Hodnota krajiny může být odvozena nikoliv ze zachování zdrojů pro další generace, ale „jen“ z pocitů tamních obyvatel či návštěvníků, kteří se v ní cítí dobře. Krajinné hodnoty je proto tak obtížné posuzovat, protože každý člověk může dané krajině přisoudit jiný význam. Každý vnímá krajinu svým způsobem, ze svého úhlu pohledu. Každý má na krajinu jiné nároky, každý bude z krajiny považovat za hodnotné něco jiného. Píše tak i Sklenička (2003), který říká, že krajinu můžeme brát z různých hledisek. Zemědělec ji bude brát jako užitnou plochu zajišťující mu nějaké finanční ohodnocení, jinak ji bude vnímat malíř, který se bude kochat její malebností.

Zachování krajinných hodnot je stejně jako péče o hodnoty urbanistické důležité proto, aby v dané krajině mohli obyvatelé spokojeně žít, aby se lidé do dané krajiny rádi vraceli a bylo jim tam příjemně a aby krajina efektivně sloužila lidem (Gehl, 2012). Účast tamního obyvatelstva při návrzích týkajících se krajinných hodnot a péče o krajinu je ale i přes subjektivní pohled velice důležitá, protože hodnota krajiny je do velké míry odvozena z pocitů lidí zde žijících (Zube, 1987).

Heide & Heijman (2013) zase píšou, že oba přístupy ke krajinným hodnotám se musí ideálně doplňovat, tedy subjektivní pohled obyvatelstva s objektivním pohledem profesionála. Vysoká hodnota historická nebo ekologická pro profesionála se nemusí shodovat s hodnotou pro zde žijící občany. Autoři hovoří o takzvané multifunkčnosti, kdy krajinné i další související hodnoty by měly vycházet z interakcí. A to mezi odborníky a laiky, zejména pak s tamním obyvatelstvem, pro které krajinné hodnoty představují určitou životní úroveň či životní spokojenost.

Nejen jednotliví autoři, ale také mezinárodní organizace ve svých publikacích potvrzují význam krajinných hodnot. Například Rada Evropy uvádí, že proces správy krajiny by měl zahrnovat nejen odborná hlediska, ale také sociální participaci, snahu o dosažení konsensu a zlepšování kvality místních obyvatel (Council of Europe, 2017). Krajinné hodnoty a jejich ochrana by tedy měly být posuzovány komplexně, stejně jako v předchozí podkapitole představené urbanistické hodnoty. Oba druhy hodnot se mohou často vzájemně prolínat (Kuča, 2018).

O metodické uchopení identifikace krajinných hodnot se zasloužili autoři Kupka & Boušková, kteří ve sborníku *Člověk, stavba a územní plánování* (2020) v příspěvku *Historické struktury jako hodnota krajiny* na základě své provedené analýzy rozdělili krajinu do základních kategorií:

KATEGORIE „A“

Krajina se zřetelně dochovanou krajinnou strukturou

KATEGORIE „B“

Krajina s částečně dochovanou krajinnou strukturou

KATEGORIE „B1“

Specifické krajiny s částečně dochovanou krajinnou strukturou

KATEGORIE „C“

Krajina bez zřetelných historických krajinných struktur

KATEGORIE „D“

Krajina s výrazně pozměněnou krajinnou strukturou

Další, kdo se zabýval metodickým uchopením krajinných hodnot, byl Karel Kuča (2018). Ten ještě na toto téma nevydal certifikovanou metodiku, ale ve sborníku z konference *Krajiny v územním plánování 21. století* vydal příspěvek *Historická a komponovaná krajina v územním plánování*, kde ke kategorizaci krajiny přistupuje analogicky, jako ve svých již vydaných metodikách: *Klasifikace staveb podle památkové hodnoty; identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami*.

KRAJINNÉ HODNOTY Č.1

Území s dochovanými hodnotami historické kulturní krajiny

KRAJINNÉ HODNOTY Č.2

Území s částečně dochovanými hodnotami historické kulturní krajiny

KRAJINNÉ HODNOTY Č.3

Území s archeologizovanými hodnotami historické kulturní krajiny

V ÚAP se dle nejnovější Metodiky sledovaných jevů územně analytických podkladů z roku 2019 ve struktuře sledovaného jevu č. 11 zabývá krajinou v bodech, jako je historická kulturní krajina a historické krajinné struktury, kompoziční osy v krajině, horizonty nebo významné krajinné dominanty. V ÚAP jsou ale i další jevy, které se zabývají krajinou:

- 17a – Krajinný ráz
- 17b – Krajiny a krajinné okrsky
- 21 – Územní systém ekologické stability
- 23a – Významné krajinné prvky
- 24 – Přečasně chráněné plochy
- 25a – Velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků
- 27a – Maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
- 30 – Přírodní parky
- 32 – Památné stromy a informace o jejich ochranném pásmu
- 33 – Biosférické rezervace UNESCO, geoparky UNESCO, národní geoparky
- 34 – NATURA 2000 – evropsky významné lokality
- 35 – NATURA 2000 – ptačí oblasti
- 35a – Smluvně chráněná území
- 36a – Mokřady dle Ramsarské úmluvy
- 36b – Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
- 37a – Lesy, jejich kategorizace a vzdálenost 50 m od kraje lesa
- 45 – Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- 47 – Vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
- 48a – Územní chráněná pro akumulaci povrchových vod
- 119 – Další dostupné informace o území

3.1.3 OCHRANA HODNOT

Dokumenty, které se významně promítají do ochrany hodnot jsou Evropská úmluva o krajině (Sdělení č. 13/2005 Sb. m. s.) a již zmiňovaná Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (Sdělení č. 73/2000 Sb. m. s.) a starší Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (OSN, 1972).

Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy byla přijata v roce 1985 v Granadě a Česká republika se k ní připojila v roce 2000 (Sdělení č. 73/2000 Sb. m. s.). Zde v Čl.2: Identifikace statků, které mají být chráněny se píše: *„Za účelem přesné identifikace památek, architektonických souborů a míst, která mají být chráněna, se každá strana zavazuje vést jejich soupisy a v případě ohrožení dotyčných statků připravit příslušnou dokumentaci při nejbližší příležitosti.“* Cílem úmluvy je zachování kulturního dědictví příštím generacím, zkvalitnění městského a rurálního prostředí, což pomůže naplnit tři pilíře udržitelného rozvoje států Evropy.

K Evropské úmluvě o krajině se Česká republika přidala v roce 2010 a ta se promítá do našich zákonů, například do stavebního. Konkrétně do SZ §18 v cílech územního plánování, dále pak v §19 v úkolech územního plánování, kde se píše: *„Úkolem územního plánování je a) zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty b) stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území*

...

o) uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče.“

V rámci konference UNESCO se v roce 1972 dohodlo na Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. Ta má za cíl ochranu kulturního a přírodního dědictví z důvodu měnících se sociálních a ekonomických podmínek ve společnosti, které přispívají k větší náchylnosti zničení tohoto kapitálu. V definici kulturního a přírodního dědictví se uvádí jako hodnota: *„Skupina budov oddělených nebo spojených, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy“.* V rámci úmluvy byl založen Výbor pro světové dědictví UNESCO, který spravuje soupis takovýchto hodnot pod názvem Seznam světového dědictví. Zde můžeme vidět jistou podobnost se sledovaným jevem č. 11 v ÚAP.

Na začátku jsme si říkali, že samotné ÚAP vycházejí ze stavebního zákona a platí na celém území ČR. Jsou nezávislé na jiných zákonech například na památkovém zákoně či zákoně o ochraně přírody a krajiny, o kterých budeme mluvit později. Vyhláška č.500/2006 Sb. stanovuje jako součást ÚAP vymezení místa krajinného rázu a jeho charakteristiku. Mimo zastavěné území a zastavitelné plochy

vymezené územním plánem (dále jen „ÚP“) lze dle § 12 zákona 114/1992 sb. vymežit oblast k ochraně krajinného rázu, která je cenná z hlediska přírodní, kulturní a historické charakteristiky místa. Jakékoliv zásahy do tohoto území musí být prováděny s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině. Pokud se v území nachází vícero estetických a přírodních hodnot, může orgán ochrany přírody vyhlásit místo za přírodní park.

Ochraně krajinného rázu se více také zabývá jev č. 17a – Krajinný ráz a č. 17b – Krajiny a krajinné okrsky. Dříve se krajinným rázem zabývaly jevy jmenované jako jev č. 17 – Oblast krajinného rázu a č. 18 – Místo krajinného rázu. Cílem v těchto jevech ÚAP je rozlišení krajin a jejich hodnot. Toto rozlišení může být buď typologické nebo individuální. Každý vnímá krajinnou scenerii jinak a hodnotí ji ze svého úhlu pohledu. (Löw & kol, 2009). Krajinný ráz má totiž velmi široký rozsah interpretace, kdy zahrnuje jak hledisko vizuálních hodnot krajinné scenérie, tak i ochranu přírodních a kulturně historických hodnot (Vorel, 2006).

Dalším možným ochranným prostředkem je územní studie krajiny (dále jen „ÚSK“), která spadá jako ostatní studie dle § 25 a § 30 stavebního zákona mezi územně analytické podklady, a to vše ve smyslu Evropské úmluvy o krajině. ÚSK se pořizují pro správní obvod obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) dle metodického návodu od MMR (2016), anebo jako krajský dokument, který se pak může promítnout do zásad územního rozvoje (dále jen „ZÚR“), protože součástí ZÚR je stanovení cílových charakteristik krajin a výkres typů krajiny. Každý region má své odlišnosti v dochovanosti historické kulturní krajiny, kdy tento prvek je výrazným hlediskem při vymezování specifických krajin (Kupka & Vorel, 2011).

Cílem ÚSK je vytvořit mezioborový odborný dokument, který bude cíleně zaměřen na volnou krajinu a bude do budoucna podkladem pro rozhodování a plánování v území. ÚSK by měly podle metodiky od MMR (2016) vždy obsahovat cílové vize krajiny a členění území na krajinné okrsky, kdy toto členění bude například sloužit jako podklad pro koncepci uspořádání krajiny v ÚP. ÚSK by měl být dokument, který dokáže pojmut témata týkající se krajiny, a vyplnit tak bílé místo mezi ÚP a ZÚR (Wirth, 2018).

Zákon, který přispívá k ochraně urbanistických a krajinných hodnot, je zákon č.20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen „památkový zákon“). Umožňuje ochranu jednotlivých hodnot, a to prohlášením staveb za kulturní nebo národní kulturní památku a zároveň plošnými ochrannými prvky, jako jsou památková rezervace a památková zóna.

Památkovou rezervaci, kterou tvoří soubor nemovitých kulturních památek, vyhláší vláda, kdy stanovuje podmínky pro zabezpečení její ochrany. Vymezuje městskou, vesnickou nebo archeologickou rezervaci. Jedná se o území, ve kterém se soustřeďuje soubor kulturních nemovitých památek, případně archeologické nálezy. Památkovou zónu tvoří území sídelního útvaru s menším procentem kulturních památek, historického prostředí. Součástí památkové zóny se může stát dle § 6 odst. 1: „*Část krajinného celku, která vykazuje významné kulturní hodnoty*“. Častou součástí takové památkové zóny jsou komponované krajiny (Kuča, 2018). K ochraně historické krajiny slouží pak speciální nástroj - krajinná památková zóna, která vymezuje souvislé území krajinné oblasti s dochovanou kulturní krajinou bez výrazných negativních zásahů do urbanistické struktury sídel nebo přírodního prostředí. Příkladem je například Lednicko – Valtický areál. Pod ochranou jsou podle památkového zákona i objekty, které jsou součástí ochranného pásma památek (Kupka, 2010).

Ačkoliv se zdá, že je v památkovém zákoně dostatek prostředků k ochraně historické kulturní krajiny, její ochrana je nedostatečná. Zabývá se totiž ochranou pouze malých částí krajiny a jejích prvků. Památkový zákon má tendence se více zaměřovat na ochranu těch nejcennějších objektů a souborů, a to právě za pomoci památkových zón a památkových rezervací. Nezaměřuje se například tolik na ochranu historických jader sídel, jejichž ochrana není stále brána jako důležitá, ačkoliv je to jeden z nejdůležitějších důkazů o vývoji sídla (Kupka, 2010). Kuča & Kučová (2015) se právě proto snaží ve své metodice identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami definovat i novější urbanistické celky, jako jsou sídliště z období socialistického realismu.

Ochrana urbanistických a krajinných hodnot je disciplína multioborová, na čemž se v Chebu shodli i účastníci mezinárodního odborného sympózia v rámci memoranda o Architektonickém dědictví krajiny (2006). Zde vyjadřují postoj, že v péči o kulturní krajinu je třeba jak spolupráce památkové péče, tak orgánů ochrany přírody. Žádoucím cílem je, aby se vzájemně všechny ochranné prvky urbanistických a krajinných hodnot doplňovaly, kdy jisté překrytí se předpokládá, a není na škodu. Důvodem je, že mnohdy se mohou hodnoty nacházet těsně na hraně například památkových rezervací nebo zón, kdy se je nepodařilo obhájit jako cenné stavby dle památkového zákona, ale stavební zákon je do sledovaných jevů ÚAP zařadit může. To je i hlavní myšlenka tohoto jevu č. 11, aby chránil ty hodnoty, které není možné chránit jinými způsoby (Kuča & Kučová, 2015).

Dalším nástrojem k ochraně historické kulturní krajiny a jejich pozůstatků je zákon č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Zákon se zabývá tzv. obecnou ochranou území (tj. rostlin, živočichů a neživé přírody) a ochranou zvláštní. V rámci

ochrany zvláštní můžeme využít k ochraně prvků ze sledovaného jevu č. 11 zejména chráněné krajinné oblasti (dále jen „CHKO“). Zákon popisuje CHKO jako: „*Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, případně s dochovanými památkami historického osídlení*“. Z této definice pak můžeme usuzovat, že chráněné jsou jak prvky přírodní, tak i ráz krajiny kulturní zahrnující například historické osídlení. CHKO jsou v praxi často z hlediska ochrany stop historické kultivace krajiny lepším ochráncem než památkový zákon (Kupka, 2010).

Neméně důležitý nástroj k ochraně kulturní krajiny je umístěný v rámci ochrany obecné, protože svou ochranou pokrývá celé území ČR. Součástí zákona je i ochrana významných krajinných prvků, což představuje zejména v rámci sledovaného jevu: lesy, vodní toky, rybníky, jezera, remízy, meze, historické zahrady a parky. K ochraně alejí může orgán ochrany přírody označit strom případně i skupiny stromů a stromořadí za památné.

Další oporu v ochraně hodnot bychom našli v těchto dokumentech (AOPK & MMR, ©2022):

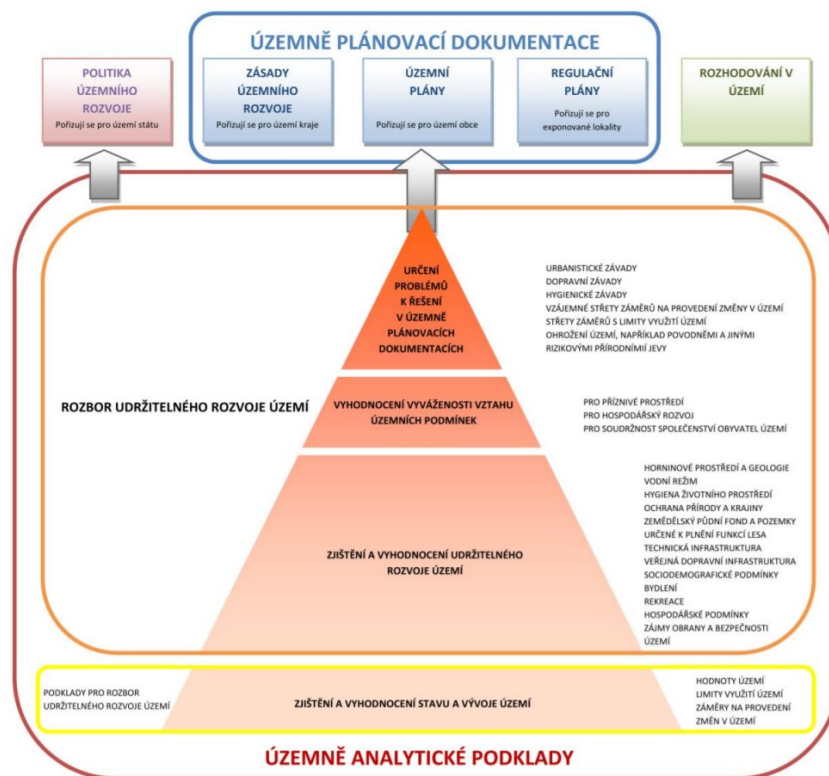
- Haagská úmluva z roku 1954 na ochranu kulturního dědictví při ozbrojeném konfliktu (druhý protokol č. 71/2007 Sb. m. s.)
- Zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu
- Zákon č. 289/1995 Sb. o lesích (lesní zákon)
- Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí
- Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách (vodní zákon)
- Zákon č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (sdělení č. 99/2000 Sb. m. s.)

3.2 ÚAP V RÁMCI NÁSTROJŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Územně analytické podklady, jsou definovány v zákoně č.183/2006 Sb, o územním plánování a stavebním řádu jako podklady, které: „*Obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů...*“ a jsou jedním z nástrojů územního plánování. Toto dále zpřesňuje vyhláška č.500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Podle platného stavebního zákona se ÚAP řadí mezi tzv. územně plánovací podklady (ÚPP), do kterých dále spolu s ÚPP spadají územní studie (dále jen „ÚS“).

ÚAP jsou dle § 27 dvojího typu, kdy se liší pořizovacím úřadem a také podrobností zpracování, která je daná účelem využití:

- Úřad územního plánování v obcích s rozšířenou působností
- Úřad územního plánování kraje

Obr. 1: Schéma vztahů mezi ÚPD a ÚAP (UUR, 2009)

ÚAP obsahují podle § 26 zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území, záměry na provedení změn v území, rozbor udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení. ÚAP by měly zjišťováním a vyhodnocováním stavu a vývoje území působit na ÚPD „ze zdola“ a tím vytvářet opozitum k závazným dokumentům, jako je politika územního rozvoje (dále jen „PÚR“) a zásady územního rozvoje, které působí na území ze shora (Maier, 2012b).

Podle § 4 vyhlášky č.500/2006 Sb. jsou obsahem ÚAP:

- Poklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (dále jen „PURÚ“)
- Rozbor udržitelného rozvoje území (dále jen „RURÚ“)
- Databáze územně analytických podkladů

POKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zahrnují dle § 4 vyhlášky č.500/2006 Sb.:

- a) Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území
- b) Zjištění hodnot území
- c) Limity využití území
- d) Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území

RURÚ

Zahrnuje dle § 4 vyhlášky č.500/2006 Sb.:

- a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území
- b) Vyhodnocení třech pilířů udržitelného rozvoje území (životní prostředí, hospodářský rozvoj, soudržnost obyvatel)
- c) Určení problémů k řešení v ÚPD či ÚS

DATABÁZE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ

Zahrnuje dle § 4 vyhlášky č.500/2006 Sb. sledované jevy viz. část A přílohy č.1 k vyhlášce. Tyto jevy obsahují údaje o území zjištěné z terénních průzkumů a data vzniklá analýzou shromážděných informací, vše v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování územních plánů a regulačních plánů, v případě kraje v podrobnosti pro zásady územního rozvoje.

Dle § 28 SZ pořizovatel průběžně aktualizuje ÚAP při výskytu nových informací, a to nejlépe průběžně, zpravidla při pořízení tzv. úplné aktualizace ÚAP, a to minimálně do 4 let. Dle § 29 SZ aktualizaci ÚAP obcí předkládá pořizovatel k projednání radě obce, která sdělí své stanovisko. Po kladném stanovisku se ÚAP obcí posílají krajskému úřadu. V případě kraje předkládá pořizovatel ÚAP k projednání zastupitelstvu kraje. Ten je pak musí ve stanovené lhůtě předložit MMR a Ministerstvu pro životní prostředí (dále jen „MŽP“).

Každý záznam v území by měl obsahovat textovou část, která zahrnuje popis a geografická data ve strojově čitelném formátu. Tato data je pak efektivní poskytnout dalším úřadům územního plánování bez toho, aby o ně musely sami žádat. Grafická část územně analytických podkladů se zpracovává zpravidla v rámci pořízení úplné aktualizace územně analytických podkladů (MMR, 2019).

Sledované jevy poskytují základní údaje o území jako jsou informace o stavu území, jejich právech, povinnostech a omezeních (limitech). Dále jsou to údaje zjištěné vlastním průzkumem pořizovatele (UR, 2020). Poskytovateli těchto údajů jsou dle § 27 odst. 3 SZ orgány veřejné správy a jím zřízené právnické osoby, dále pak vlastníci dopravní a technické infrastruktury. Ministerstvo pro místní rozvoj vydalo metodický

návod k příloze č.1 vyhlášky č.500/2006 Sb. jako pomůcku pro pořizovatele ÚAP, kde je u každého jevu napsáno, o jaký typ údaje se jedná a zdali je u toho potřeba průzkum území (MMR, 2019).

URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY V ÚAP

Urbanistické a krajinné hodnoty jsou klasifikovány dle SZ pod vyhláškou č.500/2006 Sb. jako jeden ze sledovaných jevů ÚAP. Představují dle přílohy č.1. tzv. sledovaný jev, který je podrobně definován v metodické příručce od MMR z roku 2019, kde obsahuje výčet chráněných hodnot. V současnosti je pod jevem č.11, v minulosti tomu tak ale vždy nebylo. Struktura ÚAP se v průběhu času několikrát vyvíjela a prošla řadou změn.

HISTORIE VÝVOJE ÚAP

Vyhláška č.500 upravující ÚAP byla vyhlášena rokem 2006, účinná počátkem roku 2007. Tehdejším základním cílem bylo sjednocení a standardizace způsobu zpracování vstupů do relevantních informací (UUR, 2009). Úřady územního plánování (dále jen „ÚÚP“) měly povinnost pro své správní obvody do 24 měsíců zpracovat první ÚAP, krajské úřady na to měly o 6 měsíců více (MMR, 2006). Dle tehdejší metodické pomůcky probíhala úplná aktualizace každé dva roky (UUR, 2009).

Do roku 2018 sloužilo jako podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území obcí dle vyhlášky celkem 119 sledovaných jevů, pro území kraje 37. V lednu 2018 vyšla v účinnost vyhláška č.13/2018 Sb., která přinesla do sledovaných jevů řadu změn. Nová vyhláška zpravidla přejmenovala a sloučila jednotlivé jevy do obecnějších celků. Příkladem můžou být jevy č. 5 a 6, které se sloučily do jednoho s názvem 5a - Památkové rezervace a zóny (MMR, 2018).

Změny se dočkal i jev číslo 11, do jehož názvu se přidalo slovo krajinné, celkově tedy urbanistické a krajinné hodnoty. Ve starší metodice z roku 2015 se u jevu č. 11 Urbanistické hodnoty z části komentář dozvíme, že tento jev sleduje: *„Intravilány sídel s historicky i esteticky cennou urbanistickou kompozicí nezapsané v Ústředním seznamu kulturních památek (dále jen „ÚSKP“), zahrnující části sídel, rozptýlené zástavby, historickou cestní síť, historické zahrady a parky, scenerické cesty, pohledové osy a horizonty apod.“* (MMR, 2015), neboli nám říká, že v tomto jevu nemají být hodnoty, které jsou již zapsané v ÚSKP. To již nová metodika neříká (MMR, 2019). Urbanistické a krajinné hodnoty existují nezávisle na dalších zákonech, jako je památkový zákon. Jejich ochranný překryv je zcela přirozený, kdy přednost ÚAP je taková, že umožňuje zahrnout nejen jevy určené zákonem, ale i další vyskytující se hodnoty (Kuča & Kučová, 2015). Velmi důležitou změnou tohoto jevu bylo, že v sobě zahrnuje ochranu historické kulturní krajiny, která do té doby neměla oporu v žádném z jevů (Kuča, 2018).

Nová metodika z roku 2019 sjednocuje pod sledovaný jev č.11 – Urbanistické a krajinné hodnoty tyto jevy (MMR, 2019):

- č.12 – Region lidové architektury
- č.15 – Významná stavební dominanta
- č.20 – Významný vyhlídkový bod

Zde v komentáři dále explicitně jmenuje, co by mělo být obsahem každého chráněného bodu. Z roku 2015 přebírá pohledové osy a dominanty, dále zahrnuje historickou cestní síť, kterou přesouvá do obecnější kategorie historická kulturní krajina a historické krajinné struktury. Historické zahrady a parky nahrazuje širší kategorií komponovaná krajina. Nejvýraznější změnou je přidání slova krajinné k urbanistickým hodnotám. Tím se do tohoto jevu dostávají pojmy jako jsou významné krajinné dominanty, horizonty, přírodní a kompoziční osy v krajině (MMR, 2019).

3.3 HODNOTY JMENOVANÉ VE SLEDOVANÉM JEVU Č.11

MMR ČR (2019) vychází z Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy (Sdělení č. 73/2000 Sb.m.s.) a mezi urbanistické a krajinné hodnoty řadí tyto, které budou níže v textu představeny:

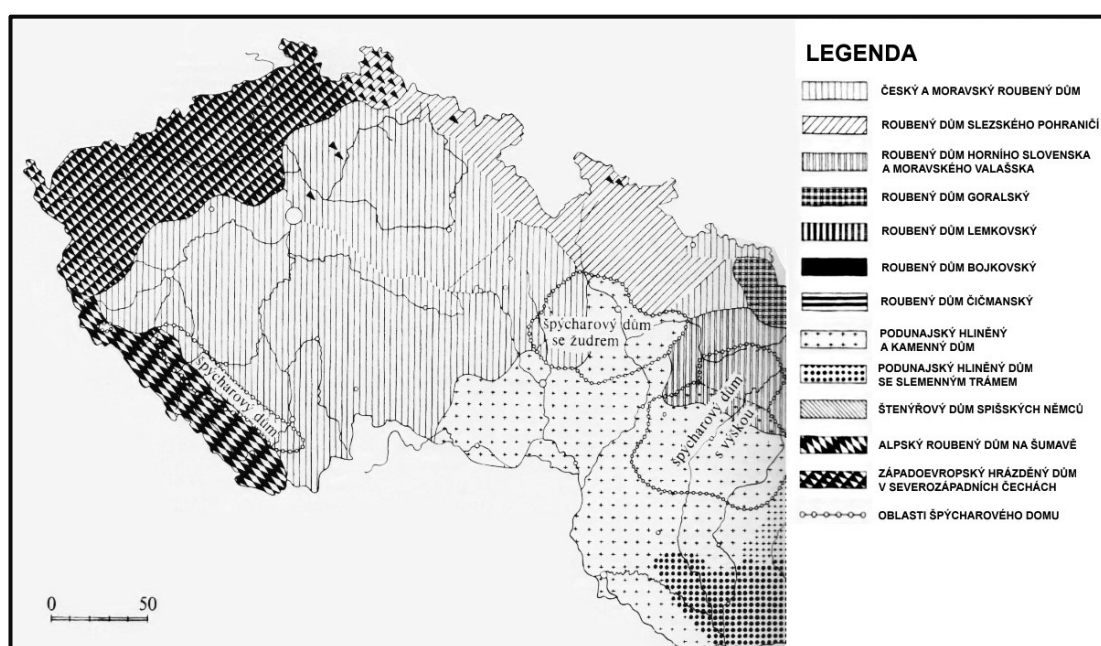
- Regiony lidové architektury
- Historická kulturní krajina a historické krajinné struktury
- Komponovaná krajina
- Významné krajinné dominanty
- Urbanistické a přírodní osy, kompoziční osy v krajině
- Významné stavební dominanty
- Pohledově exponovaná místa
- Významné vyhlídkové body
- Horizonty
- Pohledové osy
- Průhledy

Je nutné na začátku říci, že výše uvedený výčet není jistě všezahrnující. Existuje spousta dalších urbanistických a krajinných hodnot, které nejsou v tomto jevu zmíněny, ale jsou například uvedeny v jiných jevech ÚAP. Je to výčet těch nejběžnějších, které mají v ÚP smysl. Standard jevů ÚAP navíc nemůže pokrýt veškeré hodnoty, které existují.

3.3.1 REGIONY LIDOVÉ ARCHITEKTURY

Frolec a Vařeka (1983) definují lidovou architekturu jako: „*Soubor stavebních projevů, názorů, potřeb, požadavků a tradic lidu*“. Lidovou architekturu definuje MMR (2019) jako hodnotné objekty lidové architektury, které jsou dochované ve svém tradičním výrazu v rámci hmotové a urbanistické skladby, případně materiálové charakteristiky. Pokud najdeme větší území (region) s vysokým výskytem staveb lidové architektury, můžeme mluvit o regionu lidové architektury (Škabrada, 1996).

V České republice rozlišujeme několik základných typů regionů, které se díky rozdílnému vývoji v čase, použitým materiálům a technice výstavby od sebe význačně liší. Nejčastějším používaným materiálem lidové architektury bylo dřevo, hlína, kámen a později pálené cihly (Mencl, 1980).

Obr. 2: Typy domů v tehdejší Československu (Mencl, 1980, upravil Otradovec)

JIŽNÍ ČECHY

Řešené území se nachází v jižních Čechách, kde ve starších místech osídlení převažují nepravidelné návěsní vesnice. Pravidelné obdélníkové nebo radiální tvary se vyskytují většinou tam, kde se osidlovalo v zalesněném terénu (Kupka, 2010). V řešeném území převažovaly tzv. české roubené domy (Mencl, 1980), které se dochovaly převážně na jihu jižních Čech. Převažují domy zděné stavěné do uzavřených dvorců tzv. franckého typu. Nejznámější forma jihočeského domu pochází až z 1. poloviny 19. století. Jedná se o bohatě zdobená průčelí domů štítá a branami, kterému se říká Lidové nebo selské baroko (Škabrada & kol, 1986).

3.3.2 DOCHOVANÁ HISTORICKÁ KULTURNÍ KRAJINA A HISTORICKÉ KRAJINNÉ STRUKTURY

Výbor pro světové kulturní dědictví (OSN, 1992) v rámci své typologie dělí historickou kulturní krajinu do tří kategorií: Komponovaná krajina, Organicky vyvinutá krajina (reliktní – zkamenělá, kontinuální – stále se vyvíjející) a Asociativní kulturní krajina (s náboženskými, uměleckými nebo kulturními asociacemi).

Historická kulturní krajina je krajina, která je neustále přetvářena lidskou činností a pokrývá většinu naší republiky v odlišné fázi dochování (Kuča, 2018). Nejvíce charakteristický ukazatel historické kulturní krajiny je tradiční zachovaná venkovská architektura. Ačkoliv se mnohá zejména pak ve 2. pol. 20. století nedochovala, je důležitou součástí historického fondu České republiky a tvoří jeho významné procento zastoupení (Pešta, 2014).

Nejčastěji zahrnuje veškeré zákonem chráněné, ale i nechráněné objekty, které jsou díky svému stavu uchování dokladem historického vývoje území. Jsou jimi například sakrální a aristokratické stavby od větších až po menší rozměry (zámky, hrady, ..., kaple, kostely, kapličky, boží muka ...), světské, měšťanské a vesnické stavby (radnice, hostince, ..., stodoly, mlýny ...) (Kupka, 2010). Dalšími významnými prvky historické kulturní krajiny jsou zámecké parky nebo obory, zahrady, aleje až po bažantnice (Weber, 2006). Historický fond zahrnuje také stopy prehistorického obydlení na našem území, které jsou objektem zájmu archeologických výzkumů (Kuna & kol., 2007) jako například hradiště (Kuča, 2018).

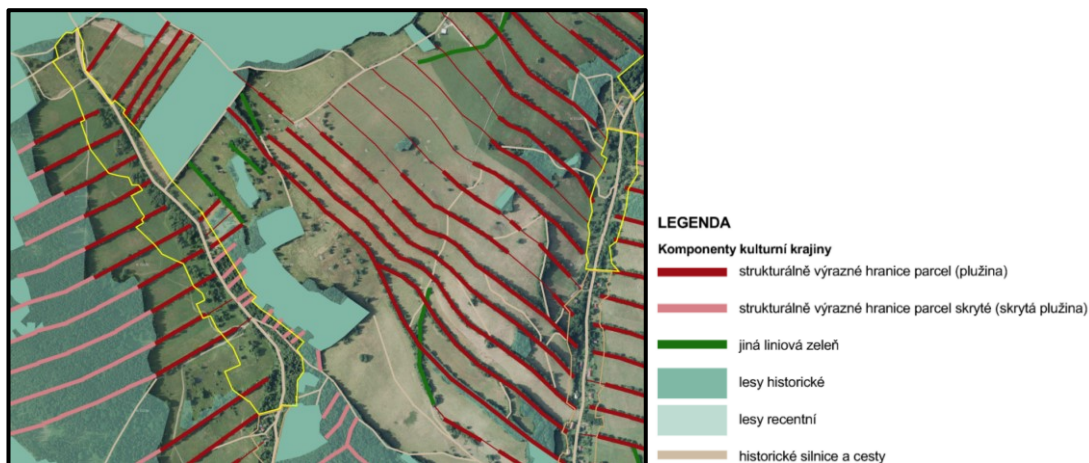
Součástí kulturní krajiny nejsou pouze stavební objekty nebo urbanické bloky, ale i historická cestní síť s doprovodnými prvky, jako jsou mosty, úvozy, lávky přes dochované hospodářské útvary, jako jsou lesní komplexy nebo vodní útvary (Borský, 2007). Dalšími prvky, které jsou dobře viditelné z leteckých snímků, jsou historické plužiny. Ty jsou v terénu mnohdy nerozpoznatelné bez doprovodné, dnes již přerostlé vegetace, zdí, kamenů nebo teras (Pittnerová, 2009).

Plužiny jsou středověký typ krajinné struktury, který představuje člověkem hospodářsky obdělávanou část. Jedná se o všechny pole a lesy v soukromém majetku (Frolec & Vařeka, 1983). Plužiny se dělí dle pozemkového vlastnictví hospodářství, dle typu obce a vlastnosti terénu. U plánovitých plužin převažují pravidelné tvary, u spontánně vzniklých pak jsou tvary nepravidelné (Löw & Michal, 2003). Dochované středověké plužiny by se měly chránit v rámci krajinného plánování konkrétně za pomoci pozemkových úprav. Plužiny jsou nejen ekologickou hodnotou krajiny, ale i historickou. Jejich významnou součástí jsou i meze, které sloužily ke stabilizaci okrajů polí (Pittnerová, 2009). Existují krajiny tzv. strukturálně výrazných plužin, jak je popisuje např. Kuča (2018). Jedná se o dochovanou tradiční parcelaci, která je dobře viditelná z leteckých snímků. U nás zanikla převážně v období 50. až 60. let v době

zemědělské kolektivizace. Většina takových krajín byla již Kučou (2014) ve zprávě od památkové péče zmapována.

Jelikož je zmapování samotných plužin velmi složitou disciplínou, kdy v případě dochování pouhých fragmentů je velmi těžké určit jejich typ (Kuča, 2014), tak pro účely této práce se budeme řídit dle vzoru Kuča & Kupka (2015), kteří v rámci identifikace existujících a zaniklých komponent historické kulturní krajiny s důrazem na členění plužiny ve Ztracené Vodě rozlišují v mapovém výkresu pouze tyto typy plužin, dle výraznosti hranic plužin:

- Strukturálně výrazné hranice parcel
- Strukturálně výrazné hranice parcel – skryté
- Strukturálně nevýrazné hranice parcel

Obr. 3: Ukázka mapového výstupu z mapování komponentů kulturní krajiny (Kuča & Kupka, 2015, upravil Otradovec)

Každé sídlo v ČR se vyvíjelo rozdílným způsobem vzhledem ke klimatickým a přírodním podmínkám, k době vzniku, historickému vývoji nebo sociální diferenciaci (Kupka, 2010). Urbanistická struktura sídla patří k jedněm z nejméně měnných historických prvků, a to díky své stabilitě, ze které můžeme pak pozorovat historický vývoj sídel. Urbanistická struktura je součástí prostorové struktury sídla a zahrnuje urbanistickou kompozici prostoru a jejich vzájemné vztahy jako například orientace prvků na světové strany, hierarchie, gradace apod. (Kuča & Kučová, 2000).

Rozlišujeme několik urbanistických forem vesnic (Kupka, 2010):

- Semknuté (návesní, řadové/ulicové/silniční, hromadné/shlukové)
- Rozptýlené (údolní/lánové, radiální, samoty)

Urbanistickou strukturu sídla můžeme rozdělit na několik prvků. První je půdorysná osnova. Tu tvoří urbanistické celky, které jsou tvořeny půdorysnou skladbou zástavby zobrazující polohu objektů, a vzájemné vztahy mezi nimi. Jejich hraniční linie tvoří hranice parcel. Samotná parcelace je pak také součástí totožnosti

a unikátní odlišnosti sídel. Všechny tyto prvky nám dávají dohromady půdorysnou strukturu sídla (Kuča & Kučová, 2015).

Obr. 4: Prvky tvořící půdorysnou strukturu sídla (Kuča & Kučová, 2015)

Dalším prvkem urbanistické struktury je pak hmotová skladba zástavby. Ta je na rozdíl od půdorysné struktury trojrozměrná. Zahrnuje výšku podlaží, použité stavební materiály a typ střech (Kuča & Kučová, 2015). Liší se dle použitých materiálů, svou orientací ke světovým stranám atd. viz kapitola Regiony lidové architektury.

3.3.3 KOMPONOVANÁ KRAJINA

Komponovaná krajina patří k velmi ceněným dochovaným strukturám (Kupka, 2010). Je definována Výborem pro světové dědictví - UNESCO (1992) jako krajina záměrně navržená a vytvořená člověkem, a to z estetických, filozofických či náboženských důvodů. Základním kompozičním prvkem komponované krajiny je její myšlenka neboli idea. Jejím vnějším projevem je pak krajinný obraz místa, který je dosažen za pomoci komponované krajiny. Tento obraz se snaží doložit hodnoty tehdejších tvůrců a jejich myšlenky (Kulišťáková, 2011). Taková krajina ukazovala postavení majitele ve společnosti, ztělesňovala jeho jmění a náboženské vyznání či filozofii (Kulišťáková, 2010). Sádlo (1994) popisuje komponovanou krajinu jako krajinu interpretovaného textu, kterou každý její pozorovatel čte jinak.

Kulišťáková (2010) rozděluje komponované krajiny do tří typů:

- Zahrady, parky, barokní obory a jiné jasně vymezené prostory
- Rozsáhlé krajinářské kompozice
- Komponované (krajinné) osy

Komponovanou krajinu tvoří skladba jednotlivých prvků. Jsou jimi kompoziční body nebo kompoziční linie (fyzické, vizuální nebo symbolické)

(Kulišťáková, 2010). Příkladem takové fyzické vazby je sázení alejí, a to nejčastěji podél hlavních cest (za Marie Terezie) anebo podél cest vedoucích k menším stavením (Velička, 2010). Kompozice může být statická (pohled na komponovanou krajinu z určitého místa) nebo dynamická (rozvržení cest v parku nebo záměrně komponování dle ročních období) (Salašová, 2020).

Hlavní centrum rozvoje krajinných úprav nalezneme v době baroka, kdy se pak hovoří o barokní komponované krajině. Barokní doba přinesla změnu přístupu chování ke krajině. Člověk chce přírodu začít ovládat, usměrňovat, podřídit ji svojí vůli (Hájek, 2003). Baroko zanechalo kdekoliv v české krajině své stopy. Například výstavbou církevních dominant, jako jsou kostely, kaple, kříže nebo šlechtické zámky a jim přidružené stavby. Často jsou na pohledově exponovaných místech v krajině, kdy ke zdůraznění svého postavení v prostředí využívají kompozičních prvků jako jsou osy nebo průhledy (Valtr, 1986).

Obr. 5: Valdštejnova krajinná kompozice na Jičínsku (NPÚ, ©2017, upravil Otradovec)

DOMINANTY

Urbanistické a krajinné prvky mohou z hlediska svého umístění v prostoru působit dominantním dojmem, kdy pak přitahují pozorovatelovu pozornost. U dominant je minimálně jedna z vlastností dominující, která je vizuálně atraktivní, dominující vůči těm ostatním. Dominanta je symbolem, vyvrcholením kompozice, orientačním bodem, kdy okolí se dominantě podřizuje (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019). Může to být způsobené jejich nápadným umístěním nebo díky hmotové struktuře, jako je například velká výška, plocha, objem, barva, tvar. Dále to může být způsobené opakujícím se elementem v prostoru (Klimeš, 1983).

Dominanty jak v krajině, tak ve městě, zejména pak ty výškově, jsou důležitými orientačními body. Lynch (2004) to ve své knize *The image of the city*, popisuje jako jeden z pěti základních bodů k orientaci v prostoru. Nazývá dominanty „významnými prvky“, které jsou ojedinělé a snadno zapamatovatelné. Jsou vůči svému okolí v nápadné pozici a při jejich posloupnosti nás dokonce mohou navést k určitému

záměrnému pohybu. Město případně krajina se díky nim stávají lépe čitelnými a umocňují tak zážitek pozorovatele.

3.3.4 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY

Prvními z nich jsou krajinné dominanty, které najdeme zejména ve volné krajině. Ty mohou být přírodní, kulturní nebo smíšené. Dominanty (zejména pak ty výškové) jsou v krajině často spojeny s kompozičními prvky jako například kontrast výšek (měřítek) s postupnou gradací (Kupka, 2010). Gradace může představovat zesilování a zvyšování tvarů či prvků směrem k danému místu. Stupňuje estetickou funkci kompoziční skladby, a významně tak ovlivňuje identitu místa a celkovou kompozici (MMR, 2019). V případě, že je dominantou vysoká stavba, pak může měnit měřítko celého svého okolí. K plnému uplatnění dominant je možné jejich zvýraznění za pomoci průhledů, výhledů (budou přiblíženy v jedné z následujících kapitol) z pozorovacích míst. Příkladem mohou být vrcholky pohoří, z lidských staveb pak rozhledny (Kupka, 2010). Löw & kol. (2009) nazývají krajinné dominanty krajinnými póly neboli body s významným účinkem do krajinné kompozice.

3.3.5 VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY

Významné stavební dominanty jsou zmiňovány v rámci ochrany krajinného rázu v zákoně č.114/1992 Sb. §12, jako jedna z podmínek pro vymezení krajinného rázu. Zákon tento pojem přesně nedefinuje, a tak vznikly různé výklady.

Za významné stavební dominanty jsou považovány stavby a soubory, jejichž umístění a povaha je dělá velmi nápadnými. Tyto stavby výrazně ovlivňují optický charakter sídla nebo krajiny (MMR, 2019). Stavební dominantou tím, že má určitý převládající prvek (pohledově významný), který vůči svému okolí v urbanistické kompozici dominuje. Může také utvářet siluetu, obraz města nebo měřítko prostoru. Být součástí panoramatického pohledu. Individuální dominantou může být kostel, radnice, budova divadla nebo škola. Naopak souborem dominant může být sídliště (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019).

Za první dominantní lidské stavby jsou považovány věžovité stavby prvních románských kostelů, případně hradů. Ve středověku byl mnohdy kostel jedinou kamennou budovou v regionu, a jeho hmota se tak stávala orientačním bodem pro všechny příchozí, ale i pro místní obyvatele. Kostel byl již v historii chápán jako duchovní „pojítka“ sídla i celé okolní krajiny. Zatímco kostely prezentovaly a vzbuzovaly duchovní potřeby a myšlenky, vysoké věže radnic, které nejen v renesanci převyšovaly okolní zástavu, prezentovaly naopak moc bohatých měst. Právě česká krajina je i v současnosti formována velkým množstvím kostelů a dalších sakrálních staveb, z nichž mnohé jsou dominantami (Kupka, 2010).

3.3.6 URBANISTICKÉ A PŘÍRODNÍ OSY, KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ, POHLEDOVÉ OSY

Z lidských smyslů je právě zrak ten nerozvinutější. Jeho prostřednictvím vnímáme své okolí a působí na něj kompoziční prvky. Ty jsou buď cíleně, nebo přirozeně vytvořené. Slouží nám k lepší orientaci v prostoru, k tomu, abychom se necítili ve velkých otevřených prostorech neosobně, formálně nebo chladně. Vizuelní kvalita prostředí zahrnuje zážitek, estetiku, design a architekturu (Gehl, 2012).

Urbanistické a přírodní osy, stejně jako kompoziční osy v krajině, jsou linie, které dávají území logický řád. Urbanistickou osu formuje zástavba, která je linií dávající prostoru v sídle systém (MMR, 2019). Je to linie představující reálnou osu symetrie stávajících městských prostorových útvarů, nebo symbolické svazky paprsků. Mohou to být jen jednotlivé paprsky proložené prostorem. Urbanistická osa bývá často významná pro orientaci v sídle a rozlišení důležitosti ulic (Hexner & Novák, 1996). Přírodní osa může být povahy přírodní, kulturní nebo historické. Proplétá se krajinou a je součástí její krajinné kompozice. Příkladem takové osy může být vodní tok, údolí, svahový zlom apod. (Löw & kol., 2009)

Kompoziční osou jsou záměrně založené nebo přirozené linie uvnitř zástavby či urbanizovaného prostoru. Kompoziční osy mohou propojovat části města, v některých případech například směřují k významným cílům. Jsou součástí krajiny, nebo městské struktury (Rozmanová & Pokorná a kol., 2019). Kompoziční osy v krajině jsou záměrně vytvářené linie, které najdeme nejčastěji podél cest, a to buď podél cest hlavních, dnes významných silničních komunikací, ale také podél cest vedoucí k různým stavením. Dále je můžeme najít v záměrně utvářené kompozici mezi sídli (Kupka, 2010).

Jako pohledové osy se označují záměrně vedené pohledy na dominanty, čímž dochází ke zdůraznění pohledově exponovaných míst (Oberstein, 2001). Lze odlišovat směr pohledu vedený na významný cíl a směr pohledu vymezený vnějšími svislými hranicemi. Příkladem vymezení vnějšími hranicemi je lemování terénem nebo stromy, v zástavbě pak budovami. Celosvětově známým příkladem pohledových i urbanistických os je nejdelší urbanistická osa Paříže, ulice Champs-Élysées (Rozmanová & Pokorná a kol., 2019).

3.3.7 POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA

Pohledově exponovaná místa jsou místa dobře viditelná ze širokých úhlů. Jsou místem častých pohledů a nacházejí se často v pohledových osách (MMR, 2019). Svým vizuálem a umístěním v prostoru výrazně přitahují lidskou pozornost (Maier, 2004). V zástavbě to často bývají architektonicky cenné objekty, které se zpravidla výrazně odlišují od okolních staveb. Příkladem mohou být různé stavební dominanty

viz kapitola výše. Z krajinných prvků jsou to pak například vrcholy kopců (Belis & kol., 2015).

3.3.8 VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY

Jsou veřejně přístupná místa, která zprostředkovávají svému pozorovateli rozhled do okolí (MMR, 2019). Významný vyhlídkový bod je místem v sídle či jeho okolí, ze kterého je malebný pohled na dané sídlo či jeho část. Úhel významného vyhlídkového bodu představuje výseč, která malebný pohled vymezuje (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019). Ve volné krajině najdeme taková místa na vrcholu kopců nebo horizontů, v rámci stavby pak na rozhlednách. Vyhlídkové body intuitivně přitahují své pozorovatele a v pozitivním smyslu ovlivňují své návštěvníky (Stella & Stibral, 2019).

3.3.9 HORIZONTY

Horizont neboli obzor představuje linii v krajině, která vizuálně uzavírá území vůči dalekým částem krajiny nebo sídel. Konkrétně se může jednat o navazující hřebeny hor (MMR, 2019). Horizonty poskytují ojedinělou hodnotu v obrazu místa, kdy můžeme hovořit i o chráněných pohledových horizontech (Maier, 2004). Častým kompozičním prvkem horizontů jsou průhledy a panoramatické vnímání krajiny, kdy poskytují území jedinečné estetické vnímání. Pokud je pak horizont zalesněný, dodává takový horizont území přírodní charakter (Vorel, 1999).

3.3.10 PRŮHLEDY

Průhledy jsou specifické chráněné pohledy, které slouží ke zdůraznění dominant v prostoru. Představují pohled na významný cíl skrze přírodní nebo urbanistické osy (MMR, 2019) a jsou lemovány různými objekty, nejčastěji zelení nebo budovami (Hexner, 2007). Průhled opticky propojuje přilehlé a odlehlé prostory. Pomáhá propojit místo pozorování s významným prvkem (krajinné, nebo městské scény) (Gehl, 2012).

Obr. 6: Pohledový horizont na Pálavě (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019)

Obr. 7: Průhled na zámek Černá Hora (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019)

4 CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ÚZEMÍ

Kapitola charakteristika studijního území se zabývá bližším seznámením se s řešeným územím POÚ Mladé Vožice. To zahrnuje základní informace o správním území, přírodní, kulturní a historickou charakteristiku.

4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPRÁVNÍM ÚZEMÍ

Řešené území se nachází v severovýchodním cípu Jihočeského kraje na hranicích mezi Vysočinou a Středočeským krajem v okrese Tábor. Území je vymezené obvodem pod správou POÚ Mladá Vožice (kód 965) v rámci okresu Tábor (kód 3308) v Jihočeském kraji (ČÚZK, ©2022), které je také největší obcí v území k 1.1. 2020 s celkem 2705 obyvateli (ČSÚ, ©2020) na území s katastrální výměrou 145, 63 km². V území se nachází celkem 11 obcí, 62 základních sídelních jednotek. Samotné město Mladá Vožice se skládá z 8 katastrálních území a z 15 základních sídelních jednotek (ČÚZK, ©2022).

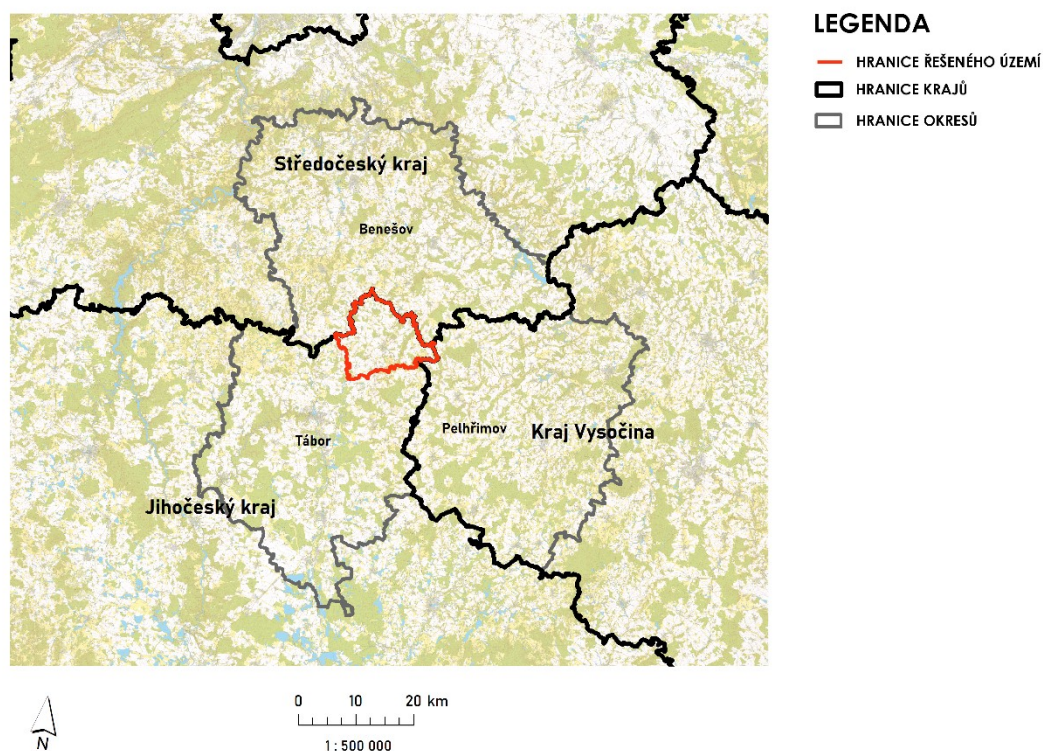
Obr. 8: Řešené území v rámci ČR (Otradovec, 2021)

V rámci dopravní infrastruktury územím prochází nejvyšší kategorie silnic II. třídy, a to *silnice II/137* vedená od Tábora směrem do Načeradce; *silnice II/125* – začínající v Mladé Vožici pokračující směrem do Vlašimi, *silnice II/124* – vedená od Pacova směrem do Votic, *silnice II/120* – začínající v Mladé Vožice pokračující směrem do Sedlčan (©Geoportál ŘSD, 2022). Na území se nenachází žádná železnice.

Tabulka 1: Přehled obcí, základních sídelních jednotek a jejich obyvatel
(k.1.1.2020 ČSÚ & RÚIAN, ©2022, upravil Otradovec)

Kód	Název Obce	Kód	Název ZSJ	Počet obyvatel
552704	Mladá Vožice	4979	Bendovo Záhoří	2705
		4987	Blanice	
		4995	Krchova Lomná	
		56880	Dolní Kouty	
		56898	Horní Kouty	
		56901	Janov	
		56910	Staniměřice	
		96725	Mladá Vožice	
		96733	Pavlov	
		96741	Zárybničí	
		104876	Chocov	
		104884	Noskov	
		138860	Bostov	
		138878	Radvanov	
154067	Stará Vožice			
552798	Oldřichov	109959	Oldřichov	225
		109967	Těmice	
553123	Smilovy Hory	138461	Františkov	370
		138479	Nové Dvory	
		138487	Radostovice	
		151050	Obrátice	
		151068	Smilovy Hory	
		151076	Stojslavice	
		179612	Malý Ježov	
		179621	Velký Ježov	
179639	Těchobuz II			
553204	Šebířov	75582	Křekovice	348
		75591	Křekovická Lhota	
		75604	Lhýšov	
		75612	Vosná	
		162191	Popovice	
		162205	Skrýšov	
		162213	Šebířov	
		162221	Záříčí u Mladé Vožice	
		188522	Kříženec	
		188531	Vrcholtovice	
188549	Vyšetice			
553280	Vilice	182044	Hrnčiče	134
		182052	Vilice	
		182061	Zátiší	
560448	Běleč	1899	Běleč	203
		1902	Bzová	
560481	Hlasivo	38822	Hlasívko	150
		38831	Hlasivo	
		38849	Hlasivské Výlevy	
		38857	Rašovice	
		38865	Temešvár	
560511	Řemíčov	145068	Buková	88
		145076	Řemíčov	
563455	Nová Ves u Mladé Vožice	105902	Horní Střítež	186
		105911	Křtěnovice	
		105929	Mutice	
		105937	Nová Ves u Mladé Vožice	
599026	Slapsko	149543	Javor	141
		149551	Leština	
		149560	Moraveč	
		149578	Slapsko	
		149586	Vítanovice	
		149594	Zahrádka	
		330647	Slupy	
599034	Zhoř u Mladé Vožice	109975	Vrážná	100
		109983	Zhoř u Mladé Vožice	

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Obr. 9: Řešené území (podklad ČÚZK - ZABAGED®, ©2022, upravil Otradovec)

4.2 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA

V rámci přírodní charakteristiky území budou popsány topografické podmínky (reliéf), pedologicko-petrologické podmínky (horniny a půdy), hydrologické podmínky (vodní toky a vodní plochy), biotické/vegetační podmínky a atmosférické podmínky (klíma).

TOPOGRAFICKÉ PODMÍNKY

Dle typologické členění krajín České republiky od Löw & Novák (2008), řadíme území do vrcholně středověké sídelní krajiny Hercynica. V krajíně Hercynica konkrétně v provincii České vysočiny a v subprovincii Česko – Moravská soustava. Území se pŕlí na dvě oblasti, a to na Středočeskou pahorkatinu a Českomoravskou vrchovinu (Culek & kol., 2013).

Na západě se nachází celek Vlašimská pahorkatina, podcelek Mladovožická pahorkatina. Jedná se o členitou pahorkatinu zejména kolem povodí řeky Sázavy, která vede hluboce zaříznutým údolím sázavské Blanice. Povodí těchto řek vedou okrsky Jankovská pahorkatina, kam spadá i nejvyšší vrchol Karlovka (614 m.n.m.), dále pak sníženinami Blanická brázda a Načeraďecká brázda. Velmi okrajově na jihu území se nachází Sezimoústecká pahorkatina (Demek & kol., 2006).

Na východě od Mladé Vožice se nachází celek Křemešnická vrchovina, podcelek Pacovská pahorkatina. Zde převažuje krajina skalních hřebenů a svahů procházející okrsky Řísnická vrchovina s nejvyšším vrcholem Hůrka (684,6 m.n.m). (Demek & kol., 2006).

Tabulka 2: Geomorfologické členění území (Demek & kol., 2006, upravil Otradovec)

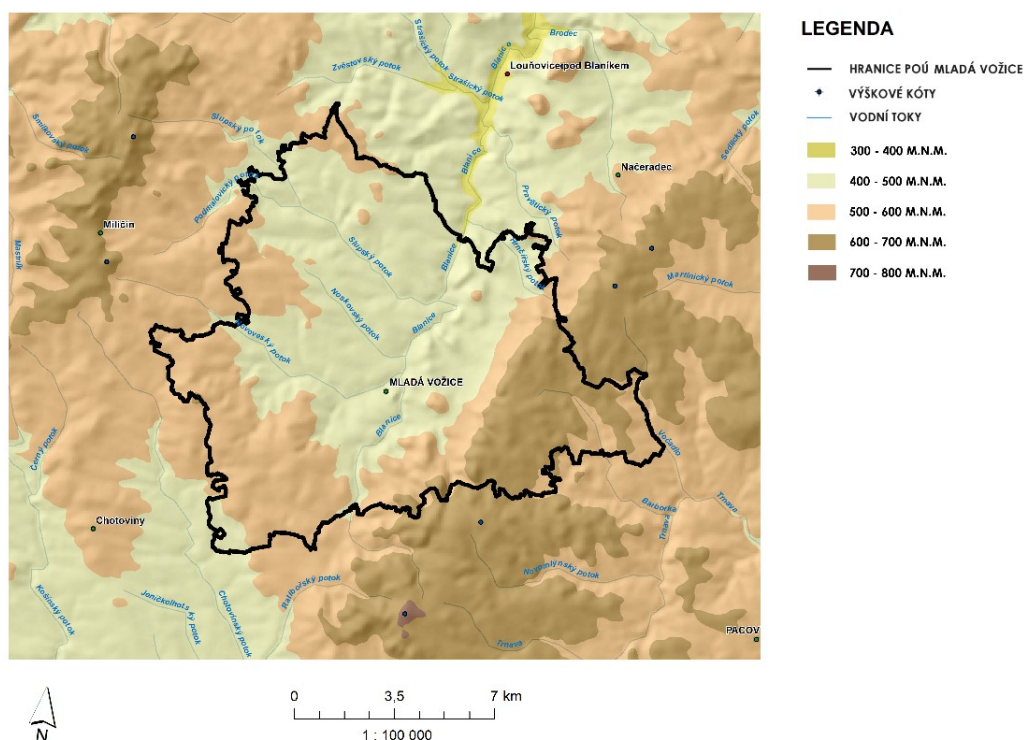
SYSTÉM	HERCYNSKÝ						
PROVINCIE	ČESKÁ VYSOČINA						
SUBPROVINCIE	ČESKO - MORAVSKÁ SOUSTAVA						
OBLAST	STŘEDOČESKÁ PAHORKATINA				ČESKOMORAVSKÁ VRCHOVINA		
CELEK	VLAŠIMSKÁ PAHORKATINA				KŘEMEŠNICKÁ VRCHOVINA		
PODCELEK	MLADOVOŽICKÁ PAHORKATINA				PACOVSKÁ PAHORKATINA		
OKRSEK	JANKOVSKÁ PAHORKATINA	BLANICKÁ BRÁZDA	NAČERADECKÁ BRÁZDA	SEZIMOVOUŠTECKÁ PAHORKATINA	ŘÍSNICKÁ VRCHOVINA	DUBSKÉ VRCHY	

GEOMORFOLOGICKÉ ČLENĚNÍ ÚZEMÍ

Obr. 10: Geomorfologické členění území (Otradovec, 2022)

DIGITÁLNÍ MODEL TERÉNU

Obr. 11: Mapa digitálního modelu terénu spolu se stínovaným reliéfem (Otradovec, 2022)

Nadmořská výška řešeného území se pohybuje v rozmezí 685,6 m. n. m. v Řísnické vrchovině na vrcholu Hůrka, až po 399 m. n. m. v údolí řeky Blanice (ČÚZK, ©2021). Na sever od území se v blízkosti nachází území CHKO Blaník.

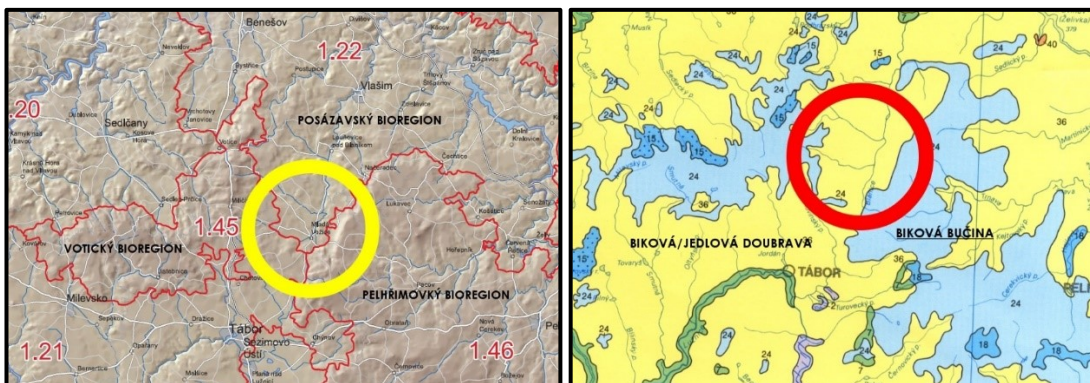
HYDROLOGICKÉ PODMÍNKY

Ze Základní mapy ČR 1:10 000 (dále jen „ZM10“) můžeme vidět, že hlavními vodními toky jsou řeka Blanice, která v této oblasti pramení a spadá do povodí řeky Sázavy (AOPK, ©2022) Dále jsou to menší toky: Novoveský, Noskovský, Podmalovický, Slupský, Hrnčířský a Barborka.

Vodní plochy se nacházejí po celém řešeném území. Největší svojí plochou se nacházejí kolem obce Mladá Vožice. Jsou jimi: Podhradní, Obecní a Panský rybník. Další velké rybníky jsou: Slupský, Vitanovický, Nový, Hrachovický, Lopka, Hospodský, Velký a v oblasti Blatnicka: Budař, Zdražil, Kačer, Loviště, Ždár, Kozák (ZABAGED®, 2022).

Z rybníčních soustav stojí za zmínku kaskáda rybníků mezi sídly Rašovice – Křtenovice, dále pak u obce Blanice začínající rybníkem Nádor. Další jsou u sídla Vilice: Prvák – Druhák – Třeřák (ZABAGED®, 2022).

pro lokality chudých substrátů nížin a pahorkatin. Dále to jsou pak březové a borové doubravy (Neuhäuslová & kol., 1998).

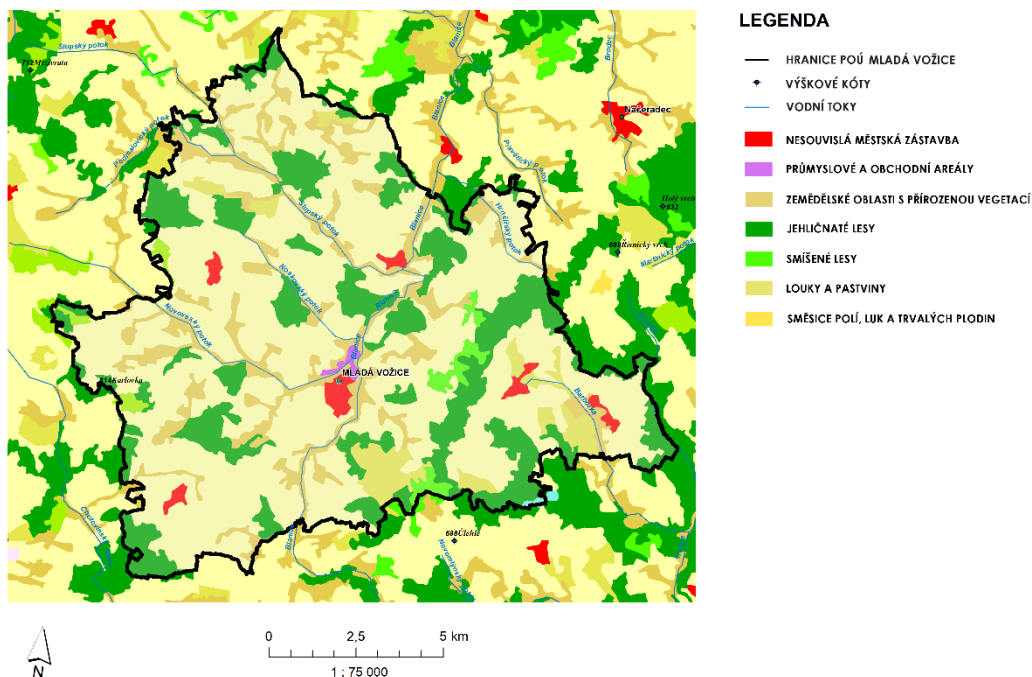
Obr. 13: Bioregiony (Culek, 2013, upravil Otradovec)

Obr. 14: Potencionální přirozené vegetace 1: 500 000 (Neuhäuslová & kol., 1998, upravil Otradovec)

Z nejnovějších Corine Land Cover (dále jen „CLC“) z roku 2018, lze vidět, že oblast je tvořena z větší z poloviny zemědělsky obdělávanou půdou, které tvoří velké půdní bloky. Druhou významnou část tvoří lesy, a to zejména jehličnaté. Zbytek ploch tvoří zastavěné území, louky a pastviny.

Z jehličnanů převažují smrkové borovicové a modřínové lesy. Z listnáčů jsou to pak dubové a habrové lesy. Louky a pastviny se vyskytují převážně v údolích nížin a podél lesů (Demek & kol., 2006).

CORINE LAND COVER 2018

Obr. 15: Pokrytí povrchu z Corine Land Cover (ČIAŽP, ©2022, upravil Otradovec)

K výrazným změnám krajinného pokryvu došlo zejména v době tzv. kolektivizace zemědělství (Sklenička, 2003). Lze to vidět i při porovnání snímků okolí Mladé Vožice, kdy pestrá krajina v podobě malých políček s různými plodinami a členitou krajinou zmizela a byla nahrazena velkými scelenými bloky půdy bez mezí. Na erozi půdy pak navazuje eroze větrná, kdy velké plochy půdy nemají žádné překážky ke zpomalení větru (Sklenička, 2003).

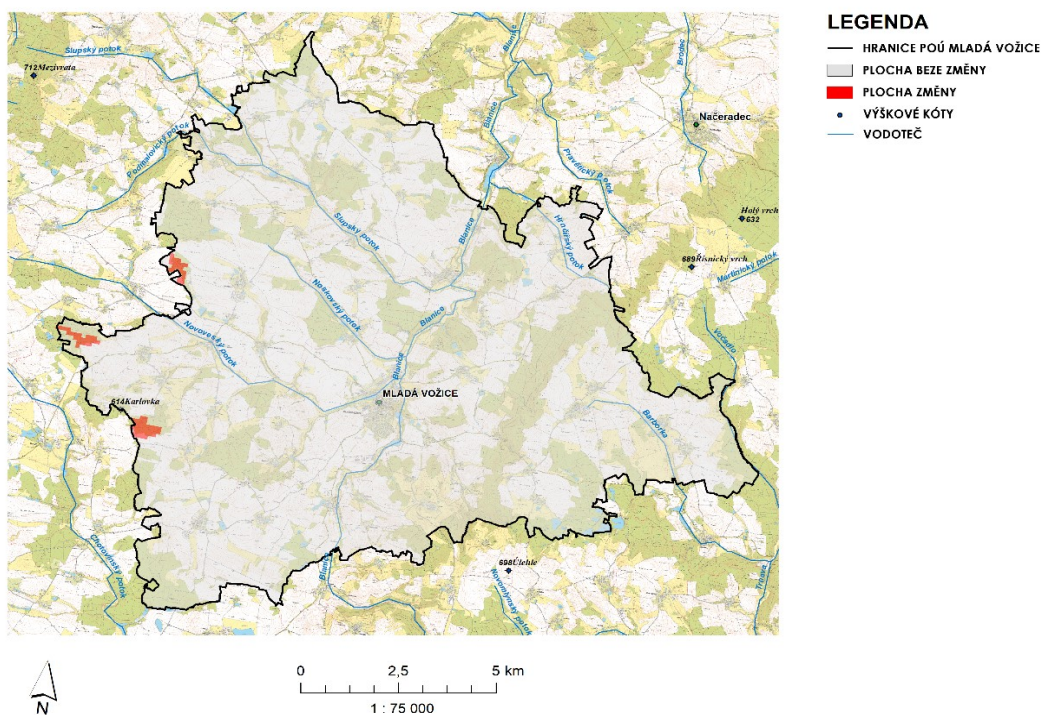

Obr. 16: Letecké snímkování z 50.let (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 17: Letecké snímkování z roku 2019 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

V novodobé historii již takové velké změny v krajině nezaznamenáváme. To můžeme vidět i při porovnání ploch CLC z let 2012 a 2018, kdy ke změnám došlo pouze v případě jehličnatých lesů na listnaté, což odpovídá dlouhodobé strategii rozvoje Lesů ČR (Lesy ČR, ©2020).

PLOCHY ZMĚN MEZI LETY 2012 - 2018

Obr. 18: Plochy změn mezi lety 2012 – 2018 (ČIAŽP, ©2022, upravil Otradovec)

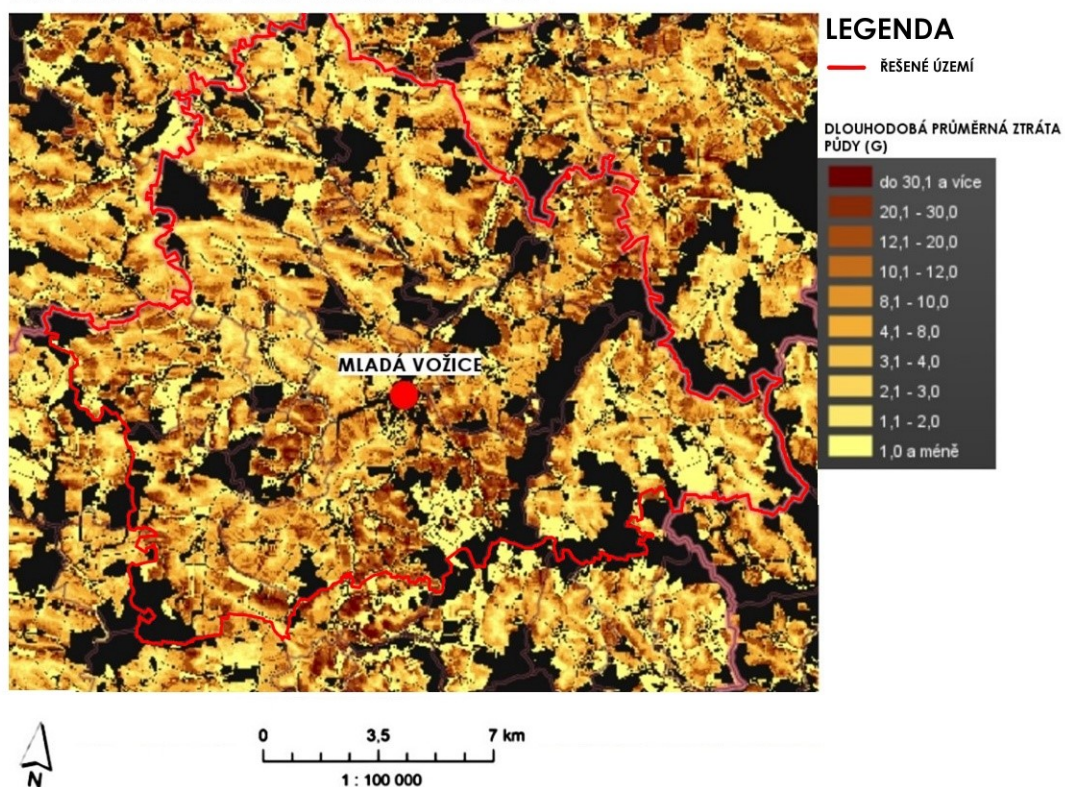
PEDOLOGICKO-PETROLOGICKÉ PODMÍNKY

Z hlediska geologického podloží se území nachází v Moldanubickém pásmu převážně na svorech a rulách. Podél řeky Blanice pak na živcích, metagranitech a ortorulách (Cháb & kol., 2007). V místě zlomů se nacházejí biotitické migmatiti – perlové ruly. Na území převažují modální kambizemě tvořené ze zvětralých hornin. Podél řeky Blanice pak převažují pesudogleje (Hrnčiarová & kol., 2009).

Území spadá do národního geoparku blanických rytířů, které je typické svojí tektonickou strukturou a ložisky rudních i nerudních surovin. To dokazují i zmapované šachty na jihozápadě území, které se nacházejí v ose Stará Vožice – Výlevy – Rašovice a Stará Vožice – Řemíčov – Buková. V těchto místech jsou štoly, kde do 19.století probíhala těžba polymetalických rud, konkrétně zejména stříbra. V důsledku toho je území značně poddolované (ČGS, ©2022).

Území je výrazně ohroženo erozní činností, jak je vidět i na obrázku níže. Nejvíce ohrožené půdy jsou na jihovýchodě od Mladé Vožice, kde se nacházejí nejstrmější a nejdelší svahy (VÚMOP, ©2022).

DLOUHODOBÁ PRŮMĚRNÁ ZTRÁTA PŮDY

Obr. 19: Dlouhodobá průměrná ztráta půdy – G (VÚMOP, ©2022, upravil Otradovec)

4.3 KULTURNÍ A HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA

Osídlení jihočeské krajiny probíhalo již v době raného feudalismu, kdy na území přicházejí osidlovatelé ze středních Čech (Tříška, K. & kol., 1986). Řešené území bylo osídleno v době vrcholného středověku, do konce 12. století nejdříve podél řeky Blanice, později ve 13. století i ve vyšších oblastech (Hrnčiarová & kol., 2009). Historicky od 11. století toto území spadalo pod správu Slavníkovců a bylo v plné moci českých knížat a králů. Území bylo ve 14. století silně ovlivněno husitskými válkami, jelikož se nacházelo vedle „hlavního města“ husitské armády Tábor a spousta tvrzí a hradů byla ze strategických a obranných důvodů vypálena nebo zničena (Sedláček, 1870).

Největším městem v území je Mladá Vožice. Dostupné prameny o historii města sahají až do 13. stol. n.l. Mladá Vožice je následníkem 4,5 km vzdálené vsi Stará Vožice. Vznikla jako královské město s hradem k ochraně zdejších dolů stříbra. Na území se totiž nachází historicky významný polymetalický rudní revír Stará Vožice – Ratibořské Hory. Oblast u Staré Vožice zahrnovala obce Rašovice a Řemíčov. V historii zde probíhala těžba ve stříbrných dolech, a to za vlády Přemysla Otakara II. Ten nechal údajně vystavět asi ve 2. polovině 13. století hrad v Mladé Vožici, který měl kontrolovat místní těžbu stříbra kolem Staré Vožice (Sedláček, 1870). Těžba se zaměřovala zejména na stříbrně rudy. Jedná se o doly o maximální hloubce 1,5 m a maximální délce 1 km (Vrtiška & kol., 2019). S jistotou můžeme říci, že těžba stříbra se ve velkém rozjela v 17. století a v určité míře pokračovala až do 19. století (Čech & kol., 1952).

Původně se jmenovala pouze Vožice, až v roce 1545 se prvně vyskytuje Vožice Mladá (Kuča, 2001). Ze stabilního katastru můžeme vyvodit, že se jedná o drobný městský celek koncentrické lokace s pravidelnou osnovou v podobě dvou navazujících tržišť s rozvinutou uliční sítí (Kuča, 1992). Mladá Vožice byla vždy v rukou královské komory a byla propůjčována pánům za vykonané služby králi (Otta, 1900).

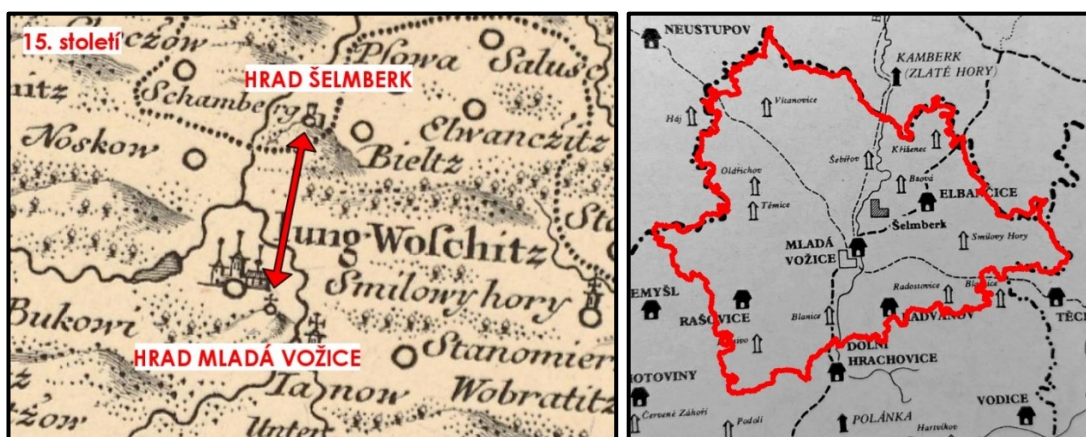
Na místě dnešního kostela Nanebevzetí Panny Marie stával hrad vystavěný asi ve 2. polovině 13. století. Jelikož se jednalo o nejbližší nepřátelskou pevnost tábořských husitů, byla ze strategických důvodů 1420 husity dobytá. Hrad byl posléze opraven a znovu opevněn. Osudným se mu stal rok 1425, kdy byl opět husity dobyt, tentokrát ale již zcela zbořen.

V řešeném území se nacházelo několik tvrzí, hradů a zámků, které se ne všechny dodnes dochovaly. Většina vznikla ve 14. nebo 15. století. Jejich majitelé se různě střídali, jejich zevrubný popis není účelem této práce. Důkladná zmapování vycházejí z rozsáhlých poznatků místního rodáka a historika Augusta Sedláčka (1843

– 1926) na které pak navázali autoři TRÍSKA & kol. (1986). Ti jeho informace přepsali do modernější podoby jazyka a doplnili o nově zjištěné skutečnosti.

Tabulka 3: Dochované tvrze, hrady a zámky (Tríska & kol., 1986, upravil Otradovec)

DOCHOVANÉ TVRZE, HRADY A ZÁMKY		
ZSJ	Popis	Stav
Blanice	Tvrz	Zanikla při přestavbě v 19.století
Mladá Vožice	Hrad	Zbořen v 15.století
Mladá Vožice	Zámek	Dochovaný
Radvanov	Zámek	Dochovaný, restaurovaný
Oldřichov	Tvrz	Zanikla v 16.století
Těmice	Tvrz	Zanikla v 18.století
Radostovice	Tvrz	Zanikla v 16.století
Smilovy Hory	Tvrz	Zanikla v 17.století
Šebířov	Tvrz	Zanikla v 18.století
Kříženec	Tvrz	Zanikla v 16.století
Vyšetice	Zámek	Dochovaný
Běleč	Hrad Šelmbek	Zřícenina, restaurovaná hradní věž
Bzová	Tvrz	Zanikla v 16.století
Elbančice	Zámek	Dochovaný, restaurovaný
Hlasivo	Tvrz	Zanikla v 16.století
Rašovice	Zámek	Dochováno pouze obvodové zdivo
Vitanovice	Tvrz	Nedochována, přestavěna v 19.století

Obr. 20: Strategické umístění dvou hradů v oblasti ve 14. a 15. století (AV ČR, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 21: Mapa historických tvrzí, hradů a zámků (Tríska & kol., 1986, upravil Otradovec)

Po zboření hradu byla na vrcholu kopce v roce 1646 vybudována poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie, vedle radnice postavena zvonice. Ta měla několik úloh. V první řadě sloužila jako hláska k ochraně před požáry, dále v ní sídlila věznice a v nejvyšším patře bylo obydlí pro strážce. Později se v ní ukládala sůl, odtud pak později pochází pojmenování solná věž (Otto, 1990).

Na počátku 14. století byl na území založen hrad Šelmbek, který je vystavěn na skalnatém ostrohu. Původní gotický hrad byl obehnan příkopem a hradbami, kdy byl v 16. stol přestavěn na renesanční sídlo (Otto, 1990). Za třicetileté války byl hrad opuštěn a zdivo z hradeb postupně rozebráno na stavby domů v okolních vsích. Na začátku 19. století byla opravena jediná relativně dochovaná stavba, a to hradní věž, která byla přestavěna na rozhlednu. Dále nechal kníže Leopold z Künburgru předělat okolí hradu na anglický park. K hradu náleží i Šelmberský mlýn, myslivna

a dvůr, které byly restaurovány. Dnes je hrad Šelmberk v majetku města Mladá Vožice (Tříška & kol., 1986).

Obr. 22 a 23: Hrad Šelmberk (Otradovec, 2021)

V letech 1581-1582 zde byl postaven římskokatolický kostel sv. Martina, roku 1797 dostavěn do dnešní podoby v barokním stylu. Jako u většiny kostelů, i zde pod dnešní terasou stál do roku 1812 hřbitov (Sedláček, 1870). Na Žižkově náměstí byl v 16.století postaven také zámek, později v 18.století přestavěn též do barokní podoby (Hrdlička, 2010). Posledním šlechtickým rodem, který zde pobýval, byl rod Kuenburgů, který má na štítě dodnes zobrazen svůj erb (Tříška & kol., 1986). Na levé části od Žižkova náměstí byla obytná zástavba židovské komunity s vlastní synagogou (Kohout, 2013).

Obr. 24: Kostel Nanebevzetí Panny Marie na místě bývalého hradu (2021, Otradovec)

Obr. 25: Kostel sv. Martina spolu vedle se zvonici (Otradovec, 2021)

V Mladé Vožici se dochoval zámek, který byl v 16. století postaven na Žižkově náměstí. K němu náležel dodnes dochovaný místní pivovar. Zámek byl postaven v renesančním stylu, později v 18. století přestavěn do barokní podoby včetně její zámecké zahrady a barokního předprostoru (Hrdlička, 2010). Posledním šlechtickým rodem, který zde pobýval, byl rod Kuenburgů, který má na štítě dodnes zobrazen svůj erb (Tříška & kol., 1986).

Dalším dochovaný zámek se nachází ve Vyšeticích. Jedná se o zámek ze 17. století postavený v klasicistním stylu, jehož součástí bývala i kaple. Místo bylo dokonce jeden čas v majetku rodiny slavného spisovatele Karla Čapka (NPÚ, ©2022). Zámek není veřejnosti přístupný.

Obr. 26: Zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 27: Zámek Vyšetice (iDnes.cz, 2015, upravil Otradovec)

Jihovýchodně od Mladé Vožice se nachází zámek Radvanov upravený v barokním stylu. Zde se narodil významný rakouský důstojník Jan Jeník z Bratřic. Dnes je zámek opravený a ve velmi dobrém stavu. Spravuje ho Česká katolická charita pro sociální potřeby, pro veřejnost je nepřístupný (Tříška & kol., 1986).

Severovýchodně od Mladé Vožice se nachází zámek Elbančice. Ten byl od 1. pol. 18. století oblíbeným šlechtickým místem ozdravných pobytů v místních sirných pramenech. Je to barokní jednopodlažní budova s mansardami. Dnes je v soukromém vlastnictví a opravený (Tříška & kol., 1986).

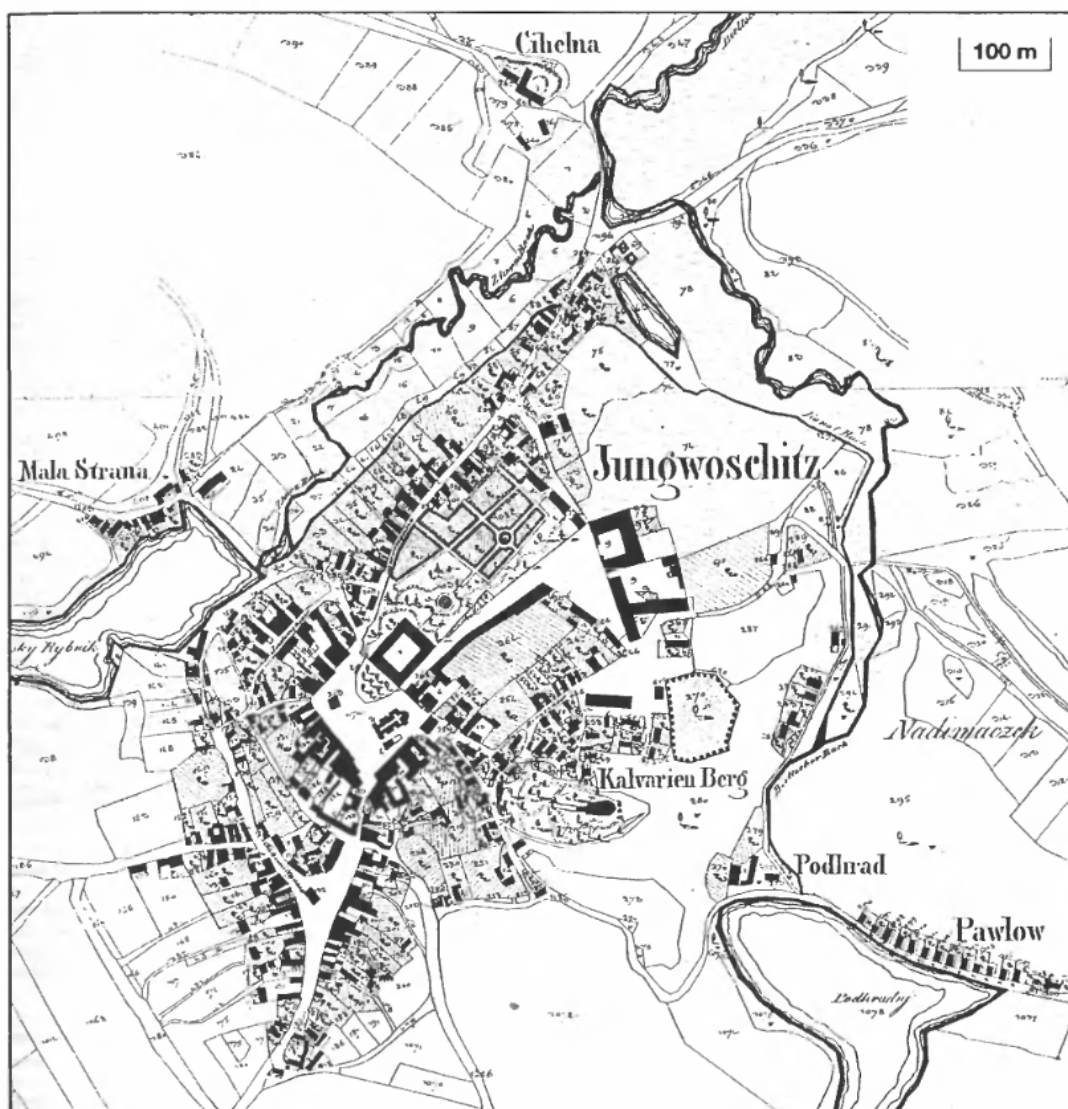
Obr. 28: Zámek v Radvanově (Otradovec, 2021)

Obr. 29: Zámeček v Elbančicích (Otradovec, 2021)

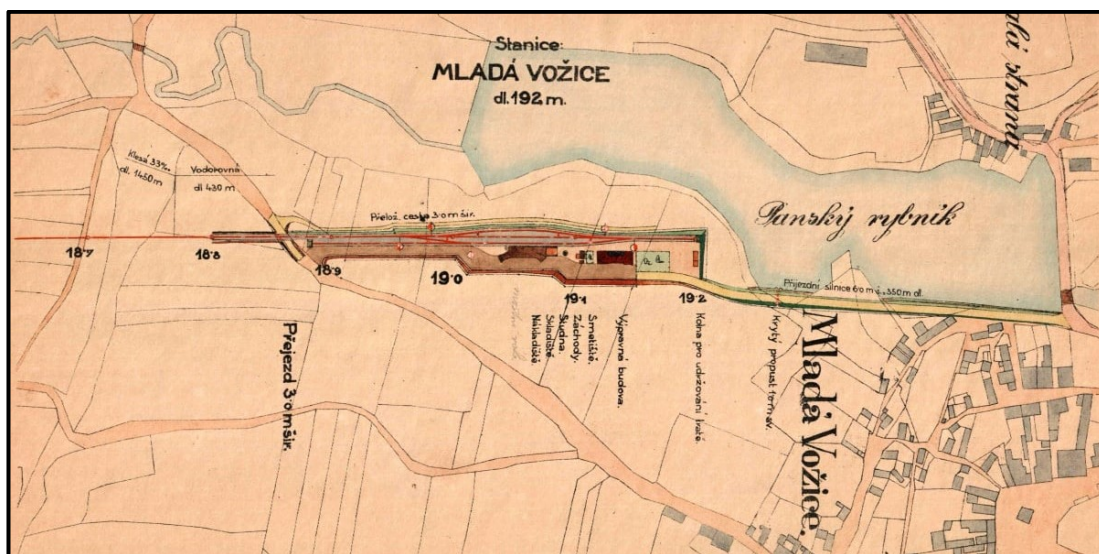
Hlavní rozvoj městské zástavby na začátku 19. století v Mladé Vožici, je v této době možné pozorovat na silniční trase ve směru Tábor – Vlašim, která Mladou Vožici od jihu přes Husovo a Žižkovo náměstí pŕlŕ na dvě části. Zástavba byla rostlá podél uliční čáry s okapovou nebo štítovou orientací. Na kopci za Novoveským potokem rostla Malá Strana, dnes Voračického předměstí. Pro dostatek stavebního materiálu

mělo město Mladá Vožice svoji vlastní cihelnu, která sídlila na severozápadním okraji obce (Hrdlička, 2010).

S rokem 1849 souvisí vznik obcí jako samosprávních jednotek, kdy byla zrušena panství a vrchnostenská zřízení. Mladá Vožice byla v této době významným sídlem okresního soudu. Oblast je a vždy byla převážně zemědělskou oblastí. S nástupem průmyslové revoluce koncem 19. století souvisí i rozvoj železnic na našem území. Většinu měst zasáhlo budování železničních stanic a tím i následný rozkvět města. O napojení Mladé Vožice na Českomoravskou transversální dráhu vedenou z Tábora směrem na Vysočinu se nějaký čas uvažovalo. Z toho všeho nakonec sešlo a Mladá Vožice dodnes zůstává bez železniční dráhy. Oblast Mladovožicka kvůli tomu dodnes zůstala převážně zemědělskou oblastí (Sedláček, 1870). To mělo za následek odsun místních obyvatel z menších venkovských zemědělských sídel, kteří odcházeli za prací do větších měst. Tento proces můžeme nazvat desurbanizací.

Obr. 30: Mapa půdorysu Mladé Vožice (tehdy Jungwoschitz) ze stabilního katastru z roku 1830 (Kuča, 2001, upravil Otradovec)

Obr. 31: Tehdejší plán železniční stanice v Mladé Vožici jako generální projekt místní dráhy Tábor - Mladá Vožice (Národní archiv Praha, ©1904)

Období mezi lety 1914 – 1945 je obdobím první republiky, ale i 1. a 2. světové války. V tomto období lze pozorovat významný pokles obyvatel. Ještě v roce 1900 měla Mladá Vožice celkem 1844 obyvatel, v roce 1950 už jen 1570. Velký vliv na to měly světové války, kdy bylo zároveň z města deportováno veškeré židovské obyvatelstvo. V rámci deportace židovského obyvatelstva byla zbourána i synagoga nacházející se v dnes pojmenované Židovské ulici (Kuča, 2001). Úbytek obyvatel nesouvisel pouze se světovými válkami. Důvodem byl také odchod obyvatel za prací do okolních nově vznikajících továren mimo Mladou Vožici. Ty se obci vyhnuly kvůli absenci železnice. Je dobré upozornit na zatím dobrou prostupnost zemědělskou krajinou. Dnes mnohé z cest neexistují, jelikož zanikly v rámci tzv. kolektivizace zemědělství, která začala na našem území v roce 1948 (Sklenička, 2003).

Mladá Vožice byla od roku 1948 do roku 1960 součástí Pražského kraje, okres Votice. V roce 1960 proběhla transformace krajů a řešené území spadlo do Jihočeského kraje pod okres Tábor (Zákon č. 280/1948 Sb. a č. 36/1960 Sb.). V roce 1946 byl státem zabaven zámek na Žižkově náměstí, do kterého byl umístěn výrobní závod KOH-I-NOOR. Ten se najednou stal největším zaměstnavatelem v obci. Podnik opustil zámek ve zcela vybydleném stavu až v roce 1987 a to do nových halových prostor umístěných za bývalou cihelnou. Špatný stav zámku z větší části zůstává dodnes. V rámci vlny znárodnování podniků státem byl v roce 1947 zrušen bývalý panský pivovar, nacházející se dnes na Náměstí obětí nacismu. Později se stává sídlem státního autobusového dopravce ČSAD (Hrdlička, 2010). Historické jádro bylo v severní části na Žižkově náměstí narušené zbouráním přízemního a výstavbou nového třípodlažního domu, který je dnes ve vlastnictví společnosti COOP (bývalá Jednota) (Kuča, 2001).

Obr. 32: Tehdejší panský pivovar – dnes sídlo autobusové společnosti Comett plus (Otradovec, 2021)

Obr. 33: Nepůvodní stavba historického jádra – dnes sídlo společnosti COOP (Otradovec, 2021)

V poválečném období můžeme pozorovat vysoký nárůst nově postavených domů, kdy ještě v roce 1950 měla Mladá Vožice pouze 367 domů, v roce 1991 již 491 domů. Výrazně tak roste počet obyvatel. Mezi lety 1950 a 1991 se rozrostl počet obyvatel o 614 na konečné číslo 2184 obyvatel (Kuča, 2001).

Celé území ve 2. pol. 20. stol. ve velkém zasáhla kolektivizace zemědělství, největší rozmach můžeme pozorovat v 70. letech. Tehdejší propaganda ve velkém podporovala rozorávání mezí a scelování polí (Kuča, 2014). Původní parcelace a historické plužiny se prakticky nedochovaly. To lze usoudit i ze zprávy pro památkovou péči od Kuči (2014), který v rámci materiálové studie zmapoval dochované oblasti strukturálně výrazných plužin v České republice, jehož určování probíhalo na základě ortofoto snímků. Z krajiny začínají mizet cesty umožňující její bezproblémovou prostupnost. Probíhá rozšiřování zemědělských areálů (průmyslová zóna Dubina), intenzifikace zemědělství za výrazných zásahů do krajiny. V území v obci Blanice vzniká dnes již nefungující lihovar (ČÚZK, ©2022).

Po uvolnění politických poměrů v roce 1989 a privatizaci státního majetku lze pozorovat postupný přírůstek obyvatel. Ty do obce láka její venkovský charakter v dobré dopravní návaznosti na okolní větší města, jako je Tábor, Pacov nebo Votice. Na severu obce je již rozlehlý areál průmyslové zóny společnosti KOH-I-NOOR, který byl postavený za bývalou cihelnou. Na jihu pokračuje v rozšiřování individuální rodinná zástavba směrem na Tábor. Směrem na východ od města do roku 2018 kopírovala rodinná zástavba limitu možné výstavby přehradní nádrže na řece Blanici. Vodní nádrž u Mladé Vožice ale nakonec nebyla státem posouzena jako strategická a tato limita v území byla zrušena. Na základě toho zde dnes začíná živelná stavba izolovaných rodinných domů (ÚP, ©2009, ©2018).

Proběhly významné přestavby Žižkova a Husova náměstí. Na Žižkově náměstí bylo hlavní změnou vytvoření parkovacích míst a bezpečné přechody pro chodce. Husovo náměstí se stalo autobusovým terminálem se zastřešenou čekárnou a parkováním (ÚP, ©2015).

5 METODIKA

ANALYTICKÁ ČÁST

Práce začala vypracováním rešeršní části na téma týkající se urbanistických a krajinných hodnot. Nejprve z obecného pohledu, později z podrobného hlediska. Vybraná literatura pochází z české a zahraniční odborné literatury. Tyto publikace byly hledány přes klíčová slova uvedená v abstraktu práce v portálech pro odbornou literaturu jako např. Google Scholar nebo Scopus a na základě abstraktu práce vybírána odpovídající tituly. Literatura byla dostupná v elektronické formě nebo papírové formě ve vybraných knihovnách.

Po nastudování odborného materiálu bylo třeba si dále zjistit základní informace o území. Toho bylo dosaženo za pomoci jednotlivých analýz: základní informace o správním území; přírodní charakteristika (podmínky topografické, hydrologické, atmosférické, biotické/vegetační, pedologicko-petrologické); kulturní a historická charakteristika.

Veškeré informace o správním území jsou snadno dostupné ze stránek Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního (dále jen „ČÚZK“) v registru územní identifikace, adres a nemovitostí (dále jen „RÚIAN“). Zde si lze dle územní jednotky dohledat veškeré potřebné informace, jako jsou obce, části obce, katastrální území, základní skladební jednotky a jejich příslušné kódové zkratky. Základní demografické informace o území byly zase získávány ze stránek Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“).

Druhou z analýz jsou přírodní podmínky. Zde mě zajímalo především, v jaké klimatické oblasti se území nachází, dále členitost terénu a jeho vegetační pokryv. Klimatická oblast byla definována dle Evžena Quitteho, který v roce 1971 určil pro tehdejší Československo 23 klimatických oblastí. Vegetační pokryv bylo vhodné určit z volně dostupných dat Corine Land Cover z roku 2018 nebo z leteckého snímkování. Členitost terénu šlo vyzorovat v tzv. státních mapových dílech České republiky konkrétně z měřítka 1:10 000 (ZM 10), které mimo jiné obsahují polohopis, výškopis a popis. Další možností bylo využít digitální Základní bázi geografických dat České republiky (dále jen „ZABAGED“) volně přístupnou na stránkách ČÚZK a její propojení s dalšími podkladními vrstvami v programu ArcGIS.

Dalším nezbytným krokem pro zjištění urbanistických a krajinných hodnot byla analýza historického vývoje území neboli kulturní a historická charakteristika. Ta souvisí s historickým osídlením území a s následným historickým rozvojem a vývojem. To má zásadní vliv na výskyt a dochování hodnot v území. Toho bylo dosaženo za pomoci recentní literatury, která popisuje historický vývoj v území. Pro

identifikaci dochované historické kulturní krajiny byly použity tyto mapové podklady volně dostupné na stránkách ČUZK.

Müllerovy mapy

Základním způsobem pro rozeznání a posouzení dochované historické kulturní krajiny je porovnání současného stavu (aktuálních leteckých snímků) s historickými mapami (Kulišťáková & kol., 2014). Nejdříve se obvykle začíná u Müllerových map, které vznikly na počátku 18. století. Jejich autorem byl rakouský inženýr, topograf a kartograf Jan Kryštof Müller (Kupka & Vorel, 2013). Müllerovy mapy zachycují významné objekty, jako jsou kostely, zámky, aleje, a kopečkovou metodou ukazují jejich umístění v terénu (Kulišťáková & kol., 2014). Dále zobrazuje také místní názvy, vodní toky, rybníky, silnice a další. Vzhledem k měřítku mapy 1:132 000 nejsou pro rozbory dochované kulturní krajiny příliš vhodné a použitelné. Navíc jejich přesnost není dokonalá, protože průměrná odchylka vyznačených objektů na mapě je v průměru 705 metrů od reálného stavu. I tak ale můžou poskytnout zajímavé informace o tehdejší krajině (Kupka & Vorel, 2013).

Obr. 34: Müllerova mapa Čech: 1720 (AV ČR, ©2022, upravil Otrádovec)

I. vojenské mapování

Jelikož Müllerovy mapy nebyly odpovídající pro vojenské účely, tak na základě podnětu Marie Terezie proběhlo v letech 1764 až 1767 nové zmapování v podrobnějším měřítku 1: 28 800 (Kupka & Vorel, 2013). Tyto mapy vznikaly metodou „*a la vue*“ neboli „*na dohled*“. Kvalita v přesnosti nebyla valná. Mapy byly vytvářeny nejednotným způsobem bez geodetických principů (Kulišťáková & kol., 2014), takže nešlo sestavit jednu souvislou mapu Čech. Jsou i tak přesnější než Müllerovy mapy, kdy průměrná odchylka od skutečnosti se rovná 625 metrů (Kupka & Vorel, 2013). Z hlediska rozbory dochované kulturní krajiny ale dávají cenné informace z doby před průmyslovou revolucí. Zobrazují cenné krajinné kompozice a pohledové vazby mezi sakrálními objekty. Oproti Müllerovým mapám více zobrazují aleje a lesní průseky (Kulišťáková & kol., 2014).

Obr. 35: I. vojenské (Josefské) mapování – Čechy: 1764 až 1768 (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Stabilní katastr

Po Napoleonských válkách, kdy bylo Rakousko – Uhersko finančně vyčerpáno, bylo třeba zefektivnit systém výběrů daní. K těmto účelům dobře posloužily mapy stabilního katastru. Mapy byly vykresleny v měřítku 1:2 880, kdy jeden čtvereční palec na mapě představoval jedno jitro ve skutečnosti (Hasalík, 2014). Samotné mapování probíhalo v letech 1824 až 1843. V terénu při samotném zaměření vznikaly tzv. indikační skici, které se po překreslení označovaly jako originální mapy stabilního katastru. Ty byly průběžně doplňovány na rozdíl od tzv. císařských otisků neboli originálních zákresů (Kupka & Vorel, 2013). Kladnou věcí těchto map při mapování dochované historické kulturní krajiny je jejich podrobnost. Zachycují stav parcel a budov, kdy rozlišují mezi budovou zděnou a dřevěnou. To je vhodné zejména při hledání dochování historických center (Hasalík, 2014).

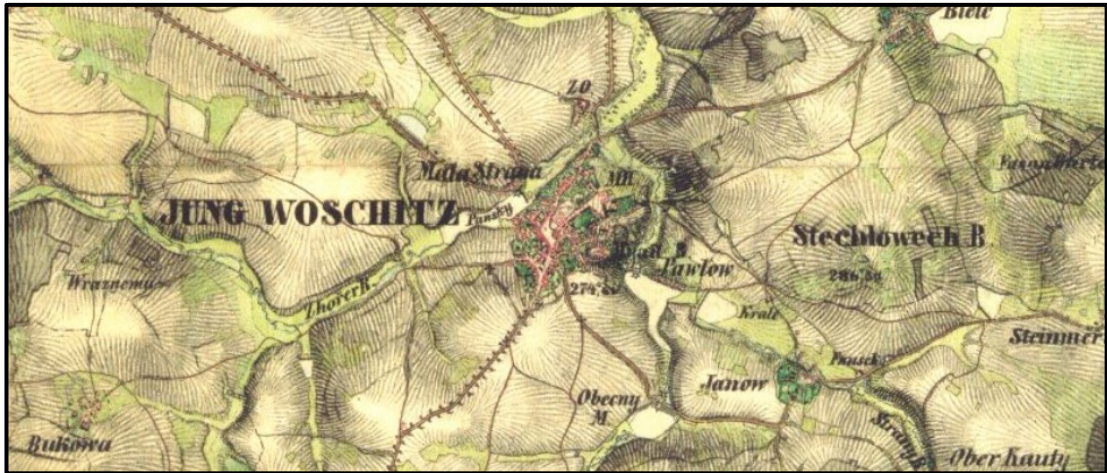

Obr. 36: Císařské povinné otisky stabilního katastru: 1840 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

II. vojenské mapování

Na základě podkladu stabilního katastru vzniká v letech 1842 až 1852 II. vojenské (tzv. Františkovo) mapování (Kupka & Vorel, 2013). To vychází v době nástupu průmyslové revoluce a intenzifikace zemědělství. Vzniká v měřítku 1: 28 800, tedy v desetkrát menším než stabilní katastr. Tyto mapy jsou oproti I. vojenskému mapování přesnější a detailnější (Kulišťáková & kol., 2014), protože už vycházejí z jednotných kartografických a geografických základů. Z hlediska analýz historické

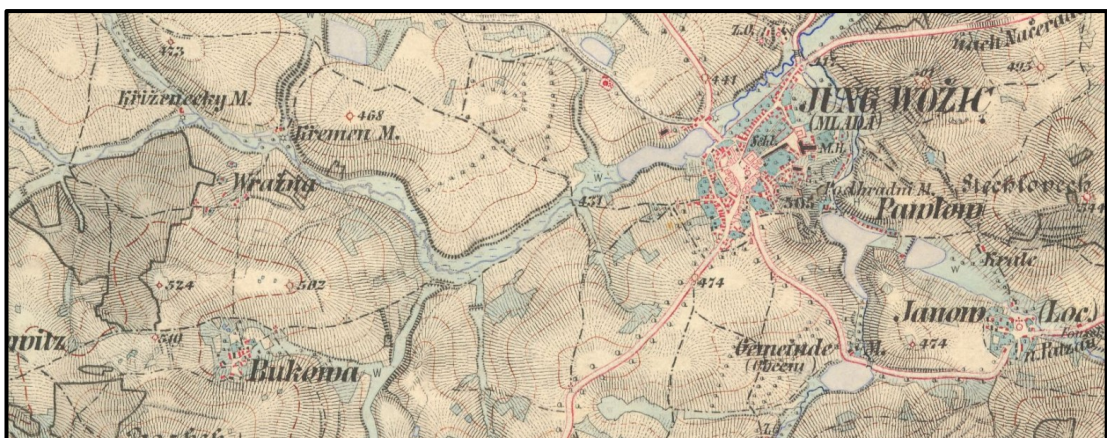
kulturní krajiny jsou tyto mapy nejvíce uživatelsky příjemnými. Již na sebe navazují, jsou úplné a velmi přesné (Kupka & Vorel, 2013).

Obr. 37: II. vojenské (Františkovo) mapování – Čechy: 1836 – 1852
(Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

III. vojenské mapování

Po průmyslové revoluci, která zanechala v Českých zemích výrazné změny, bylo třeba aktualizovat vojenské mapy. Jejich nedostatky se ukázaly zejména v prusko-rakouské válce. Proto v letech 1874 až 1880 proběhlo III. vojenské mapování neboli tzv. Františko – josefské v měřítku 1:25 000. Oproti II. mapování obsahují mapy navíc vrstevnice s kótami (Kulišťáková & kol., 2014). Tyto mapy byly v upravené formě používány až do roku 1956 (Kupka & Vorel, 2013). Hlavními nedostatky těchto map při analýze historické kulturní krajiny jsou jejich neúplnost a v originálních vojenských mapách barvou nerozlišené lesy, zahrady, louky a vodstva (Kulišťáková & kol., 2014).

Obr. 38: III. vojenské (Františkovo - josefské) mapování – Čechy: 1877 – 1880
(Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Historické letecké snímky

První letecké snímky našeho území vznikly již v roce 1935, ale jen v malých výřezech republiky. Významné souvislé mapování nalezneme mezi lety 1947 až 1956,

kdy byla černobíle nasnímkována celá republika. Následující snímkování probíhalo v průměru v desetiletých intervalech, v tehdejší době sloužilo zejména pro vojenské účely a většina z map není ještě digitalizována. Originály jsou uloženy ve Vojenském geografickém a hydrometeorologickém úřadě v Dobrušce. Hlavní výhodou těchto map je dobrá identifikace zaniklých krajinných struktur (Kulišťáková & kol., 2014).

Obr. 39: Letecké snímky: 1953 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Současné letecké snímky

V současnosti probíhá letecké snímkování každý rok. Snímky jsou veřejně přístupné a práce s nimi je velmi jednoduchá přes webové rozhraní (ČÚZK, ©2022). Jsou důležité zejména ke srovnání současného stavu s historickými dochovanými strukturami, jelikož zachycují reálný stav věcí včetně doprovodné zeleně (Kuča, 2014).

Obr. 40: Letecké snímky: současnost (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Po teoretické fázi, která byla prováděna „od stolu“, bylo třeba vyrazit do terénu. Terénní průzkumy hrály velkou roli při nacházení samotných hodnot spolu s jejich fotodokumentací. Průzkumy probíhaly zejména za účelem získání bližších informací o území, které nešly získat jinak než například z historických nebo soudobých mapových podkladů.

Před samotným terénním průzkumem byla důležitá základní domácí příprava. Již při svém studiu jsem poznal, že bez řádné přípravy se může stát průzkum velmi

neefektivní. Důležitým podkladem průzkumů byly mapy ZM10, kde je dobře vidět terén, komunikace, lesy, správní hranice krajů, místní názvy sídel, vodotečí, rybníků a dalších objektů. Po nalezení hodnoty v terénu proběhlo její zakreslení do papírové mapy. Pokud hodnotou byla například usedlost, proběhl i její zevrubný popis včetně zapsání čísla popisného. Převážná část průzkumu probíhala v letních měsících červenec - srpen roku 2021, a to z důvodu dobrého počasí. Další průzkum probíhal v podzimních měsících, a to v době, kdy většina listů opadala a přestala tak zakrývat dominanty v území. Hlavní způsob přepravy po území byl automobil, kolo a vlastní chůze. Při mapování výhledů bylo cílem, aby pozorovací stanoviště, které bylo zakresleno do mapy, bylo jednoduše přístupné, a to minimálně za pomoci pěší chůze. Nebylo účelné mapovat a zaznamenávat velmi těžko dostupná pozorovací stanoviště, jejichž opakovaná návštěva někým jiným by bylo problematické. Příkladem těžce dostupného stanoviště je například hustý les nebo rozorané pole. Na závěr každého terénního průzkumu proběhlo jeho vyhodnocení a zpracování výsledků.

Použité indikátory k identifikaci hodnot

Před samotnou praktickou částí bylo třeba si metodicky určit identifikaci urbanistických a krajinných hodnot. K jednotlivým prvkům sledovaného jevu č. 11 vyšlo několik metodických publikací, které byly v této práci použity. Konkrétně byla například použita metodika pro identifikaci regionu lidové architektury, historické kulturní krajiny a historických krajinných struktur nebo metodika identifikace komponované krajiny. Výčet použitých metodik je součástí kapitoly zdroje. Kompoziční prvky, jako jsou osy nebo průhledy, byly charakterizovány a v terénu zmapovány na základě vypracované literární rešerše, kde jsou různými autory tyto prvky popsány.

Dalším indikátorem k identifikaci hodnot byly již existující ÚPP a ÚPD. Konkrétně z ÚPP to byly územně analytické podklady ORP Tábor z roku 2020 a územní studie krajiny Jihočeského kraje z roku 2021. Z ÚPD to byly územní plány jednotlivých obcí a zásady územního rozvoje Jihočeského kraje.

Dále byly použity veřejně přístupné databáze, které poskytuje Národní památkový ústav (dále jen „NPÚ“) v rámci svého památkového katalogu. Tento katalog byl použit zejména při hledání podkladů k regionu lidové architektury, významných stavebních dominant a komponovaných krajin. Dalším použitým podkladem od NPÚ byl Geoportál památkové péče. Ten nabízí různé tematické mapové podklady z hlediska ochrany hodnot. Pro nalezení krajinných hodnot byl využíván ústřední seznam ochrany přírody provozovaný Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“), který přispěl například k hledání významných krajinných dominant.

Výstupy práce jsou prezentovány za použití programu ArcGIS, jehož licenci mi škola poskytla zdarma. Jelikož program ArcGIS podporuje vložení WMS mapových podkladů, byly využity volně dostupná webová data, a to ze stránek Národního geoportálu INSPIRE nebo ČÚZK. Příkladem takových volně dostupných dat může být mapový podklad Corine Land Cover, který byl využit v rámci přírodní charakteristiky.

PRAKTICKÁ ČÁST

Výstupem praktické části bylo určení urbanistických a krajinných hodnot dle struktury od MMR (2019) napsané v Metodice sledovaných jevů pro územně analytické podklady v rámci struktury jevu č. 11. Ke každému jevu byla přidána tabulka s výčtem prvků, grafická fotodokumentace a mapové schéma, kde bylo vyznačeno umístění prvků. V tabulkách je pracováno se sloupci: POŘ. – přiřazené pořadové číslo; ZSJ – příslušná základní sídlení jednotka, ve které je prvek umístěn; POPIS – krátký upřesňující popis. Dále pak, pokud to bylo vhodné, například u objektů lidové architektury: Č.P. – číslo popisné domu. Přiložená fotodokumentace neobsahuje veškeré nalezené hodnoty, ale vždy jen ukázkou několika vybraných hodnot.

Součástí výstupů je „hlavní výkres“, kde jsou všechny prvky souhrnně zakresleny do mapy ve vhodně zvoleném poměrovém měřítku. Jako doplněk k tomu je detailní výřez mapy v oblasti Mladé Vožice v měřítku 1:5000 a to z důvodu většího množství nalezených hodnot v tomto území. Jako mapový podklad těchto výstupů byla zvolena online prohlížečská služba WMS – ZABAGED® (vizualizace ZM10) volně dostupná ze stránek ČÚZK. Veškeré výstupy jsou zakreslovány v souřadnicovém výstupu „S-JTSK Křovák East North“ (5514), systémem speciálně vytvořeným a používaným v ČR.

V rámci diskuse proběhlo porovnání výsledků s ÚAP pro ORP Tábor (2020). Byly porovnávány výsledky i v měřítku kraje, a to s nedávno vyšlými ÚAP a ÚSK Jihočeského kraje (2021), dále pak se ZÚR Jihočeského kraje (2021). Jako doplněk proběhlo porovnání s ÚP obcí. Porovnání výsledků s již existujícími výstupy bude sloužit jako dobrý podklad pro budoucí aktualizaci ÚAP. V závěru byly shrnuty výsledky práce včetně jejich praktického uplatnění na poli ochrany urbanistických a krajinných hodnot.

6 VÝSLEDKY PRÁCE

Kapitola výsledky práce obsahuje výčet a grafické znázornění identifikovaných a v terénu nalezených urbanistických a krajinných hodnot v rámci řešeného území. Výsledky jsou prezentovány v pořadí dle struktury jevu č. 11 – Urbanistické a krajinné hodnoty v rámci ÚAP obcí, která je daná Metodikou sledovaných jevů od MMR (2019).

6.1 URBANISTICKÉ A KRAJINNÉ HODNOTY V POÚ MLADÁ VOŽICE

POÚ Mladá Vožice je území s velmi zajímavou historií. Bylo ovlivněno svou polohou, kdy se nachází na rozhraní tří krajů v nejsevernějším výběžku Jihočeského kraje. Tato odlehlost pomohla k dochování velké části urbanistických hodnot zejména pak v menších sídlech. Dále bylo území výrazně ovlivněno městem Tábor a jeho husitským hnutím v 15. století. V průběhu dalších let pak těžbou stříbra v místních dolech. Z novodobější historie území negativně poznamenala kolektivizace zemědělství, čímž došlo k výrazné změně tehdejší krajiny.

Je to území, které má díky svým přírodním podmínkám specifický ráz. Ovlivňuje ho zejména protékající řeka Blanice a geomorfologický prvek v podobě hřebenu Křemešnické vrchoviny. Ten má zcela zásadní vliv na charakter lokality, kdy rozděluje území na dvě poloviny. Všechny tyto unikátní podmínky postupně vedly k vytvoření specifických urbanistických a krajinných hodnot, které budou v následujících řádcích popsány.

6.1.1 REGIONY LIDOVÉ ARCHITEKTURY

Popsat souvislou plochou regionu lidové architektury se ukázalo jako problematický úkol. Problémem je, že většina ukazatelů, které by nám jasně určily místní region, je buď překryta novější architekturou anebo již tyto ukazatele zcela zanikly. Z charakteristických rysů regionu jsou dochovány pouze jednotlivé objekty, ne celé soubory. Z toho důvodu byl výstup této kapitoly upraven na zmapování dochovaných objektů zachovávajících rysy regionu lidové architektury.

Z dochovaných objektů lidové architektury lze usoudit, že v území převažuje dle typologie Mencla (1980) jihočeský selský dům zděný, místy i roubený, který je součástí tzv. „franckého“ dvorce typického zejména pro Českomoravskou vrchovinu. Charakteristickými znaky objektů v oblasti je podélný půdorys budov s dvouštitovým průčelím, které je spojeno ohradní zdí s prolomenou vjezdovou branou. Jedná se většinou o uzavřené dvory s obytnou částí umístěnou směrem do veřejného prostoru. Na obytnou část navazuje sýpka a hospodářské objekty s průjezdní stodolou. Za nimi

se pak nachází záhumenicová zahrada a pole. Výzdoba fasády bývá střídme klasicistní formy, někdy i s bohatší štukovou výzdobou. Domy stojí zpravidla na hraně veřejného prostoru.

Tabulka 4: Objekty lidové architektury (Otradovec, 2022)

OBJEKTY LIDOVÉ ARCHITEKTURY			
POŘ.	ZSJ	Č.P.	POPIS
1.	Krchova Lomná	14	Usedlost se zdobeným štítem členěného pilastry a volutami
2.	Stará Vožice	21	Usedlost dvouštitového uspořádání s branou, polovalbovým štítem a štukovou výzdobou
3.	Oldřichov	12	Špýchar na západní straně usedlosti se sedlovou střechou na kamenné podezdívce
4.	Oldřichov	33	Usedlost dvouštitového uspořádání s ozdobnou branou, levá část s dřevěným obkladem štítu
5.	Smilovy Hory	34	Usedlost postavená se štukovou figurální a ornamentální dekorací
6.	Velký Ježov	34	Usedlost jednoštitová se štukovou dekorací slunce
7.	Křekovice	9	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem a branou
8.	Lhýšov	9	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem a branou
9.	Vosná	10	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem a branou
10.	Vosná	13	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem bez ohradní zdi
11.	Skrýšov	4	Usedlost se zdobeným klasicistním jednoštitovým uspořádáním a s branou
12.	Šebířov	9	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem s nikou a postavami světce
13.	Zářičí u Mladé Vožice	6	Usedlost s dochovaným křídlovým štítem a brána s kvádrováním
14.	Kříženec	6	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem s dochovanou roubenkou
15.	Vrcholtovice	75	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem s dochovanou roubenkou
16.	Hrnčíře	9	Usedlost dvouštitového uspořádání s dvorem a branou
17.	Vilice	5	Částečně roubený dům, částečně zděný
18.	Hlasivo	15	Usedlost dvouštitového uspořádání bez ohradní zdi
19.	Hlasivo	56	Zděná usedlost s dvorcem, dvouštitové průčelí a spojené ohradní zdi a branou
20.	Rašovice	5	Usedlost s dřevěným špýcharem
21.	Nová Ves u Mladé Vožice	1	Usedlost s bohatě zdobenou fasádou a sochou
22.	Nová Ves u Mladé Vožice	4	Usedlost se zdobenou fasádou a sochou
23.	Moravec	4	Roubený špýchar se sedlovou střechou přistavěný k usedlosti

Obr. 41: Krchova Lomná – dům č.p. 14 (Otradovec, 2021)

Obr. 42: Oldřichov – dům č.p. 33 (Otradovec, 2021)

Obr. 43: Smilovy Hory – dům č.p. 34 (Otradovec, 2021)

Obr. 44: Velký Ježov – dům č.p. 34 (Otradovec, 2021)

Obr. 45: Zářičí u Mladé Vožice – dům č.p. 9 (Otradovec, 2021)

Obr. 46: Hlasivo – dům č.p. 15 (Otradovec, 2021)

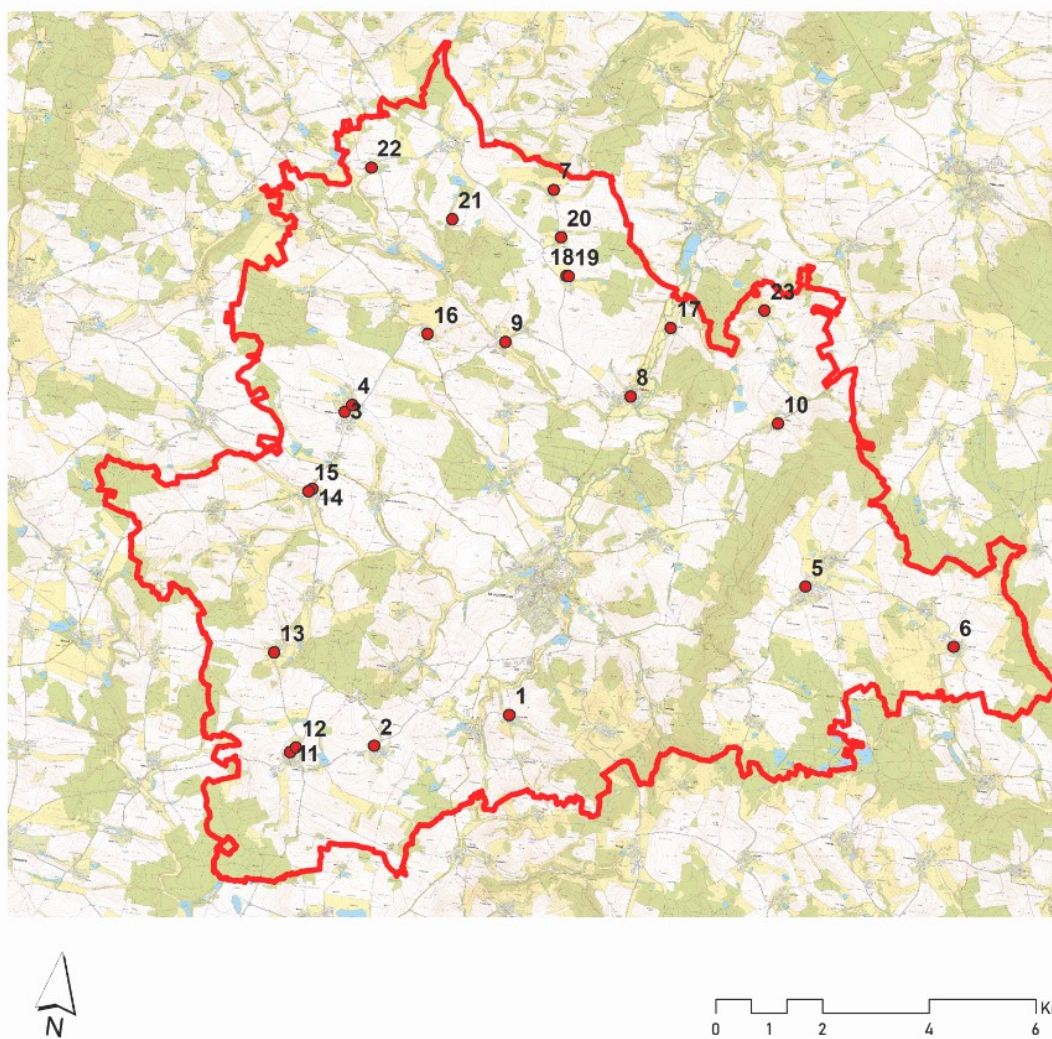
Obr. 47: Nová Ves u Mladé Vožice – dům č.p. 4 (Otradovec, 2021)

Obr. 48: Nová Ves u Mladé Vožice – dům č.p. 1 (Otradovec, 2021)

Obr. 49: Rašovice – usedlost se dřevěným špýcharem č.p. 4 (Otradovec, 2022)

Obr. 50: Vilice – částečně roubený dům č.p. 5 (Otradovec, 2022)

Obr. 51: Objekty lidové architektury – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.2 HISTORICKÁ KULTURNÍ KRAJINA A HISTORICKÉ KRAJINNÉ STRUKTURY

Historická kulturní krajina a její struktury zahrnují široký okruh prvků, které jsou podrobně zmíněny ve stejně nazvané kapitole, která je součástí literální rešerše. Součástí historické kulturní krajiny a struktury jsou i dochované historické objekty a jejich soubory. Dochovanými historickými objekty se budeme podrobněji více zabývat v kapitole významné stavební dominanty. Dále se tomuto tématu více věnují jiné jevy ÚAP. Konkrétně jsou to jevy č. 8a, 10 a č. 13a. Stejně je tomu tak u alejí, kterými se více zabývá kapitola kompoziční osy.

Na území se nachází velké množství dochovaných cest, zejména těch regionálně významných. Vzhledem k velkému množství dochovaných cest se práce zaměřila na ty nejstarší, jejichž původní trasa je viditelná z dob I. nebo II. vojenského mapování. Hlavní spojovací cesta na Tábor nevedla jako dnes přes obec Dolní

Hrachovice, ale přes Starou Vožici. Byla lemována alejí, která zde má dodnes své dochované části. Jednalo se o významnou cestu v době těžby stříbra v místních dolech.

Z lokálních cest byly zmapovány významné poutní cesty, jako je například křížová cesta v Mladá Vožici. První zmínky o této cestě jsou z poloviny 17. století, kdy byl na místě bývalého hradu postaven kostel Nanebevzetí Panny Marie. Cesta na kopec zvaný „Kalvárie“, lidově „Hrad“, měla dříve pouze deset zastávek. To lze vidět i na císařských otiscích, kde jsou jednotlivé kříže zakresleny. Dnes má křížová cesta celkem čtrnáct zastavení, tedy o čtyři více. Změnila se i trasa. Dříve kostel kolem jeho zadní části obcházela. Dnes vede cesta přes hlavní vchod do kostela. Křížovou cestu nechal upravit hrabě Karel z Künburgu (tehdejší majitel místního zámku), který před kaplí nechal vytvořit rovinnou plochu (Otto, 1990). Tradice, kdy se chodí od kostela „na hrad“, má dodnes svou tradici.

U Staré Vožice se dochovaly pozůstatky krajinných stop po těžbě stříbra. Jak již bylo v historické analýze řečeno, území se nachází v rudním revíru Stará Vožice – Ratibořské Hory. Oblast u Staré Vožice zahrnuje obce Rašovice a Řemíčov. Dodnes jsou v území znatelné stopy po těžbě. Nejvíce viditelné jsou uměle vytvořené kopce tzv. haldy, ve kterých byly vstupy do podzemních štol. Jejich umístění dokládají mapy III. vojenského mapování, a i císařské otisky. Dnes jsou místa štol dobře viditelná z leteckých snímků, jelikož jsou zalesněná náletovými dřevinami.

Součástí historické krajinné struktury je dále dochovaná struktura zeleně. Sem se řadí zejména historické parky a zahrady, obory nebo bažantnice. Významným historickým parkem je zámecká zahrada v Mladé Vožici. Ta je součástí většího zámeckého areálu po rodu Künburgrů. Součástí zámeckého areálu je pak samotný zámek, jeho parkový předprostor a zámecký pivovar. V území se nachází dochovaná struktura zeleně v podobě bažantnice. Ta je vymezeným prostorem a nachází se v blízkosti nedalekého zámečku v Elbančicích. Tuto bažantnici můžeme spatřit již na mapách I. vojenského mapování. Dochovalo se i umístění správní budovy a průchozích os vedoucích skrz bažantnici. Další oboru můžeme nalézt jako součást Šelmberského hradního areálu. Jedná se o rozsáhlý areál hradu zahrnující samotné hradní zříceniny s dochovanou věží, šelmberský mlýn, dvůr a myslivnu. Dochovala se i soustava třech rybníků.

Součástí historické krajinné struktury jsou i vodní plochy. Sem se řadí zejména historické hospodářské úpravy, jako jsou rybníky, rybníční soustavy, vodní nádrže a hráze. Byly zmapovány vodní plochy, které se dochovaly z doby II. vojenského mapování. Součástí historické krajinné struktury je i dochované využití pozemku. Sem se řadí například louky, pastviny, sady nebo vinice. Louky a pastviny se zachovaly ve velkém rozsahu ve vyšších polohách území, nejvíce kolem obce Radvanov. Dále pak podél vodotečí.

Zmapování dochovaných historických plužin proběhlo za pomoci aktuálních leteckých snímků, jak doporučuje i Kuča (2014) ve své metodice, kdy mapoval takto zachované plužiny na území ČR. V řešeném území se nedochovaly žádné strukturálně výrazné plužiny v úplném stavu, ale pouze její fragmenty. Nalezené plužiny se dochovaly ve vyšších polohách terénu, v jednom případě v rovině. Jejich vzrostlé meze plní v dnešní době důležitou funkci teras a protierozních pásů.

V území se nachází dochované urbanistické celky, které byly zhodnoceny podle metodiky Kuča & Kučová (2015), kteří definují typy území z hlediska urbanistických hodnot. V rámci práce se budeme zabývat pouze tím nejhodnotnějším územím z hlediska urbanistických hodnot kategorie 1. Typologie vesnických půdorysů proběhla podle Vařeka & Frolec (2007).

Nejhodnotnější území kategorie 1A nalezneme v samotném historickém jádru Mladé Vožice, které má kvality památkové zóny. Dalším nejhodnotnějším urbanistickým celkem je hradní Šelmberský areál. Ve druhé hodnocené kategorii 1B se nacházejí zejména dochované urbanistické celky, které jsou součástí malých sídel.

Tabulka 5: Dochované využití pozemků (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÉ VYUŽITÍ POZEMKŮ (II. vojenské mapování)		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Řemíčov - Buková - Zhoř u Mladé Vožice - Zarybničí - Mladá Vožice	Louky a pastviny podél Novoveského potoka
2.	Blanice - Krchova Lomná - Pavlov - Mladá Vožice - Bzová - Šebířov - Skrýšov	Louky a pastviny podél řeky Blanice
3.	Radvanov - Krchova Lomná - Bostov	Louky a pastviny kolem obce Radvanov

Obr. 52: Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)

Obr. 53: Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

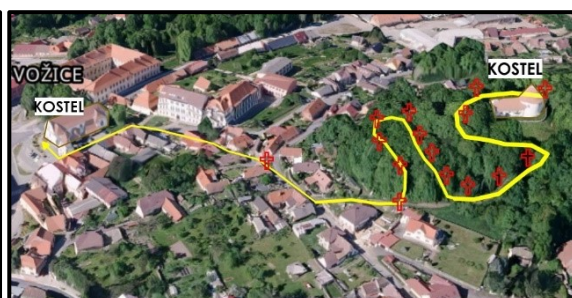
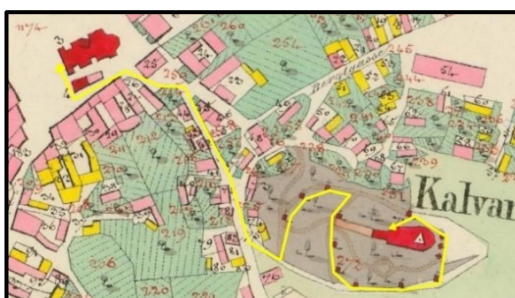
Obr. 54: Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova (Otradovec, 2022)

Obr. 55 a 56: Dochované využití pozemků: Údolí Novoveského potoka – louky a mokřady (Otradovec, 2021)

Tabulka 6: Dochovaná cestní síť (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÁ CESTNÍ SÍŤ (I. vojenské mapování)		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Mladá Vožice - Stará Vožice - Hlasivo	Historická těžební cesta propojující Hlasivo, Starou a Mladou Vožici
2.	Mladá Vožice - Šebířov	Historická cesta propojující Mladou Vožici se Šebířovem
3.	Mladá Vožice - Běleč - Vilice	Historická cesta propojující Mladou Vožici s Načeradcem
4.	Mladá Vožice - Františkov	Historická cesta propojující Mladou Vožici s Františkovem
5.	Mladá Vožice - Janov	Poutní cesta mezi kostelem sv. Martina a kaplí Panny Marie
6.	Mladá Vožice	Křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie
7.	Mladá Vožice - Běleč	Historická cesta mezi Mladou Vožicí a hradem Šelmberk

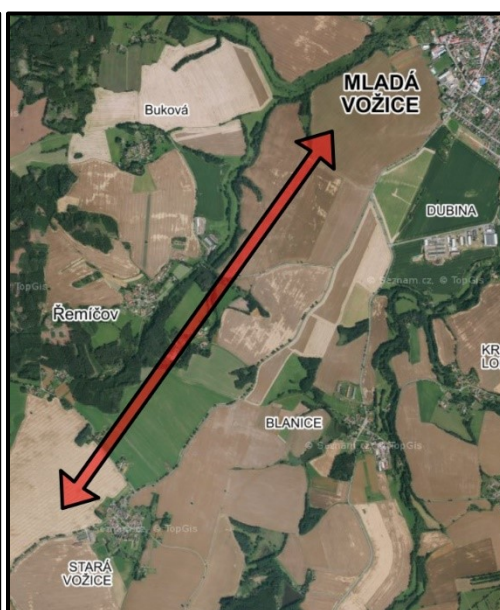
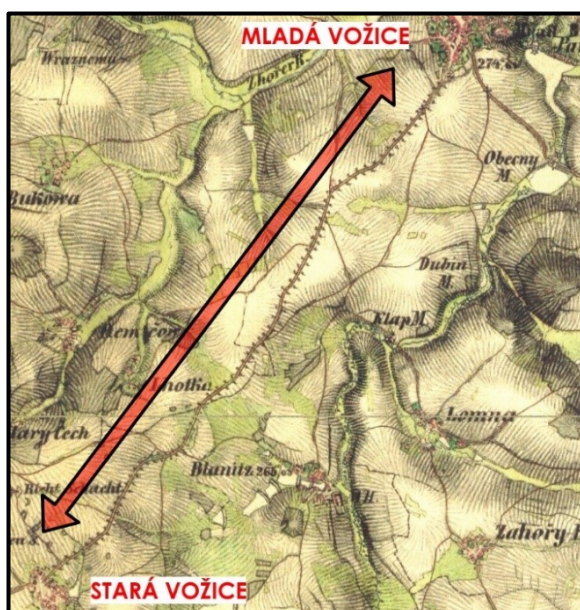
Obr. 57: Dochovaná cestní síť – křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 58: Dochovaná cestní síť – křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 59: Křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 60: Vchod do kostela Nanebevzetí Panny Marie (Otradovec, 2021)

Obr. 61: Dochovaná cestní síť – mezi Mladou a Starou Vožicí – II. vojenské mapování
(Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 62: Dochovaná cestní síť – mezi Mladou a Starou Vožicí – letecké snímky
(SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

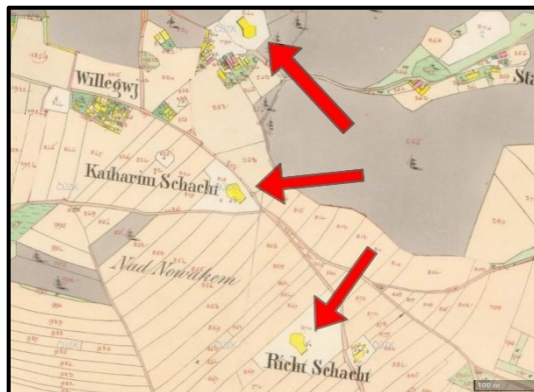

Obr. 63: Dochovaná cestní síť – historicky významná cesta mezi Mladou Vožicí a Starou Vožicí (Otradovec, 2021)

Obr. 64: Dochovaná cestní síť – historicky významná cesta mezi Mladou Vožicí a Starou Vožicí (Otradovec, 2022)

Tabulka 7: Dochované pozůstatky po těžbě (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÉ POZŮSTATKY PO TĚŽBĚ (I. vojenské mapování)		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Stará Vožice	Halda „Horní Cech“
2.	Stará Vožice	Halda „Řemíčovské Výlevy“
3.	Řemíčov	Halda „Starý Cech“

Obr. 65: Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – III. vojenské mapování (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 66: Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

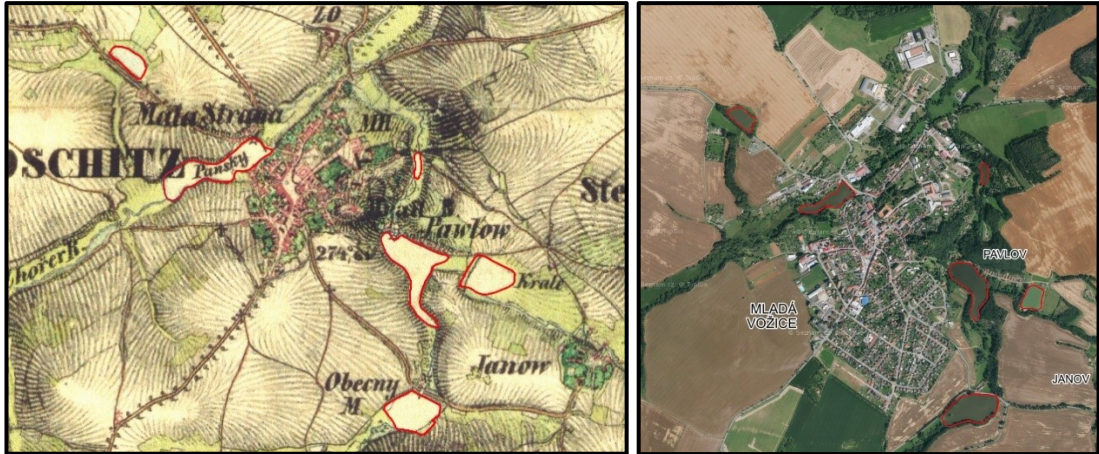

Obr. 67: Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – letecké snímky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 68: Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – letecké snímky (2022, Otradovec)

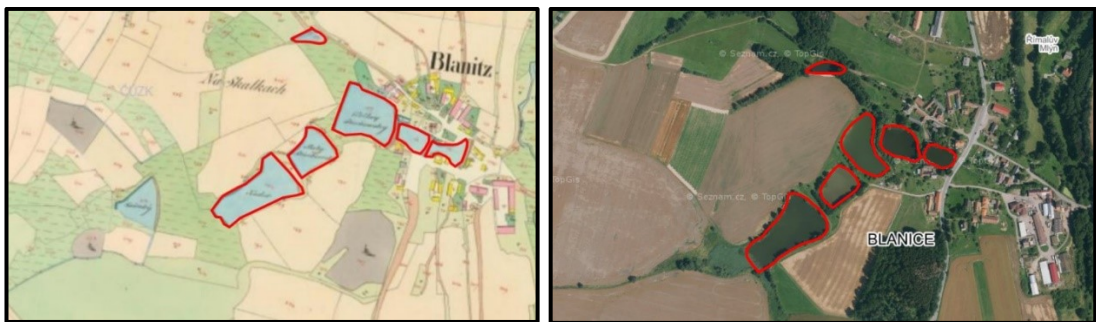
Tabulka 8: Dochované vodní plochy (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÉ VODNÍ PLOCHY (II. vojenské mapování)		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Blanice	Soustava rybníků: Nádor a další
2.	Blanice	Rybník: Lipka
3.	Rašovice - Křtěnovice	Soustava rybníků: Strkač a další
4.	Těmice	Soustava rybníků: Těmický, Komora, Velký
5.	Oldřichov	Rybník: Hradiční
6.	Vitanovice	Rybník: Vitanovický
7.	Vyšetice	Soustava rybníků: Podhradní a Nový
8.	Noskov	Soustava rybníků: Požár, U děsu, Návesník
9.	Mladá Vožice	Rybník: Podhradní s Podhradním mlýnem
10.	Mladá Vožice	Rybník: Obecní se Žahourovým mlýnem
11.	Mladá Vožice	Rybníky: Mikuláš a Panský
12.	Běleč	Soustava rybníků: Mlýnský, Obora, Nadoborní
13.	Vilice	Soustava rybníků: Prvák, Druhák, Třeták
14.	Zátíší	Soustava rybníků: Hrad, Obecák, Kříženecký
15.	Malý Ježov	Soustava rybníků: Kopecký, Lučan
16.	Radostovice	Soustava rybníků: Zadražil, Kačer, Loviště, Žďár
17.	Hlasivo	Rybník: Hospodský

Obr. 69: Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Mladé Vožice – II. vojenské mapování (Laborař geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 70: Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Mladé Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 71: Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Blanice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)

Obr. 72: Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Blanice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 73: Dochovaná historická krajinná struktura – nejvýše položený rybník Nádor v blanické kaskádě (Otradovec, 2022)

Obr. 74: Dochovaná historická krajinná struktura – spodní kaskáda rybníků v blanické kaskádě (Otradovec, 2022)

Obr. 75: Dochovaná historická krajinná struktura – vodní plocha ve Bzové (Otradovec, 2022)

Obr. 76: Dochovaná historická krajinná struktura – Panský rybník v Mladé Vožici (Otradovec, 2022)

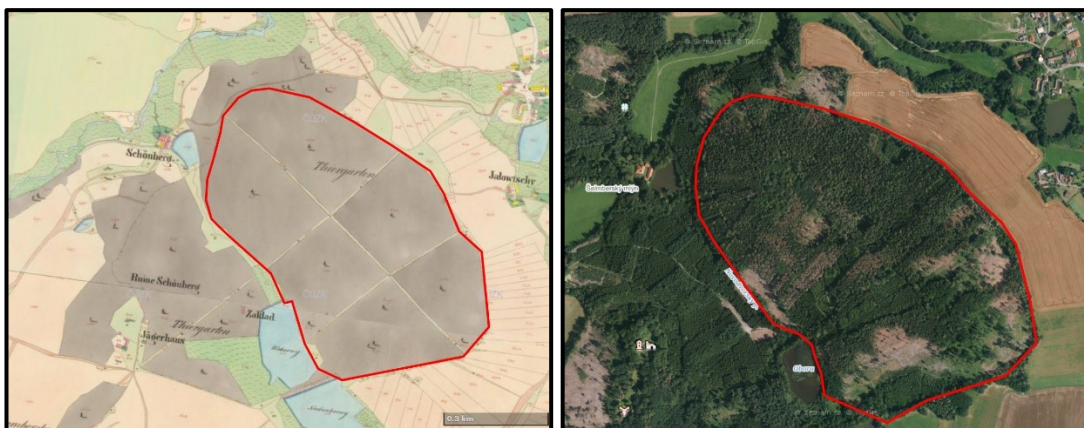
Tabulka 9: Dochovaná struktura zeleně (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÁ STRUKTURA ZELENĚ (I. vojenské mapování)		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Mladá Vožice	Historická zámecká zahrada
2.	Běleč	Šelmberská obora
3.	Běleč	Bažantnice

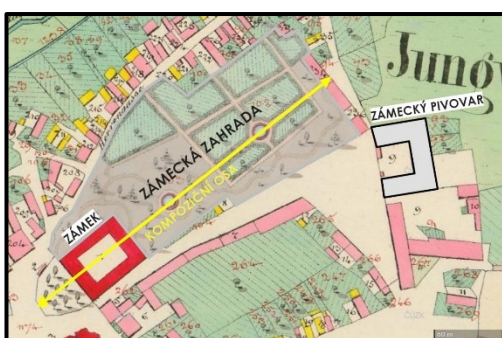
Obr. 77: Dochované struktury zeleně – bažantnice – I. vojenské mapování
(Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 78: Dochované struktury zeleně – bažantnice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 79: Dochované struktury zeleně: Obora u areálu Šelmberk – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)

Obr. 80: Dochované struktury zeleně: Obora u areálu Šelmberk – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 81: Dochované struktury zeleně: Zámecká zahrada v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 82: Zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 83: Zámecký areál v Mladé Vožici – 3D model (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Tabulka 10: Dochované plužiny (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÉ PLUŽINY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Blanice - Bendovo Záhoří	Strukturálně výrazná plužina na jižním svahu
2.	Krchova Lomná - Radvanov	Strukturálně výrazná plužina na severním svahu
3.	Radvanov	Strukturálně výrazná plužina na jižním svahu
4.	Bzová	Strukturálně výrazná plužina na jižním svahu
5.	Horní střítež	Strukturálně výrazná plužina na rovině
6.	Horní střítež	Strukturálně výrazná plužina na západním svahu

Obr. 84: Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Horní Střítež – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 85: Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Radvanov – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 86: Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Radvanov (Otradovec, 2022)

Obr. 87: Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny mezi obcemi Blanice a Bendovo Záhoří (Otradovec, 2021)

Tabulka 11: Dochovaná urbanistická struktura (Otradovec, 2022)

DOCHOVANÁ URBANISTICKÁ STRUKTURA		
KATEGORIE 1A		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Mladá Vožice	Historické rostlé jádro kolem Žižkova náměstí čtvercového tvaru
2.	Běleč	Šelmberský areál
KATEGORIE 1B		
1.	Běleč	Historická návesní silnicová vesnice obdélníkového tvaru
2.	Bendovo Záhoří	Historická návesní vesnice ve tvaru okrouhlice
3.	Hlasivo	Historická návesní vesnice trojúhelníkového tvaru
4.	Hrnčíře	Historická návesní vesnice ve tvaru okrouhlice
5.	Kříženec	Historické místní usedlosti podél cesty
6.	Lhýšov	Historická návesní vesnice ve tvaru okrouhlice
7.	Malý Ježov	Historická návesní vesnice nepravidelného tvaru
8.	Mladá Vožice	Historické rostlé jádro kolem Husova náměstí trojúhelníkového tvaru
9.	Moraveč	Historická návesní vesnice ve tvaru okrouhlice
10.	Oldřichov	Historická návesní vesnice nepravidelného tvaru
11.	Pavlov	Historická jednostranná silniční ves
12.	Skrýšov	Historická návesní vesnice nepravidelného tvaru
13.	Stará Vožice	Historická návesní vesnice obdélníkového tvaru
14.	Temešvár	Historická jednostranná silniční ves
15.	Vosná	Historická návesní vesnice trojúhelníkového tvaru
16.	Vrcholtovice	Historická hromadná ves
17.	Zahrádka	Historická hromadná ves

KATEGORIE 1A

ÚZEMÍ S DOCHOVANÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI A ARCHITEKTONICKY CENNOU ZÁSTAVBOU

MLADÁ VOŽICE

Žižkovo náměstí

Ve městě Mladá Vožice můžeme nalézt dvě hlavní náměstí – Žižkovo a Husovo. Ty se vyskytují hned vedle na urbanistické ose od severu k jihu. Žižkovo náměstí je rostlé, čtvercové, polouzavřené. Plní funkci obchodní, dopravní a společenskou. Má regionální dosah.

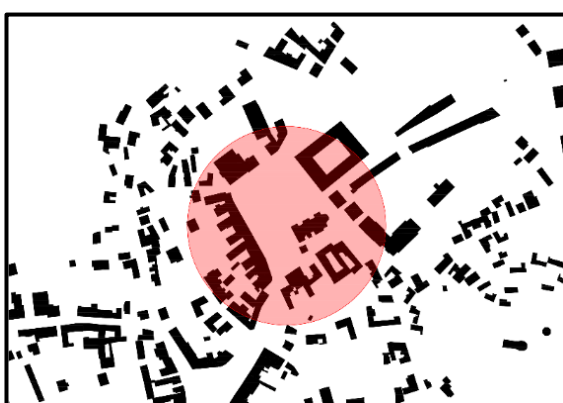
Na pravé straně se nachází několik významných dominant: kostel, zvonice, radnice, zámek, kde v předprostoru těchto budov se konají svatby nebo pohřby. Na levé straně se v parteru obytných budov nacházejí služby (obchody s potravinami, oblečením, smíšeným zbožím). Na severní straně se nalézá třípatrový čtvercový dům z 2. pol. 20. století. Jedná se o negativní stavební dominantu, na jejíž místě dříve stával menší přízemní dům. Po jeho pravé straně se nachází hotel Záložna. Uprostřed náměstí najdeme sochu svatého Václava.

Území je urbanisticky cenné díky své dochované urbanistické struktuře sídla, která zahrnuje půdorysnou osnovu sídla, parcelaci a také díky svou půdorysnou a hmotovou skladbu. V území jsou navíc zřetelné kompoziční vztahy, které jsou pak zmapované a uvedené níže v kapitole komponované krajiny a kompoziční osy.

Obr. 88: Žižkovo náměstí Mladá Vožice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 89: Žižkovo náměstí Mladá Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

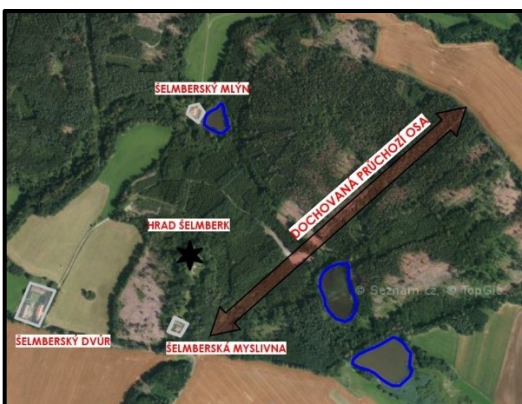
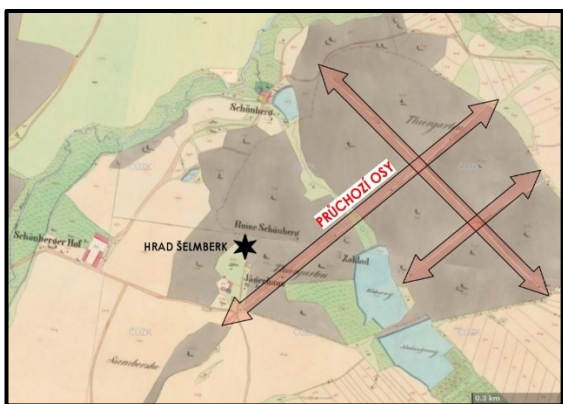
Obr. 90: Schwarzplan Žižkova náměstí v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 91: Žižkovo náměstí v Mladé Vožici (Otradovec, 2020)

BĚLEČ

Šelmberský areál

V území je dochovaná půdorysná i většina hmotové struktury významných budov jako je hradní věž, hradební zdi, myslivna, dvůr, mlýn, obora včetně hlavní osy a tři rybníky.

Obr. 92: Šelmberský areál – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 93: Šelmberský areál – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 94: Hrad Šelmberk (Otradovec, 2021)

Obr. 95: Hrad Šelmberk – točité schodiště (Otradovec, 2020)

Obr. 96: Šelmberský mlýn (Otradovec, 2021)

Obr. 97: Přilehlý rybník u Šelmberského mlýna (Otradovec, 2021)

KATEGORIE 1B)

ÚZEMÍ S DOCHOVANÝMI URBANISTICKÝMI HODNOTAMI

BĚLEČ

Obec se nachází severovýchodně od Mladé Vožice. Je zde dochovaná urbanistická struktura zástavby zejména pak v její historické části jádra. Jedná se o návěsní dvoustrannou silnicovou ves, která byla ve 20. století doplněna v centrální části o kapli spolu s pohledovou alejí. Převažuje podélný půdorys budov se štítovou orientací. Jedná se o uzavřené dvory, které jsou stavěny na hraně veřejného prostoru. Poblíž se nachází Bělečský rybník, který byl později zmenšen na požární nádrž.

Obr. 98: Běleč – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 99: Běleč – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 100: Schwarzplan Bělče s parcelací (Otradovec, 2022)

Obr. 101: Bělče (Otradovec, 2022)

MLADÁ VOŽICE

Husovo náměstí

Druhé náměstí se nachází jižně od Žižkova. Dříve sloužilo jako dobytčí a koňský trh (Hrdlička, 2010). Husovo náměstí je rostlé, trojúhelníkového tvaru, polouzavřené. Jeho hlavní funkce je aktuálně zejména dopravní – autobusové nádraží, proto má regionální význam. Kolem náměstí se v jednotlivých budovách nachází občanská vybavenost: pošta, lékárna nebo dům s pečovatelskou službou.

Obr. 102: Husovo náměstí v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 103: Husovo náměstí v Mladé Vožici – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 104: Schwarzplan Husova náměstí (Otradovec, 2022)

Obr. 105: Husovo náměstí (Otradovec, 2021)

MORAVEČ

V obci je dochovaná urbanistická struktura zástavby, kdy se jedná se o návsní ves ve tvaru kruhu tzv. okrouhlice. Převažuje podélný půdorys budov se štítovou orientací k veřejnému prostoru. Uprostřed návsi se nachází kaple.

Obr. 106: Moraveč – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 107: Moraveč – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 108: Schwarzplan Moravče s parcelací (Otradovec, 2022)

Obr. 109: Moraveč (Otradovec, 2021)

BENDOVO ZÁHOŘÍ

V obci je dochovaná urbanistická struktura zástavby, kdy se jedná se o návesní ves ve tvaru kruhu tzv. okrouhlice s kaplí uprostřed. Jednopodlažní usedlosti mají štítovou orientaci směrem k historickému jádru.

Obr. 110: Bendovo Záhory – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 111: Bendovo Záhory – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 112: Schwarzplan Bendova Záhory s parcelací (Otradovec, 2022)

Obr. 113: Bendovo Záhory (Otradovec, 2021)

PAVLOV

Pavlov je místní část Mladé Vožice a nachází se pod bývalým hradem za podhradním mlýnem. Zde se v historii provozovalo soukenické řemeslo. Bylo umístěné na jihovýchodní straně od hradu k sušení prádla na výsluní (Hrdlička, 2010). Dochovala se pro tuto oblast typická urbanistická struktura, a to štítová orientace domů s vedlejším dvorem ohrazeným zdí a vjezdovými vraty. Domy jsou postavené na hraně uliční čáry bez náhledu do vnitrobloku.

Obr. 114: Pavlov – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 115: Pavlov – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 116: Schwarzplan Pavlova s parcelací (Otradovec, 2022)

Obr. 117: Pavlov (Otradovec, 2021)

STARÁ VOŽICE

Historický předchůdce Mladé Vožice návesního typu obdélníkového charakteru. Domy s franckým dvorcem jsou štítově orientované do veřejného prostoru. Uprostřed se nachází kaple a poblíž centra Obecný rybník.

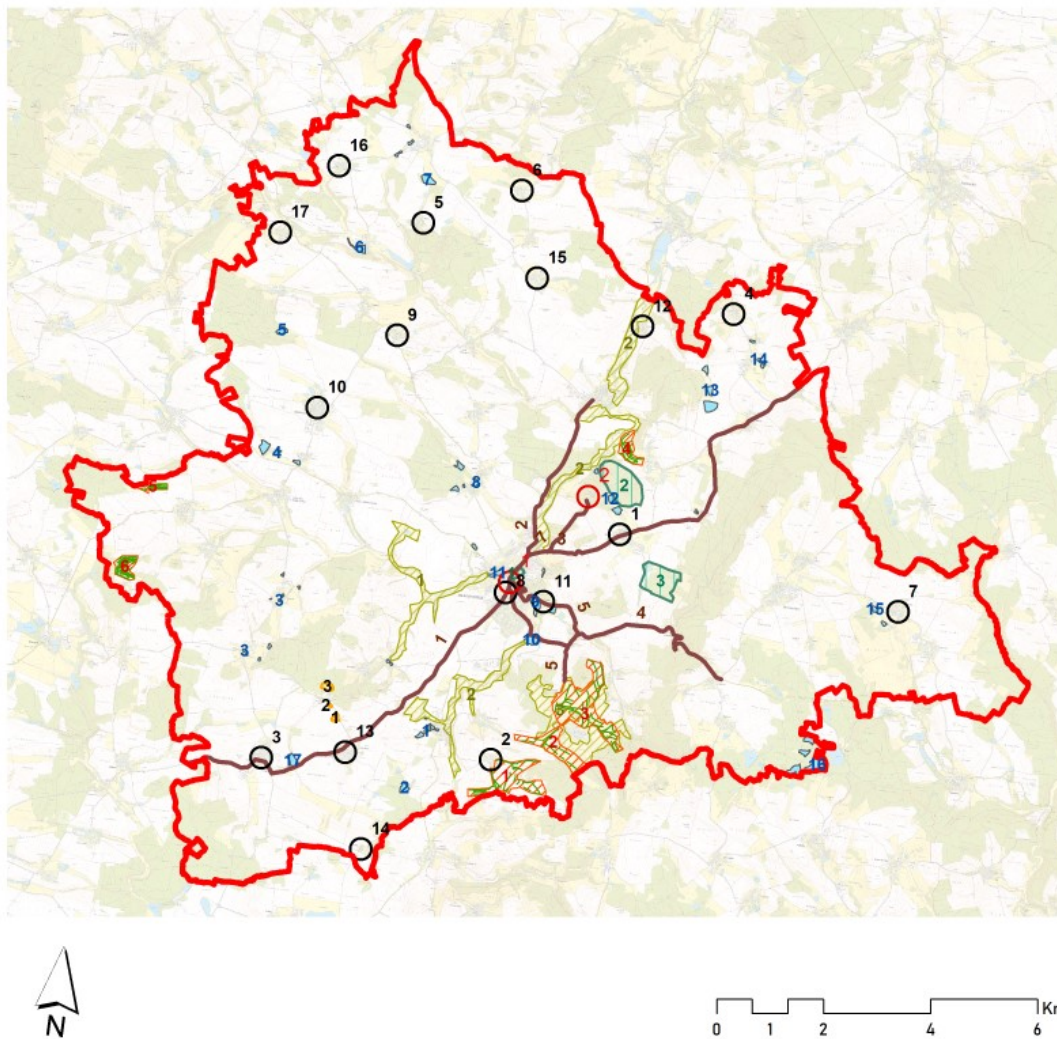
Obr. 118: Stará Vožice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 119: Stará Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 120: Schwarzplan Staré Vožice s parcelací (Otradovec, 2022)

Obr. 121: Stará Vožice (Otradovec, 2021)

Obr. 122: Historická kulturní krajina a historické krajinné struktury - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.3 KOMPONOVANÁ KRAJINA

V řešeném území se nenachází žádná komponovaná krajina.

6.1.4 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY

V území byly identifikovány nejvýznamnější krajinné dominanty, který mají významný vliv na celkový vjem a ráz území. Součástí významných dominant jsou i vrcholy mimo řešené území, které ale jsou také součástí celkového vnímání krajinné scenérie. Takovým příkladem je hora Blaník s rozhlednou. V řešeném území se také nacházejí evropsky významné lokality Vlašimská Blanice a Řísnice, dále pak přírodní památka Jesení a Vlašimská Blanice. Tyto jistě cenné přírodní hodnoty jsou součástí jiných jevů, konkrétně jevu č. 34 a 35a, proto je z hlediska udržení přehlednosti nebudeme v této kapitole vymezovat.

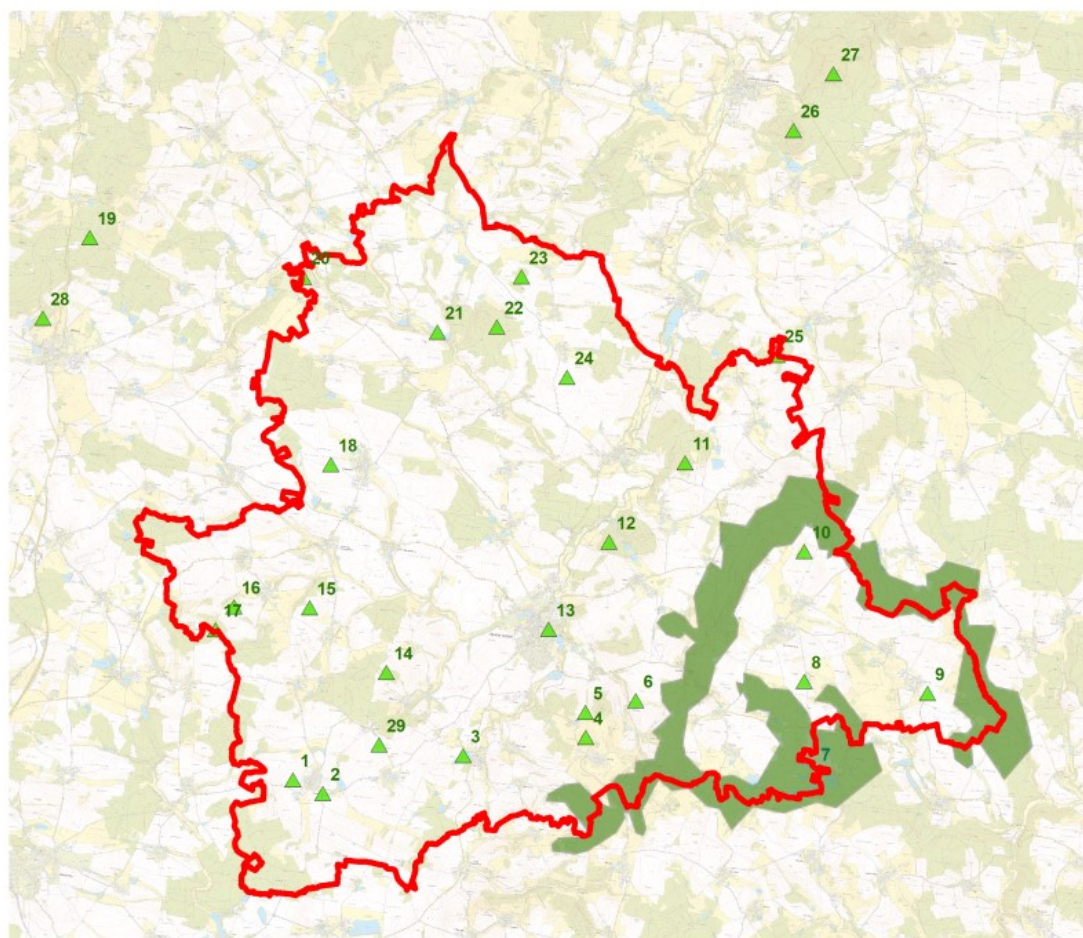
Tabulka 12: Významné krajinné dominanty (Otradovec, 2022)

VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Hlasivo	Výšková dominanta - vrchol kopce „Na Stráži“ 584,6 m.n.m.
2.	Hlasivo	Výšková dominanta - Hlasivská lípa - památný strom
3.	Blanice	Plošná dominanta - rybníční soustava: Nádor a další
4.	Radvanov	Plošná dominanta - louky a pastviny
5.	Krchova Lomná	Výšková dominanta - Ústějovská kaple s Ústějovskou lípou - památný strom
6.	Dolní Kouty	Výšková dominanta - Koutecká lípa - památný strom
7.	Vilice - Běleč - Staniměřice - Dolní Kouty - Horní Kouty - Radvanov - Bendovo Záhoří - Radostovice - Fraktiškov - Obrátice - Velký Ježov	Plošná dominanta - zalesněné hřebeny
8.	Obrátice	Výšková dominanta - Obrátický dub - památný strom
9.	Velký Ježov	Výšková dominanta - vrchol kopce „Pařezná“ 611,4 m.n.m.
10.	Stojaslovice	Výšková dominanta - vrchol kopce „Hůrka“ 685,6 m.n.m.
11.	Bzová	Výšková dominanta s vysílačem - vrchol kopce „Husí hora“ 531,8 m.n.m.
12.	Běleč	Výšková dominanta - věž hradu Šelmbek 488,2 m.n.m.
13.	Mladá Vožice	Výšková dominanta - kaple Nanebevzetí Panny Marie
14.	Řemíčov	Výšková dominanta - vrchol kopce „Pahrbek“ 562,4 m.n.m.
15.	Křtěnovice	Výšková dominanta - vrchol kopce „Králův Vršek“ 516,7 m.n.m.
16.	Mutice	Výšková dominanta - vrchol kopce „Homolka“ 575,4 m.n.m.
17.	Mutice	Výšková dominanta - vrchol kopce „Karlova“ 614,5 m.n.m.
18.	Oldřichov	Výšková dominanta - vrchol kopce „Vrch“ 537,5 m.n.m.
19.	/	Výšková dominanta - vrchol kopce „Babí hora“ 686,0 m.n.m.
20.	Javor	Výšková dominanta - vrchol kopce „Hůrka“ 505,0 m.n.m.
21.	Vitanovice	Plošná dominanta - rybníční soustava: Slupský a Vitanovický rybník
22.	Křekovická Lhota	Výšková dominanta - vrchol kopce „V horách“ 513,4 m.n.m.
23.	Lhýšov	Výšková dominanta - vrchol kopce „Štětky“ 520,8 m.n.m.
24.	Vosná	Výšková dominanta - vrchol kopce „Vosenský kopec“ 484,6 m.n.m.
25.	Hrnčíře	Výšková dominanta - vrchol kopce „Zádušík“ 530,8 m.n.m.
26.	/	Výšková dominanta - hora Malý Blaník
27.	/	Výšková dominanta - hora Velký Blaník s rozhlednou
28.	/	Výšková dominanta - vrchol kopce „Kalvárie“ 698,0 m.n.m.
29.	Stará Vožice	Plošná dominanta - haldy po těžbě stříbra

Obr. 123: Významné krajinné dominanty – hora Blaník (Otradovec, 2021)

Obr. 124: Významné krajinné dominanty – rozhledna na hoře Blaník (Otradovec, 2021)

Obr. 125: Významné krajinné dominanty - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

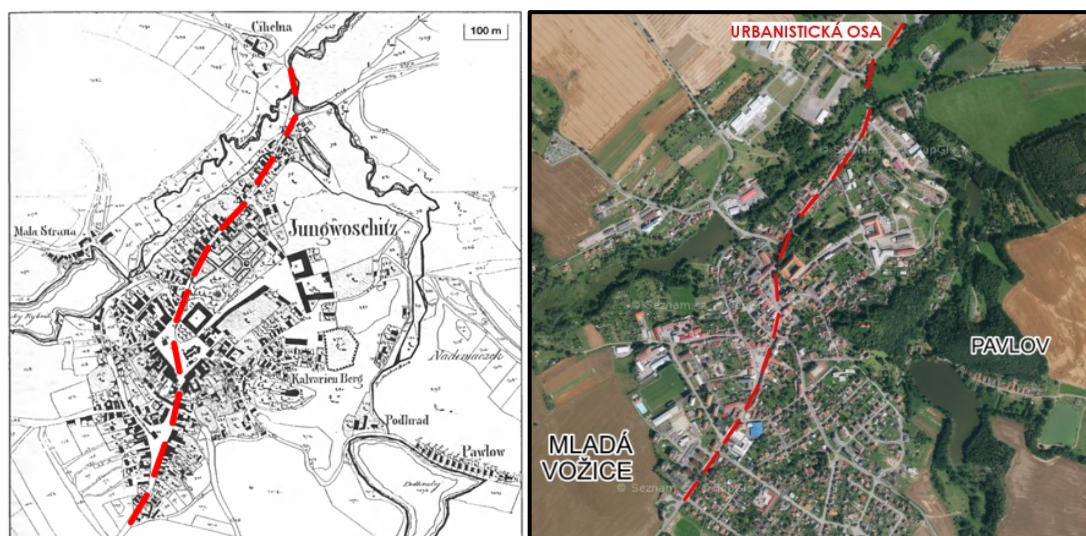
6.1.5 URBANISTICKÉ A PŘÍRODNÍ OSY, KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ

URBANISTICKÉ OSY

V řešeném území se nachází významná urbanistická osa procházející skrz historické jádro Mladé Vožice přes Žižkovo a Husovo náměstí. Je formovaná zástavbou stavěnou na hraně uliční čáry se sedlovou orientací. Podél této osy se nachází významné budovy jako zámek, kostel, zvonice nebo radnice.

Tabulka 13: Urbanistické osy (Otradovec, 2022)

URBANISTICKÉ OSY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Mladá Vožice	Urbanistická osa vedoucí skrz Husovo a Žižkovo náměstí

Obr. 126: Urbanistická osa: Mladá Vožice – stabilní katastr z roku 1830 (Kuča, 2001, upravil Otradovec)

Obr. 127: Urbanistická osa: Mladá Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 128: Urbanistická osa: Mladá Vožice – pohled od severní strany Husova náměstí (2020, Otradovec)

Obr. 129: Urbanistická osa: Mladá Vožice procházející skrz město Mladá Vožice – pohled od jižní strany Třída Václava Vaniše (2020, Otradovec)

PŘÍRODNÍ OSY

Významné přírodní osy najdeme v území podél vodotečí, jako je řeka Blanice nebo Novoveský potok. Velmi nápadnou osou je lesní hřeben mezi Mladou Vožicí a Smilovými Horami, který tvoří předěl mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou.

Tabulka 14: Přírodní osy (Otradovec, 2022)

PŘÍRODNÍ OSY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Vílice, Běleč, Smilovy Hory, Staniměřice, Dolní Kouty, Nové Dvory, Horní Kouty	Lesní hřeben
2.	Smilovy Hory, Malý Ježov, Těchobuz	Potok Barborka
3.	Blanice, Krchova Lomná, Janov, Pavlov, Mladá Vožice, Bzová, Šebířov, Skryšov	Řeka Blanice
4.	Nová ves u Mladé Vožice, Vrážná, Buková, Mladá Vožice	Novoveský potok
5.	Oldřichov, Noskov, Mladá Vožice	Noskovský potok
6.	Vitanovice, Moraveč, Zářičí u Mladé Vožice, Popovice, Šebířov	Slupský potok

Obr. 130: Přírodní osa: Lesní hřeben na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny (Otradovec, 2021)

Obr. 131 a 132: Přírodní osa: Údolí řeky Blanice (Otradovec, 2021)

KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ

Kompoziční osy najdeme jak ve volné krajině, tak v krajině městské. Konkrétně v srdci území v sídle Mladá Vožice. Zde kompoziční osa vede od kostela sv. Martina přes kostel Nanebevzetí Panny Marie „Hrad“ ke kostelu Všem svatých, k nejstaršímu sídlu v území, v obci Janov (Sedláček, 1870). Tato osa je patrná i v Müllerových mapách. V území je velké množství kompozičních os tvořeno alejemi podél cest.

Tabulka 15: Kompoziční osy (Otradovec, 2022)

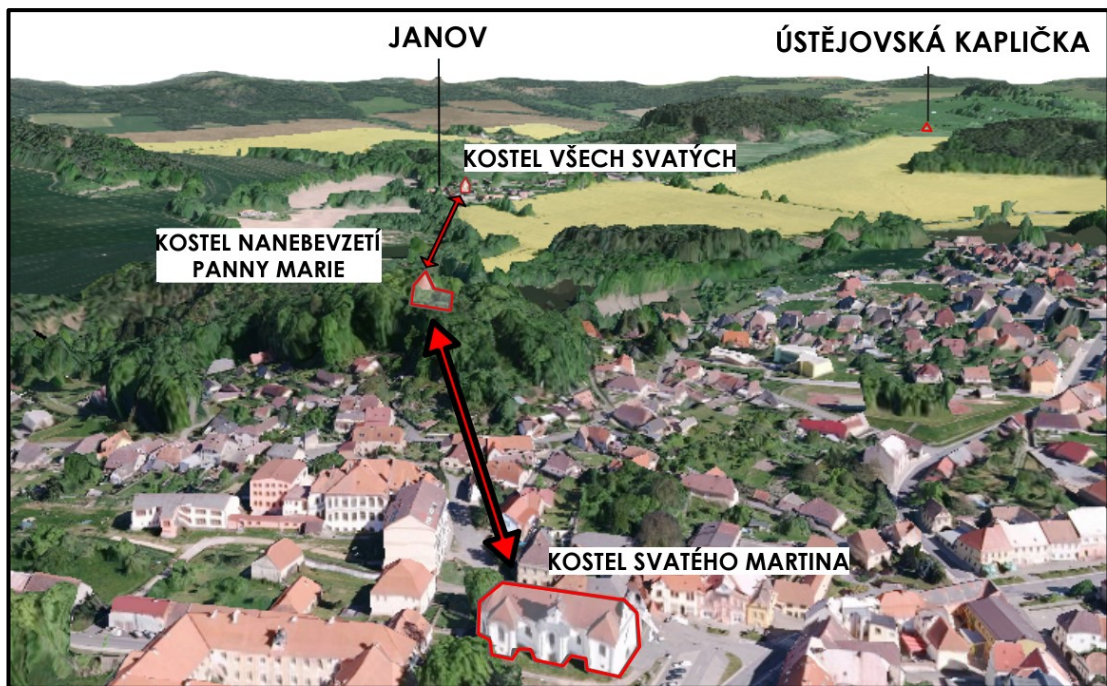
KOMPOZIČNÍ OSY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Hlasivo - Jedlany	Lipová alej vzrostlých stromů
2.	Hlasivo - Temešvár	Alej mladých stromů
3.	Hlasivo - Hlasívko	Lipová alej vzrostlých stromů
4.	Hlasivo - Hlasivské Výlevy	Alej ovocných stromů
5.	Hlasivo - Stará Vožice - Mladá Vožice	Lipová alej vzrostlých stromů místy chybějících
6.	Řemíčov	Lipová alej vzrostlých stromů
7.	Mladá Vožice	Březová alej
8.	Mladá Vožice	Osa kostel sv. Martina --- kostel Nanebevzetí Panny Marie --- kostel Všem svatých
9.	Mladá Vožice	Alej na ochozu kolem kostela sv. Martina
10.	Mladá Vožice	Lipová alej vzrostlých stromů
11.	Mladá Vožice	Stromořadí u remízku součástí Svatojakubské cesty
12.	Janov	Lipová alej vzrostlých stromů místy chybějících
13.	Janov	Topolová alej vzrostlých stromů
14.	Janov - Staniměřice	Lipová alej vzrostlých stromů místy chybějících
15.	Krchova Lomná - Radvanov	Lipová alej vzrostlých stromů
16.	Radostovice	Javorová alej
17.	Františkov - Smilovy Hory	Lipová alej vzrostlých stromů
18.	Smilovy Hory - Malý Ježov	Lipová alej vzrostlých stromů
19.	Stojaslovice	Březová alej
20.	Běleč	Lipová alej vzrostlých stromů
21.	Zárybničí	Lipová alej vzrostlých stromů
22.	Křtěnovice	Alej ovocných stromů
23.	Horní Střítež	Javorová alej vzrostlých stromů
24.	Noskov - Chocov - Moraveč - Slapsko	Lipová alej vzrostlých stromů místy chybějících
25.	Leština - Slapsko	Javorová alej mladých stromů
26.	Šebířov - Skrýšov	Lipová alej vzrostlých stromů
27.	Bzová	Alej mladých stromů
28.	Vilice - Zátíší	Topolová alej vzrostlých stromů
29.	Javor	Alej ovocných stromů

Obr. 133: Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všem svatých – Müllerovy mapy (AV ČR, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 134: Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všem svatých – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 135: Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všech svatých
(SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 136: Kompoziční osa – alej mezi Hlasivem a Hlasívkem (Otradovec, 2022)

Obr. 137: Kompoziční osa – alej od Žahourova mlýna k obci Janov (Otradovec, 2022)

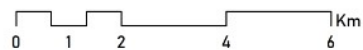
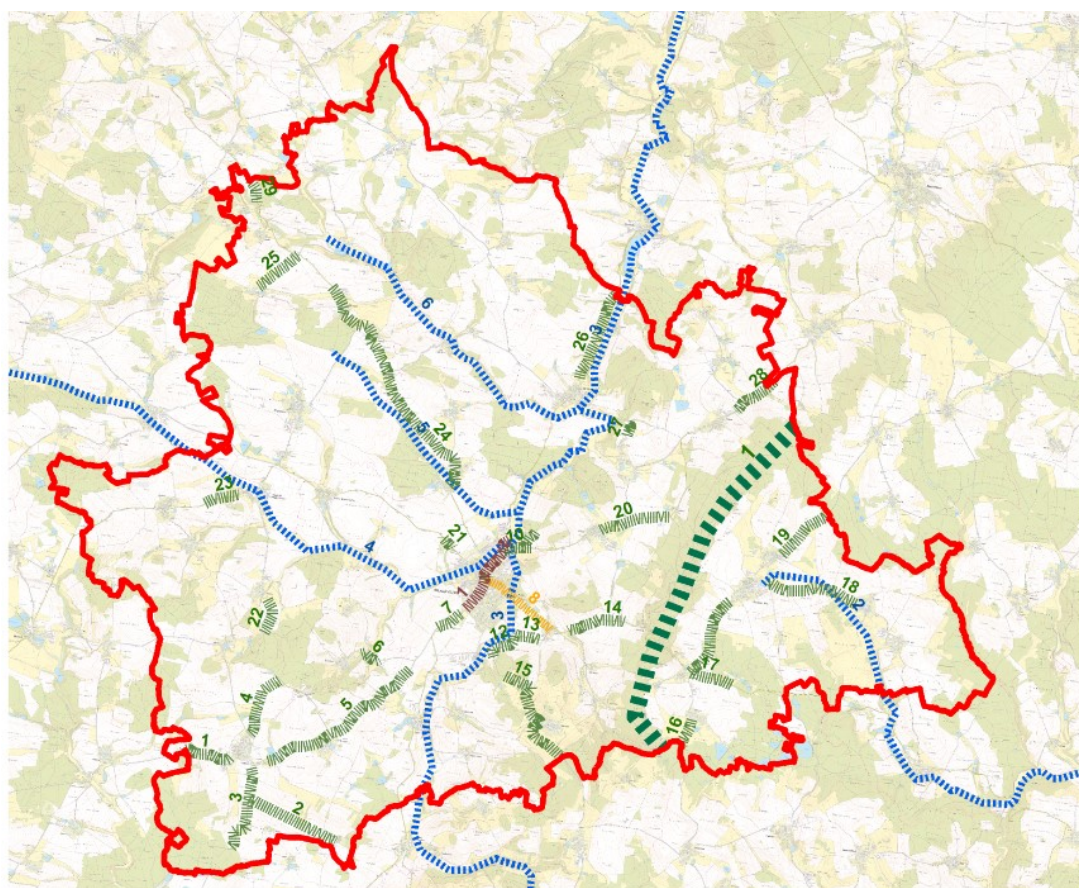

Obr. 138: Kompoziční osa – alej na hrázi rybníka v Noskově (Otradovec, 2022)

Obr. 139: Kompoziční osa – alej od Ústějova směrem k Mladé Vožici (Otradovec, 2022)

Obr. 140: Kompoziční osa – nově vysázená alej u obce Bzová (Otradovec, 2021)

Obr. 141: Urbanistické, přírodní a kompoziční osy v krajině - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.6 VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY

Za nejčastější hodnotné významné stavební dominanty můžeme považovat kostely, které díky svému nápadnému umístění a vizuální atraktivitě do vzdálených míst výrazně ovlivňují charakter sídel a krajiny. Dále jsou to například kapličky, rozhledny nebo zámky.

Tabulka 16: Významné stavební dominanty (Otradovec, 2022)

VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Hlasivo	Kostel Narození Panny Marie
2.	Blanice	Kostel Panny Marie a sv. Václava
3.	Radvanov	Zámek
4.	Radvanov	Zřícenina větrného mlýna
5.	Krchova Lomná	Kaple Panny Marie
6.	Mladá Vožice	Žahourův mlýn
7.	Janov	Kostel Všech svatých
8.	Smilovy Hory	Kostel Rozeslání sv. Apoštolů
9.	Malý Ježov	Návesní kaple
10.	Velký Ježov	Návesní kaple
11.	Běleč	Zámeček Elbančice
12.	Běleč	Židovský hřbitov
13.	Šebířov	Kostel sv. Havla
14.	Běleč	Šelmberský mlýn
15.	Běleč	Zřícenina hradu Šelmberk
16.	Mladá Vožice	Stará cihelna
17.	Mladá Vožice	Panský pivovar
18.	Mladá Vožice	Podhradní mlýn
19.	Mladá Vožice	Kostel Nanebevzetí Panny Marie
20.	Mladá Vožice	Městská radnice
21.	Mladá Vožice	Zvonice
22.	Mladá Vožice	Kostel sv. Martina
23.	Mladá Vožice	Fara
24.	Mladá Vožice	Zámek
25.	Mladá Vožice	Socha sv. Václava
26.	Zárybničí	Kostel sv. Mikuláše
27.	Nová Ves u Mladé Vožice	Kostel sv. Kateřiny
28.	Oldřichov	Kostel sv. Filipa a Jakuba
29.	Vrcholtovice	Kostel Nejsvětější Trojice
30.	Vyšetice	Zámek
31.	Lhýšov	Kaple Panny Marie
32.	Moraveč	Rozhledna Kovářka
33.	/	Rozhledna Velký Blaník

Obr. 142: Janov – kostel Všech svatých (Otradovec, 2021)

Obr. 143: Nová Ves u Mladé Vožice – kostel sv. Kateřiny (Otradovec, 2021)

Obr. 144: Krchova Lomná – kaple Panny Marie (Otradovec, 2021)

Obr. 145: Mladá Vožice – fara (Otradovec, 2021)

Obr. 146: Moraveč – rozhledna Kovářka (Otradovec, 2021)

Obr. 147: Radvanov – zřícenina větrného mlýna (Otradovec, 2021)

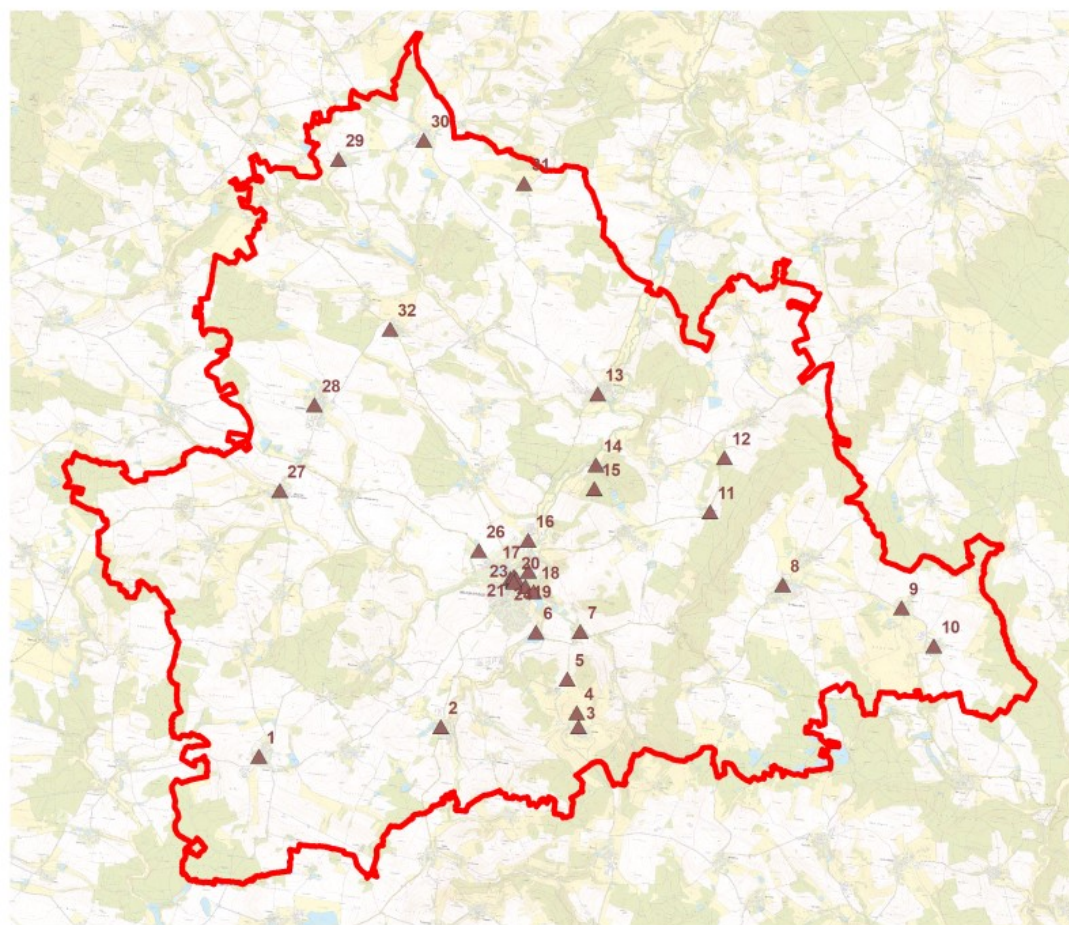
Obr. 148: Mladá Vožice – Žahourův mlýn (Otradovec, 2022)

Obr. 149: Mladá Vožice – bývalá cihelna (Otradovec, 2022)

Obr. 150: Mladá Vožice – zámek (Otradovec, 2022)

Obr. 151: Významné stavební dominanty – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.7 POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA

V řešeném území byla vymezena pohledově exponovaná místa, která jsou viděna z různých vzdálených úhlů pozorování. Příkladem takové formy je zalesněný hřeben, který tvoří výrazný horizont vzniklý hranicí mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou. Dále jsou to například vrcholy kopců s významnými stavebními dominantami, jako je Ústějovská kaple Panny Marie.

Tabulka 17: Pohledově exponovaná místa (Otradovec, 2022)

POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Horní Střítež	Zalesněný vrchol „Mýto“
2.	Řemíčov	Zalesněný vrchol „Vlčí jáma“
3.	Mladá Vožice	Zalesněný vrchol „Kalvárie“ s kostelem Nanebevzetí Panny Marie
4.	Krchova Lomná	Vrchol s Ústějovskou kaplí Panny Marie
5.	Vilice - Běleč - Staniměřice - Dolní Kouty - Horní Kouty	Zalesněný hřeben tvořící rozhraní mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou
6.	Běleč - Bzová	Zalesněný vrchol s hradem Šelmberk
7.	Vrážná - Buková	Zalesněný vrchol „Zhořské lesy“
8.	/	Vzdálený zalesněný vrchol Malý Blaník
9.	/	Vzdálený zalesněný vrchol Velký Blaník s rozhlednou
10.	/	Vzdálené zalesněné vrcholy „Kladiny - Kalvárie - Babí hora - Mezivrata - Na Kozině“

Obr. 152: Pohled z ulice Lomenská v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)

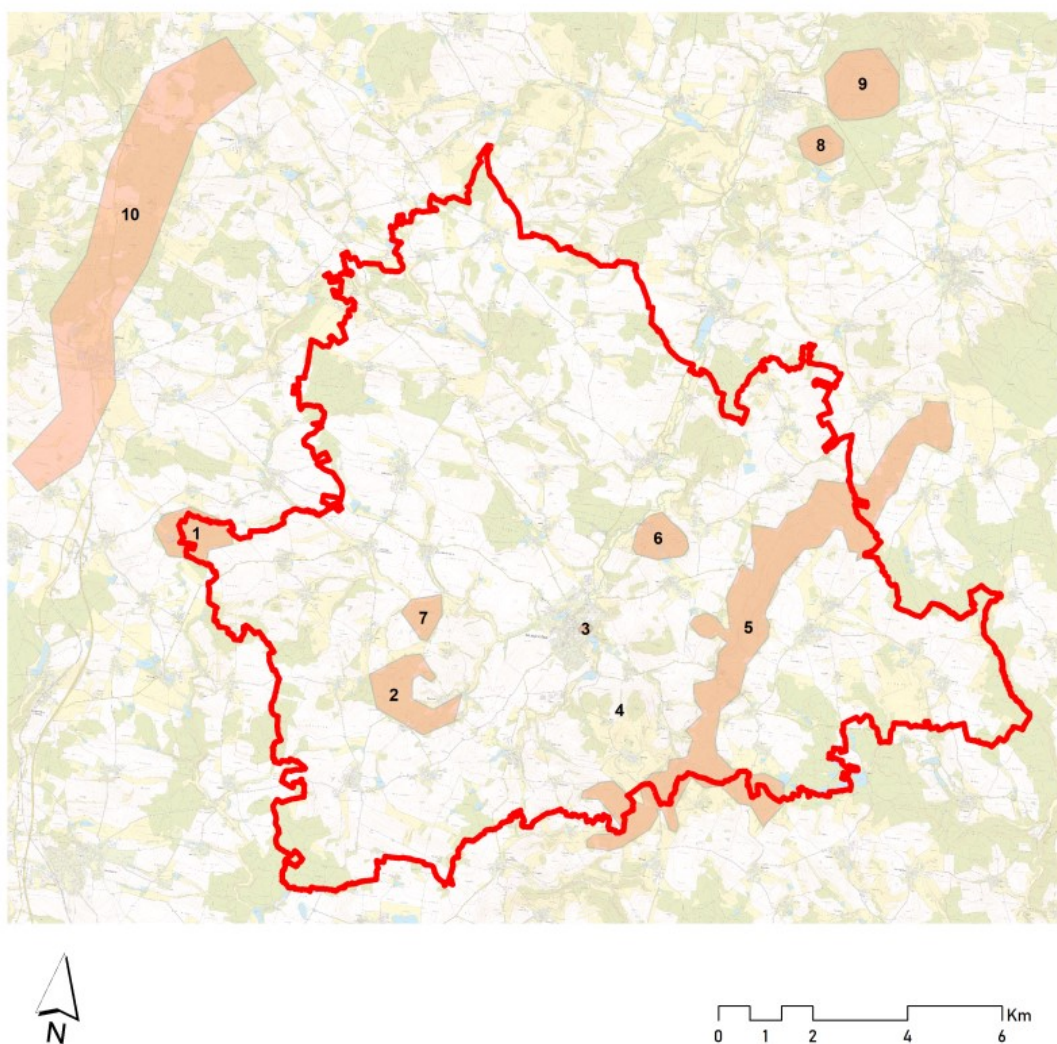
Obr. 152: Pohledově exponovaná místa – lesní hřeben na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny (Otradovec, 2021)

Obr. 153: Pohledově exponovaná místa – lesní hřeben na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny (Otradovec, 2022)

Obr. 154: Pohled od západu na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 155: Pohledově exponovaná místa – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.8 VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY

Díky členitosti terénu se v území vyskytuje velké množství vyhlídkových bodů, ze kterých je možné zhlédnout široké okolí. Jsou součástí vrcholů kopců nebo se nachází na veřejně přístupných stavebních dominantách – rozhlednách. Příkladem kopce je vrch „Kalvárie“ též zvaný „Hrad“, na kterém sídlí kostel Nanebevzetí Panny Marie. Z veřejně přístupných rozhleden je to rozhledna Kovářka nebo věž hradu Šelmberk.

Tabulka 18: Významné vyhlídkové body (Otradovec, 2022)

VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Hlasivo	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Chotoviny
2.	Blanice	Vyhliídka z polní cesty směrem na Bendovo Záhoří a Krchově Lomné
3.	Blanice	Vyhliídka z polní cesty směrem na Mladou Vožici, Šelmberk a horu Blaník
4.	Stará Vožice	Vyhliídka ze silniční cesty na Mladou Vožici a horu Blaník
5.	Mladá Vožice	Vyhliídka ze silniční cesty „Dubina“ směrem na Mladou Vožici a Radvanov
6.	Krchova Lomná	Vyhliídka od Ústějovské kaple směrem na Mladou Vožici
7.	Radvanov	Vyhliídka z polní cesty směrem na Radvanov a Mladou Vožici
8.	Dolní Kouty	Vyhliídka z polní cesty směrem na Janov a Mladou Vožici
9.	Běleč	Vyhliídka z lesní cesty na hřebenu směrem na Běleč
10.	Velký Ježov	Vyhliídka z polní cesty směrem na Velký Ježov
11.	Stojaslovice	Vyhliídka z polní cesty z vrcholu „Hůrka“ směrem na Smilovy Hory
12.	Hrnčíře	Vyhliídka z polní cesty směrem na Hrnčíře
13.	Skrýšov	Vyhliídka z lesní cesty z vrcholu „Vrchy“ směrem na Skrýšov
14.	Bzová	Vyhliídka z polní cesty směrem na Vílce a Běleč
15.	Běleč	Vyhliídka z věže hradu Šelmberk do širokého okolí
16.	Mladá Vožice	Vyhliídka z polní cesty směrem na Mladou Vožici
17.	Mladá Vožice	Vyhliídka z „Paraplíčka“ směrem na Janov
18.	Mladá Vožice	Vyhliídka z „Hradu“ do širokého okolí
19.	Zárybničí	Vyhliídka ze silniční cesty od hřbitova směrem na Mladou Vožici
20.	Zárybničí	Vyhliídka ze silniční cesty „Myší kopec“ směrem na Mladou Vožici
21.	Buková	Vyhliídka z polní cesty směrem na Mladou Vožici
22.	Rašovice	Vyhliídka z polní cesty směrem na Rašovice a Hlasivo
23.	Mutice	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Mladou Vožici
24.	Horní Střítež	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Mladou Vožici
25.	Noskov	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Mladou Vožici
26.	Oldřichov	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Mladou Vožici
27.	Moravec	Vyhliídka z rozhledny Kovářka do širokého okolí
28.	Vyšetice	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Lhýšov
29.	Vyšetice	Vyhliídka ze silniční cesty směrem na Vyšetice

Obr. 156: Významný vyhlídkový bod v Mladé Vožici – lidově zvaný „Paraplíčko“ (Otradovec, 2022)

Obr. 157: Úhel výhledu z Paraplíčka v Mladé Vožici (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, Otradovec, 2022)

Obr. 158: Významný vyhlídkový bod v Mladé Vožici – rozhled z Paraplíčka směrem na Ústějovskou kapličku (Otradovec, 2022)

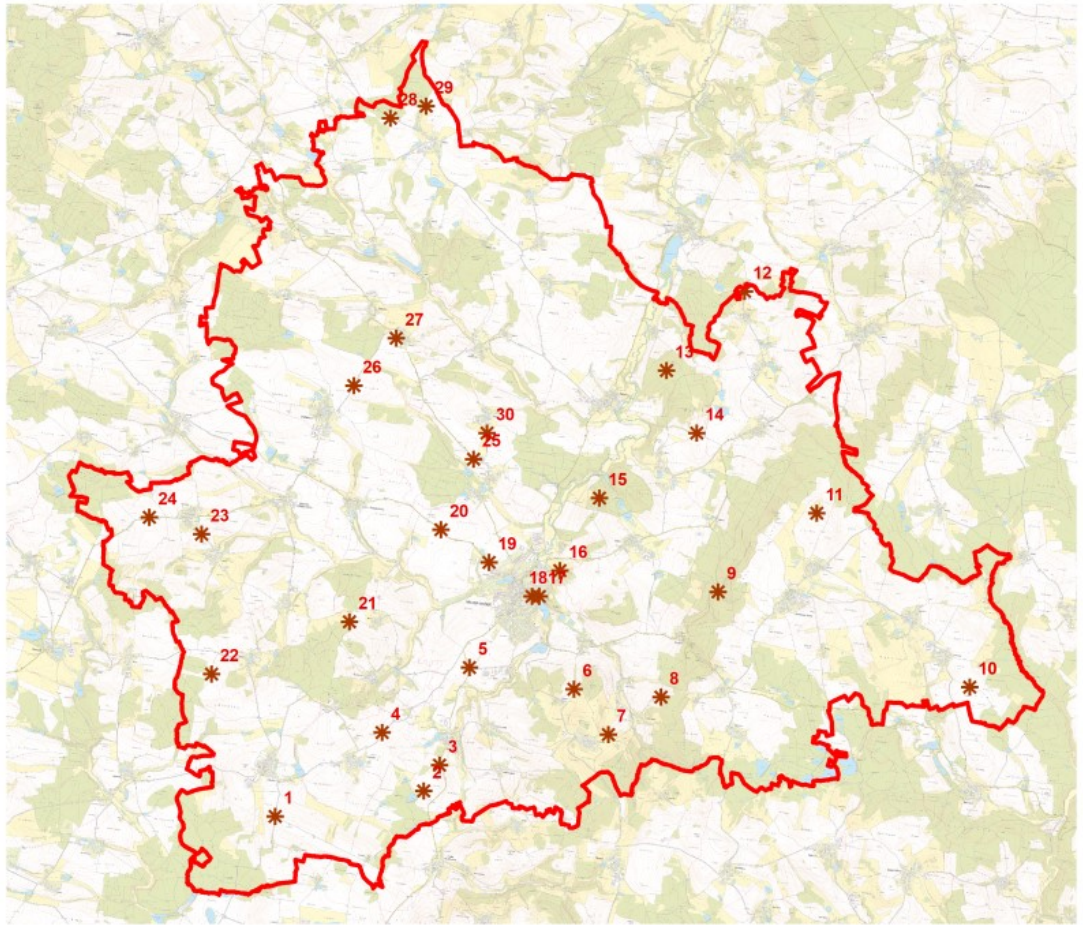
Obr. 159: Významný vyhlídkový bod v Bělči – rozhled z věže hradu Šelmberk (Otradovec, 2021)

Obr. 160: Významný vyhlídkový bod - z lesní cesty na zalesněném hřebenu Křemešnické vrchoviny (Otradovec, 2021)

Obr. 161: Významný vyhlídkový bod ze silniční cesty u Chocova směrem na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)

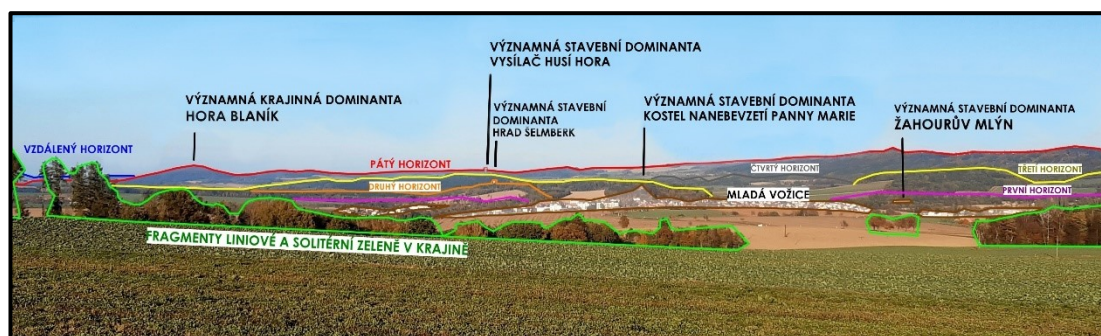
Obr. 162: Významné vyhlídkové body – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.9 HORIZONTY

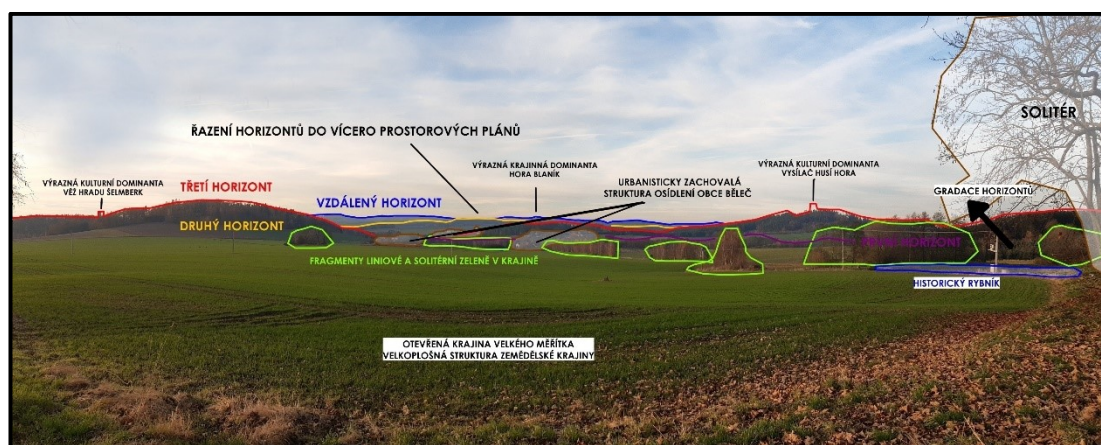
V území se nachází významný předělující horizont vedoucí od severu k jihu, který dělí území na dvě části. Tento zalesněný horizont je součástí Křemešnické vrchoviny a představuje rozhraní mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou. Je místem častých pohledů, a výrazně tak ovlivňuje ráz území. V rámci terénních průzkumů proběhlo i zaznamenání vzdálených horizontů uzavírajících pohledy z řešeného území. Příkladem je hora Blaník, která je vidět z velké části území.

Tabulka 19: Horizonty (Otradovec, 2022)

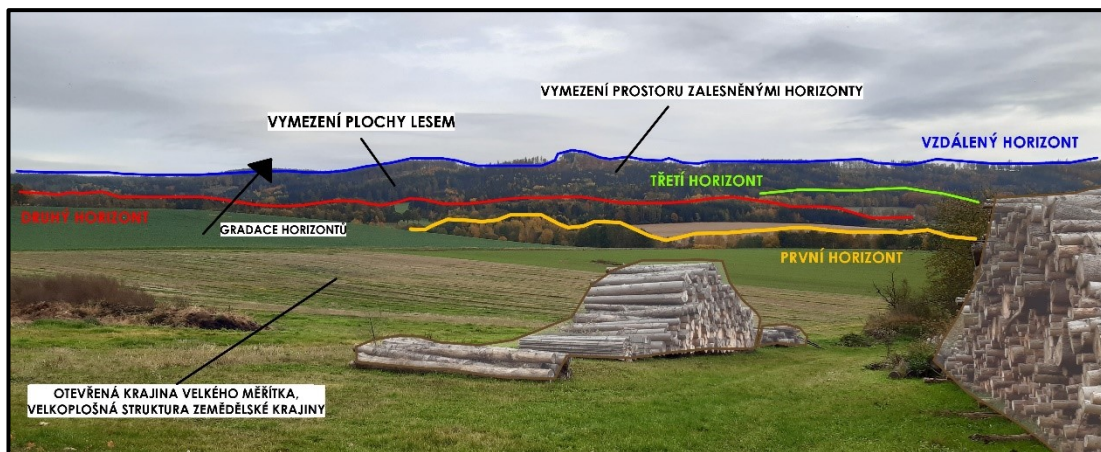
HORIZONTY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Vilice - Běleč - Staniměřice - Dolní Kouty - Horní Kouty	Zalesněný horizont tvořící rozhraní mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou
2.	Bendovo Záhří - Radvanov	Zalesněný horizont „Na vršcích“
3.	Smilovy Hory - Obrátice	Zalesněný horizont „Mlážka“
4.	Vilice - Stojalsvice	Zalesněný horizont „Na borkách“
5.	/	Vzdálený zalesněný horizont „Stražiště“
6.	/	Vzdálený zalesněný horizont s Velkým a Malým Blaníkem
7.	Bzová	Zalesněný horizont „Obora“
8.	Běleč	Zalesněný horizont s hradem Šelmberk
9.	Stará Vožice - Řemíčov	Horizont „Hlasivské Výlevy“
10.	Horní Střítež - Mutice	Horizont „Karlovka“
11.	Horní Střítež	Horizont „Mýto“
12.	Oldřichov	Horizont „Ke Kahlovicům“
13.	/	Vzdálené horizonty vrcholů „Kladiny - Kalvárie - Babí hora - Mezivrata - Na Kozině“
14.	/	Vzdálené zalesněné horizonty „Žákovy“ a „Hřiva“
15.	Mladá Vožice	Horizont „Kalvárie“ s kostelem Nanebevzetí Panny Marie

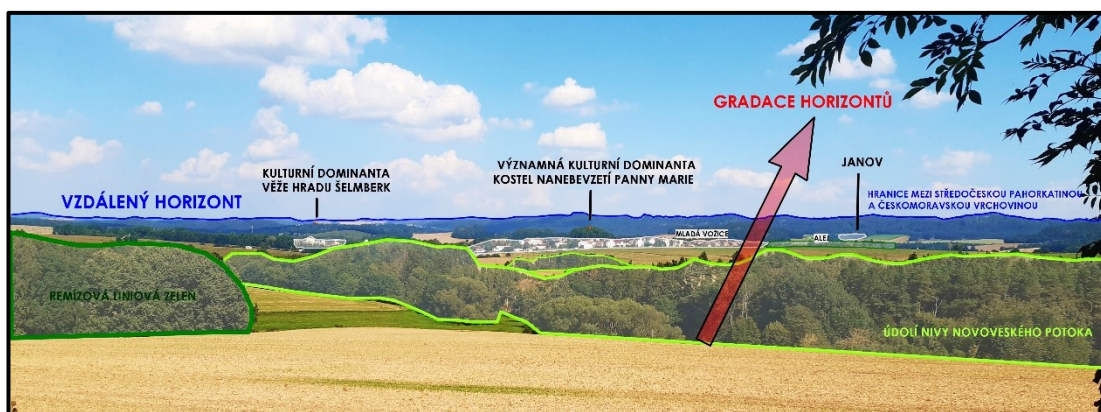
Obr. 163: Pohled od Výlevy na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)

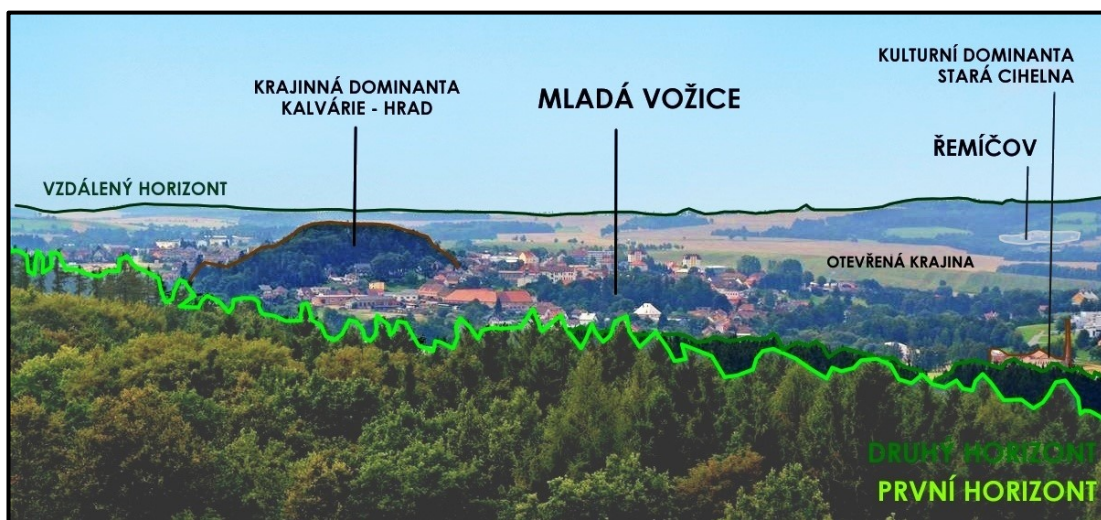
Obr. 164: Pohled od Elbančic na Šelmberk a horu Blaník (Otradovec, 2021)

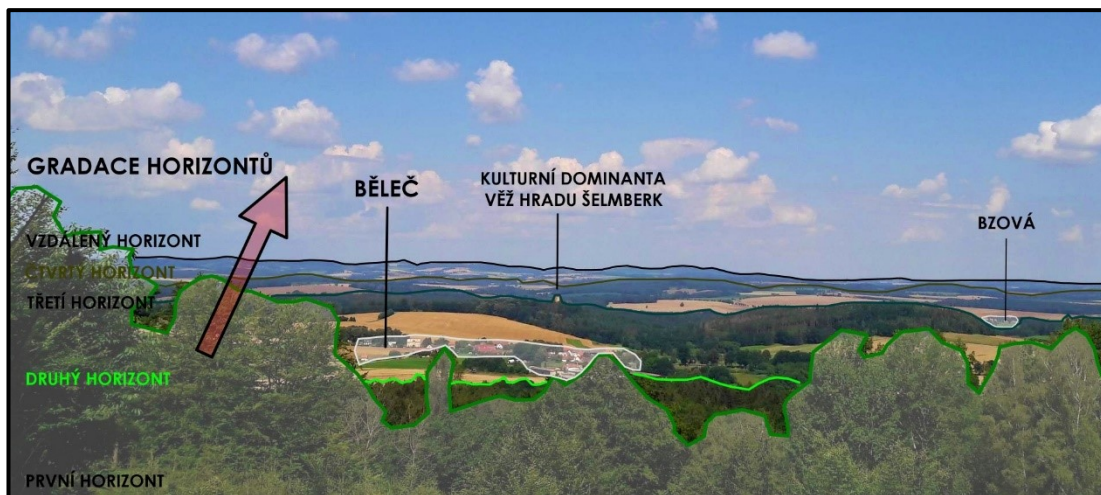
Obr. 165: Pohled od Bzové na hranici mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou (Otradovec, 2021)

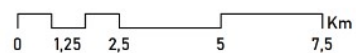
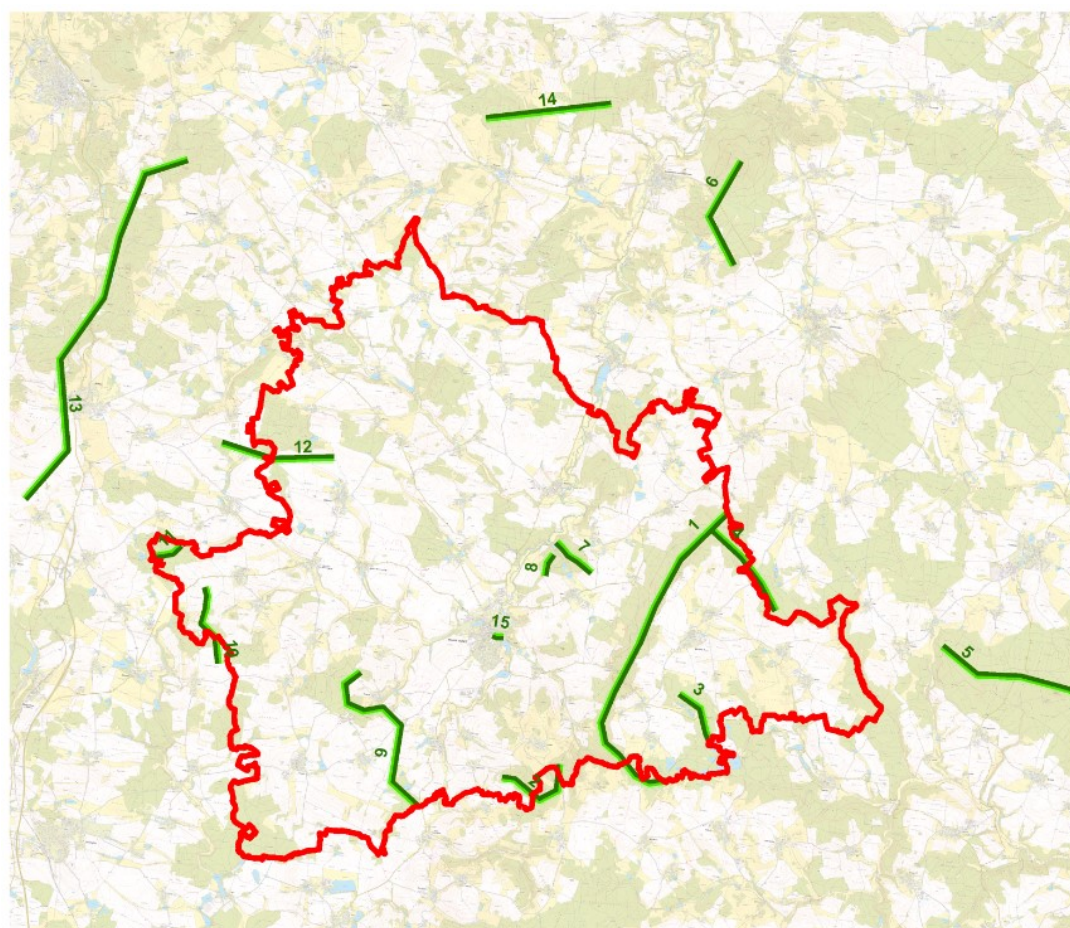
Obr. 166: Pohled od Bukové na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 167: Pohled severně od Mladé Vožice z věže hradu Šelmbek (Otradovec, 2021)

Obr. 168: Pohled z lesního hřebenu Křemešnické vrchoviny směrem k hradu Šelmbek (Otradovec, 2021)

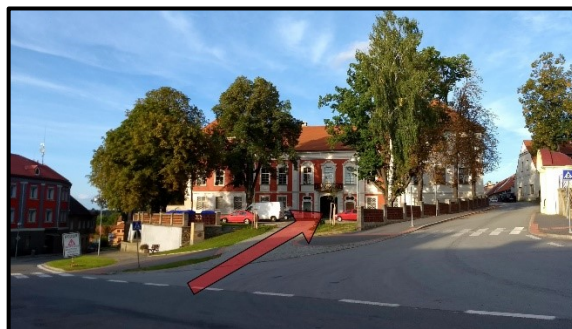
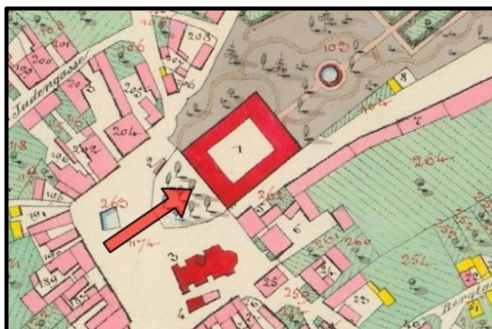
Obr. 169: Horizonty – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.10 POHLEDOVÉ OSY

Pohledové osy můžeme zařadit do podkapitoly kompoziční osy. Tyto osy slouží ke zdůraznění dominant v prostoru. V řešeném území zdůrazňují sakrální nebo světské stavby.

Tabulka 20: Pohledové osy (Otradovec, 2022)

POHLEDOVÉ OSY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Mladá Vožice	Pohledová osa vedena na zámek lemovaná stromy
2.	Běleč	Pohledová osa vedena na kapli lemovaná stromy
3.	Mutice	Pohledová osa vedena na vjezd usedlosti lemovaná stromy

Obr. 170: Pohledová osa v Mladé Vožici: vedena na zámeckou dominantu skrz zámecký předprostor – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 171: Pohledová osa na zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2022)

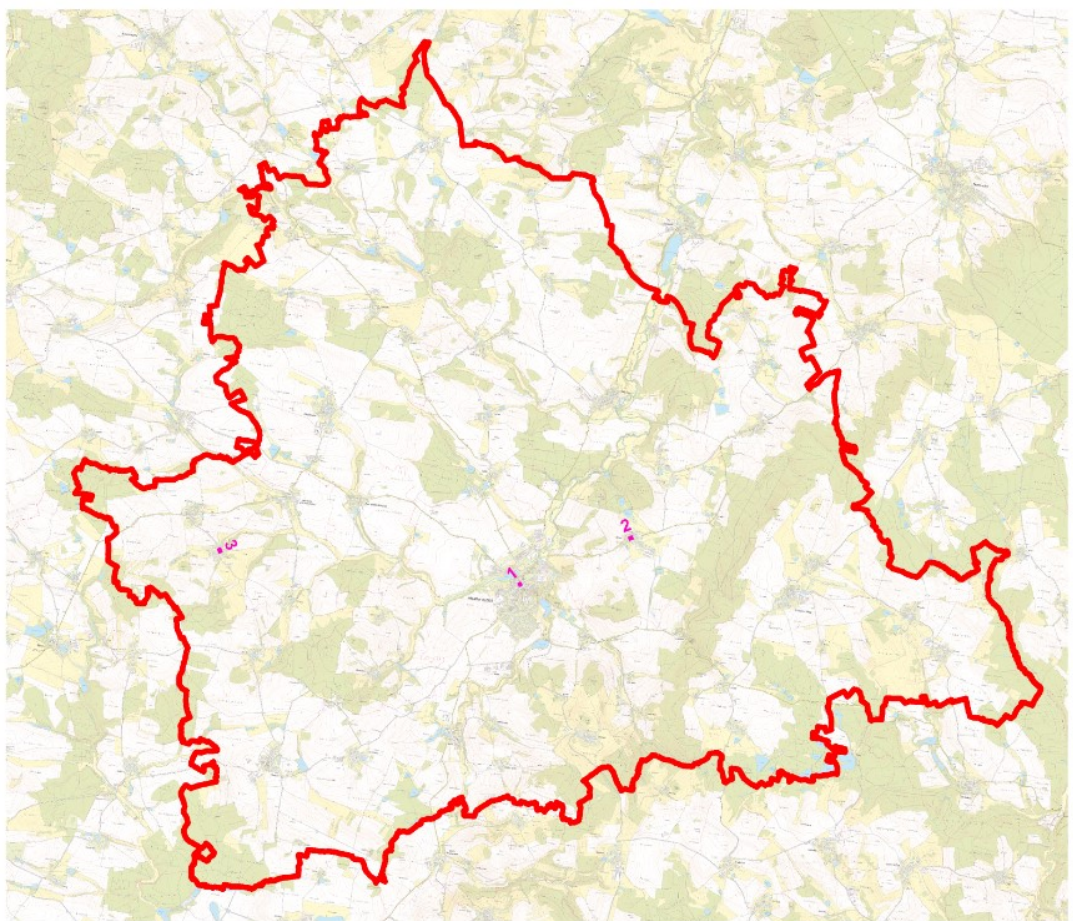
Obr. 172: Pohledová osa: Mutice – vedena od krucifixu, přes zvoničku k vjezdu do usedlosti – ortofoto (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 173: Pohledová osa v Muticích k vjezdu do usedlosti (Otradovec, 2022)

Obr. 174: Pohledová osa v Bělčí – vedena skrz alej na kapličku – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

Obr. 175: Pohledová osa v Bělčí vedena skrz alej na kapličku (Otradovec, 2021)

Obr. 176: Pohledové osy – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

6.1.11 PRŮHLEDY

V lokalitě jsou průhledy vedeny nejčastěji na velmi výrazné a dominující stavební nebo přírodní dominanty. Největší množství průhledů je vedeno na kapli Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici. Dále pak na hrad Šelmberk a horu Blaník.

Tabulka 21: Průhledy (Otradovec, 2022)

PRŮHLEDY		
POŘ.	ZSJ	POPIS
1.	Krchova Lomná	Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od kaple Panny Marie
2.	Mladá Vožice	Průhled na horu Blaník od kostela Nanebevzetí Panny Marie
3.	Mladá Vožice	Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie z ulice Janovská
4.	Mladá Vožice	Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie z ulice Aloise Mareše
5.	Mladá Vožice	Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie z Voračického předměstí
6.	Noskov	Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie od Noskova
7.	Běleč	Průhled na hrad Šelmberk od Elbančic
8.	Běleč	Průhled na hrad Šelmberk z hřebenové vyhlídky

Obr. 177: Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici z Voračického předměstí (Otradovec, 2022)

Obr. 178: Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici z ulice Aloise Mareše (Otradovec, 2022)

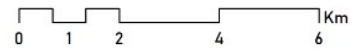
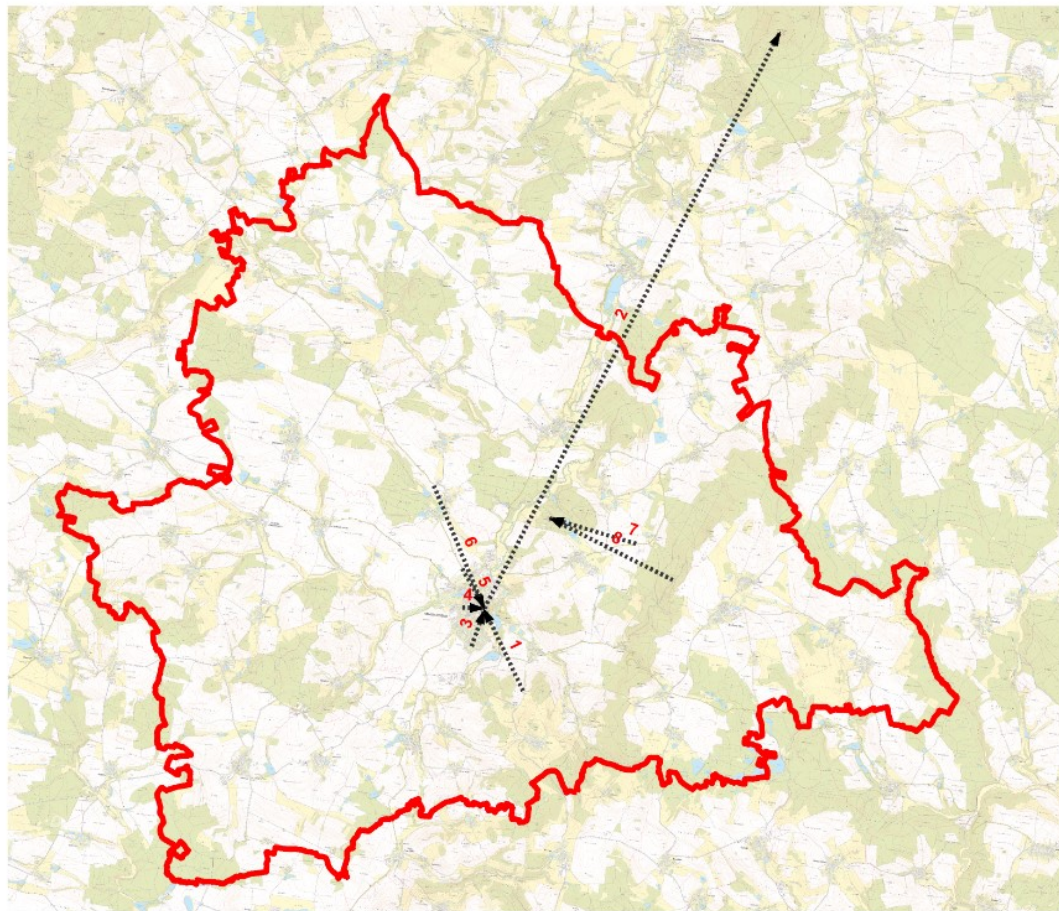

Obr. 179: Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici od Ústějovské kaple Panny Marie (Otradovec, 2022)

Obr. 180: Průhled na hrad Šelmbek ze směru od Elbančic (Otradovec, 2021)

Obr. 181: Průhled na horu Blaník ze směru od kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)

Obr. 182: Průhledy – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)

7 DISKUZE

V rámci této diskuse bylo provedeno porovnání vlastních výsledků se současnými ÚAP ORP Tábor (2020). Z většího krajského měřítka byly porovnány výsledky s ÚSK Jihočeského kraje (2021), s ÚAP Jihočeského kraje (2021) a se ZÚR Jihočeského kraje (2021). Dále jako doplněk proběhlo porovnání s územními plány obcí.

ÚAP ORP TÁBOR

V roce 2020 byla provedena v ORP Tábor 5. úplná aktualizace územně analytických podkladů pro své správní území. ÚAP ORP Tábor z roku 2020 se neřídí metodikou od Ministerstva pro místní rozvoj vydanou v roce 2019, která je sice jen doporučující, ale standardizuje sledované jevy ÚAP a snaží se o sjednocení v rámci České republiky. Z toho hlediska jsou již ÚAP ORP Tábor zastaralé a co se týče urbanistických hodnot velice stručné. Z toho důvodu nemůžeme v ÚAP ORP Tábor ještě nalézt některé hodnoty, které jsou nyní součástí jevu č. 11. Nalezneme zde zejména ty hodnoty, které byly dříve samostatnými jevy, než se dostaly pod současný jev č.11. Jde o region lidové architektury a významný vyhlídkový bod. V rámci své urbanistické koncepce pak ÚAP z části mapují historicky významné stavby a stavební pozitivní dominanty, včetně dochované urbanistické struktury. Popis těchto mapovaných hodnot je velmi stručný a nikterak je blíže nespecifikuje. Ve výkresu hodnot můžeme zjistit jejich polohopis. Pro větší přehlednost proběhlo porovnání vlastních výsledků s ÚAP ORP Tábor.

Tabulka 22: Srovnání výsledků práce s ÚAP ORP Tábor (Otradovec, 2022)

SROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ PRÁCE		
	VÝSLEDKY PRÁCE	ÚAP ORP TÁBOR (2020)
REGIONY LIDOVÉ ARCHITEKTURY	Zmapovány dochované objekty zachovávající rysy regionu lidové architektury. Popsány v textu včetně č.p., zakresleny do mapy. Samostatný region nebyl vymezen.	Zpracováno jako dříve samostatný jev č. 12. Vymezeno území Tábořsko - Pacovsko - Pelhřimovsko, které zasahuje do území: Řemičov, Hlasivo, Hlasívko, Hlasivské Výlevy, Stará Vožice a Temešvár. V textu krátký popis o dochování převážně solitérních památek, ucelené soubory chybí. Zakresleno ve výkresu hodnot.
HISTORICKÁ KULTURNÍ KRAJINA A HISTORICKÉ KRAJINNÉ STRUKTURY	Zmapováno dochované využití pozemků, cestní síť, pozůstatky po těžbě, vodní plochy, struktura zeleně, plůžiny a urbanistická struktura (kat. 1A a 1B). Popsány v textu včetně vymezení dochované urbanistické struktury kat. 1. Zakresleny do mapy.	Zpracováno z části v jevu 13a při vymezení architektonicky významných objektů a souborů. Vymezené urbanistické "založení" některých sídel. Bez popisu v textu, zakresleno ve výkresu hodnot.

KOMPONOVANÁ KRAJINA	Nebyla nalezena.	Nebyla řešena.
VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ DOMINANTY	Zmapováno celkem dvacet devět významných krajinných dominant. Popsány v textu a zakresleny do mapy.	Nebyly řešeny.
URBANISTICKÉ A PŘÍRODNÍ OSY, KOMPOZIČNÍ OSY V KRAJINĚ	Zmapována celkem jedna urbanistická osa, šest os přírodních, jedna kompoziční osa v rámci kompozice staveb a dvacet devět kompozičních os v rámci kompozice alejí podél cest. Popsány v textu a zakresleny do mapy.	Nebyly řešeny.
VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ DOMINANTY	Zmapováno celkem třicet tři významných stavebních dominant. Popsány v textu a zakresleny do mapy.	V urbanistické koncepci označeny dvě budovy jako historicky významné stavby a pět stavebních pozitivních dominant. Dále pak nemovité kulturní památky, které byly součástí jevu č. 9. Dále některé významné stavební hodnoty jsou zpracovány v jevu 13a při vymezení architektonicky významných objektů a souborů. Bez popisu v textu, zakresleny ve výkresu hodnot.
POHLEDOVĚ EXPONOVANÁ MÍSTA	Zmapováno celkem deset pohledově exponovaných míst. Popsány v textu a zakresleny do mapy.	Nebyla řešena.
VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY	Zmapováno celkem třicet významných vyhlídkových bodů. Popsány směry pohledu v textu. Zakresleny do mapy bez směru pohledu.	Zmapováno celkem dvacet jedna významných vyhlídkových bodů, jako dřívější samostatný jev č. 20. Převzato z ÚP jednotlivých obcí. Bez popisu v textové části, bez určení směru pohledu, zakresleny ve výkresu hodnot bez směru pohledu.
HORIZONTY	Zmapováno celkem patnáct význačných horizontů. Popsány v textu, zakresleny do mapy a provedeny rozborů panoramat.	Nebyly řešeny.
POHLEDOVÉ OSY	Zmapovány tři pohledové osy. Popsány v textu, zakresleny do mapy.	Nebyly řešeny.
PRŮHLEDY	Zmapováno celkem osm průhledů. Popsány v textu a zakresleny do mapy.	Nebyly řešeny.

Na základě výše uvedeného srovnání lze konstatovat, že tato diplomová práce nabízí podrobnější zmapování řešeného území z hlediska identifikace urbanistických a krajinných hodnot než ÚAP ORP v Táboře.

ÚAP JIHOČESKÉHO KRAJE

Tzv. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje proběhla v prosinci roku 2021 a to již v pořadí pátá. Pořizovatelem a zpracovatelem byl KÚ Jihočeského kraje, odbor regionálního rozvoje, územního plánování a stavebního úřadu. Dokument pracuje již s novou vyhláškou z roku 2018 a deleguje sledované jevy na příslušná ORP nebo

na sebe jako KÚ. Na ORP deleguje i sledovaný jev č. 11 - Urbanistické a krajinné hodnoty, proto se tomuto tématu blíže nevěnuje.

ÚAP kraje jsou již dokumentem jiného měřítka a zabývají se hodnotami tomuto měřítku odpovídající. V kapitole „*prostorové a funkční uspořádání krajiny*“ zmiňují hodnoty jako významné krajinné horizonty a esteticky hodnotné krajinné celky, které převzaly z ÚSK. Z hlediska urbanistických hodnot zmiňují v řešeném území Mladou Vožici jako město s potenciálem památkové zóny, což se shoduje s mými zjištěními.

ÚSK JIHOČESKÉHO KRAJE

ÚSK Jihočeské kraje je dokumentem, který se zabývá ochranou hodnot z obecnějšího hlediska, jako je typologické členění území s návrhem cílových kvalit krajiny. Pořizovatelem bylo oddělení územního plánování Jihočeského kraje a jeho hlavním cílem bylo zajistit územně plánovací podklad, který definuje a vymezuje vlastní unikátní krajinné struktury a stanovuje zásady pro jejich využívání. ÚSK, která vyšla v září roku 2021, doporučuje zásady pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny, které pak dále pro ZÚR upřesňuje.

Řešené území je dle ÚSK označeno jako individuální Mladovožická krajinná jednotka. Barevně odlišuje typologické krajinné jednotky dle převažujícího terénu od mírně zvlněného, kopcovitého po výrazně zvlněnou až členitou krajinu. Dále pak podle funkčního využití, a to od zemědělské krajiny po zemědělsko-lesní krajinu. ÚSK definuje cílové kvality krajinných jednotek. Pro řešené území definuje cíl: „*Pohledově otevřená, zvlněná až kopcovitá krajina tvořená pestrou mozaikou různě velkých ploch orné půdy, luk, lesů a rybníků se sídly venkovského typu*“.

Co se týče překryvu s jevem č. 11 urbanistické a krajinné hodnoty, tak ÚSK se zabývá obecnou ochranou dochované urbanistické struktury zejména venkovských sídel, významných krajinných horizontů, dominantních vrchů, krajinných os, významných vyhlídkových bodů a kulturních krajinných dominant. Ve výkresu hodnot a krajinných potenciálů řadí řešené území mezi Podblanickou krajinnou mozaiku. Toto označení odpovídá i mým výsledkům, kdy hora Blaník je dominujícím prvkem v POÚ Mladá Vožice. Je místem častých pohledů a tvoří pohledově exponované místo. Dalším shodným zjištěním je dominující prvek v podobě významného krajinného horizontu Křemešnické vrchoviny. Vymezuje shodně jeden významný vyhlídkový bod v krajině, a to na místě pod kaplí Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici „U paraplíčka“. Navrhuje krajinnou památkovou zónu v území mezi Ratibořskými Horami a Starou Vožicí. Toto území je hodnotné z hlediska dochované krajinné struktury po těžbě stříbra. Toto podrobně mapuje i tato práce.

Oproti ÚAP ORP Tábor se ÚSK navíc věnuje estetickému vnímání hodnot krajiny, a to na základě kvantitativního šetření formou dotazování. Z tohoto dotazování popisuje řešené území jako: „*Otevřenou krajinu s členitým reliéfem*“.

ZÚR JIHOČESKÉHO KRAJE

Řešené území je dle ZÚR ve výkresu krajinných typů označeno jako krajinný typ *lesopolní*. Tento typ je dle textové části charakteristický jako: „*Reliéf vrchovin a pahorkatin, zemědělská krajina je střídána s lesní krajinou (lesy na 30-70% plochy), výrazná struktura historické kulturní krajiny, potoční a říční nivy, mokřady, lesní porosty se segmenty přírodě blízkých lesů, přírodě blízké louky*“.

Obsahuje pouze obecnou ochranu v podobě stanovení cílových stavů v této oblasti:

- *Zachování stávajícího charakteru, a to zejména v zachování její rozmanitosti*
- *Podpora retenčních schopností krajiny*
- *Respektování znaků historické kulturní krajiny, cenných architektonických a urbanistických znaků sídel za pomoci územně plánovacích nástrojů*

ÚP OBCÍ

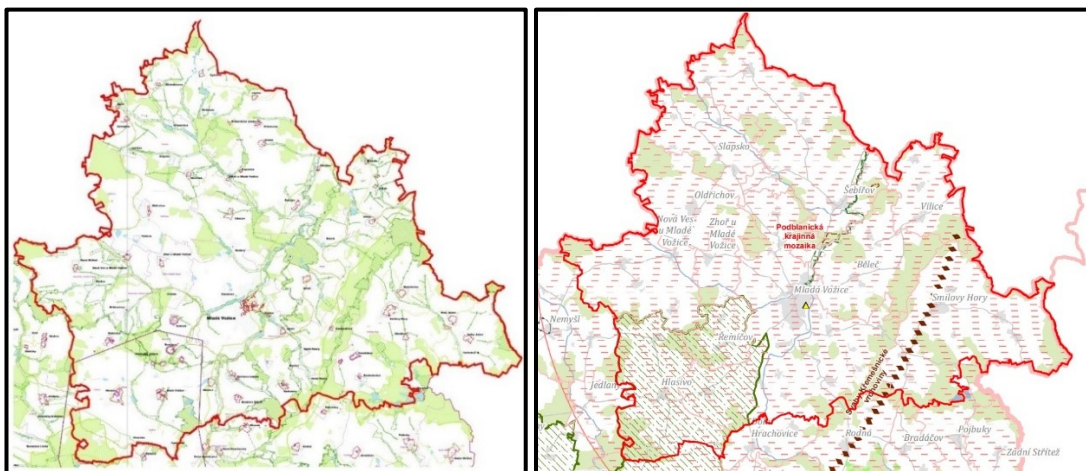
V území se nachází celkem 11 obcí se svým vlastním územním plánem. Obce, které by se explicitně věnovaly krajinným a urbanistickým hodnotám sledovaného jevu č. 11, nejsou žádné. Územní plán obce by měl stanovit dle stavebního zákona: „*Základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen urbanistickou koncepcí) a uspořádání krajiny ...*“

V rámci kapitoly urbanistická koncepce se většina obcí snaží alespoň obecnou formulací respektovat dochovanou urbanistickou strukturu obcí a jejich venkovský charakter. Všechny ÚP zmiňují, pokud se na jejich území nachází, nemovitě kulturní památky, které bychom mohli zařadit například do bodu významné stavební dominanty. Více se většinou touto ochranou nezabývají.

Výjimku tvoří největší obec Mladá Vožice, která si v roce 2007 nechala k ÚP vypracovat „*Průzkumy a rozborů*“ z důvodu nově vydaného stavebního zákona v roce 2006. V rámci těchto průzkumů a rozborů se zabývá kapitolami jako urbanistická kompozice, kde hodnotí kvality urbanistického uspořádání svých sídelních jednotek. Toto hodnocení je slovní, bez kategorizace dle specifické metodiky. Dokument dále mapuje historicky významné stavební dominanty, za které označily v Mladé Vožici: *zámek, kostel sv. Martina, kostel Nanebevzetí Panny Marie, zvonici*, mimo Mladou Vožici pak *Ústějovskou kapličku a zámek v Radvanově*. Všechny tyto významné stavební dominanty byly v této práci zaznamenány.

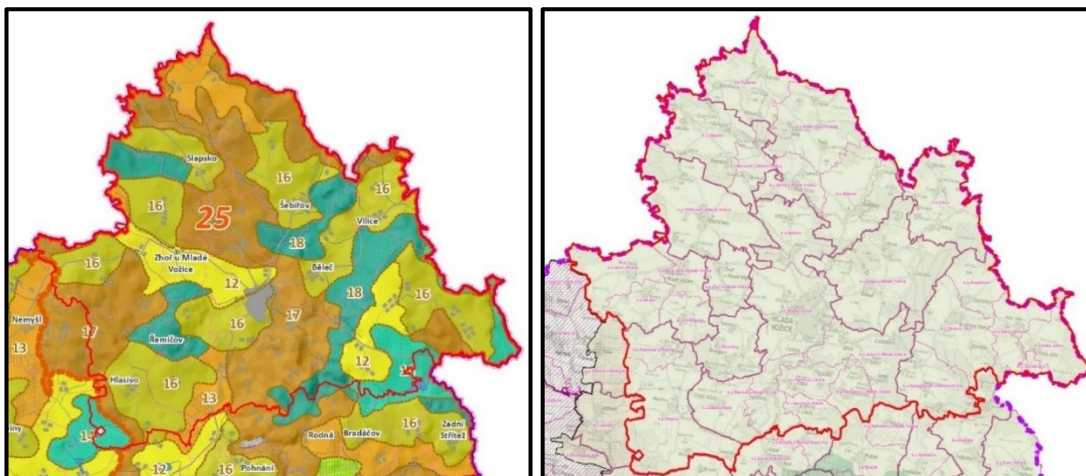
Z dalších prvků sledovaného jevu č. 11 mapuje tento dokument „Průzkumy a rozbor“ významné vyhlídkové body, a to konkrétně vrch Větrák a vrchol „U paraplíčka“. Všechny tyto body tato diplomová práce mapuje. ÚP Mladé Vožice dále vymezuje „fixní uliční čáru“, na jejíž hraně musí začínat případná nová zástavba. Tato uliční čára kopíruje touto prací zmapovanou urbanistickou osu a napomáhá tak k její ochraně.

Obecně se dá tedy říci, že územní plány obcí v řešeném území, by se měly v rámci svých kapitol *urbanistická koncepce* a *uspořádání krajiny* snažit být konkrétnější a více se zaměřovat na ochranu svých hodnot.

Obr. 183: Výřez z ÚAP ORP Tábor (Tábor, 2020, upravil Otradovec)

Obr. 184: Výřez z ÚAP Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)

Obr. 185: Výřez z ÚSK Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)

Obr. 186: Výřez ze ZÚR Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)

8 ZÁVĚR

Ochrana urbanistických a krajinných hodnot je možná pouze za předpokladu, že o hodnotě jako takové víme. Můžeme mít několik různých zákonných ochranných prostředků nebo mezinárodních úmluv, ale pokud nevíme o hodnotách na našem území, nemůžeme je pod žádný z takových právních ochranných dokumentů zařadit. Samotná identifikace je tedy prvním a nenahraditelným předpokladem k tomu, aby mohla být ochrana hodnot zajištěna.

Toho se snaží dosáhnout i tato diplomová práce, která si dala za cíl identifikaci urbanistických a krajinných hodnot na území správního obvodu pověřeného obecního úřadu Mladá Vožice. Konkrétně se tato práce zaměřuje na jev č. 11 – Urbanistické a krajinné hodnoty, který je součástí tzv. sledovaných jevů ÚAP. Práce probíhala dle struktury dané Metodikou sledovaných jevů pro územně analytické podklady, vydané v roce 2019 Ministerstvem pro místní rozvoj. Na základě srovnání se současnými ÚAP ORP Tábor z roku 2020 můžeme konstatovat, že v práci bylo identifikováno značné množství hodnot, které nebyly mezi hodnoty v území doposud zařazeny. Cíl této práce byl tak v plné míře naplněn.

Pro dosažení stanoveného cíle identifikace urbanistických a krajinných hodnot tato práce popisuje a místně v terénu určuje nalezené urbanistické a přírodní hodnoty, které mohou sloužit jako cenný podklad pro příští, již šestou tzv. úplnou aktualizaci ÚAP ORP Tábor, která proběhne v roce 2024. Jak bylo v diskusi zmíněno, ÚAP ORP Tábor z roku 2020 byly vytvořeny ve struktuře předchozího standardu z roku 2015, kde se jev č. 11 nazýval pouze „urbanistické hodnoty“ bez podrobnějšího popisu obsahu. ÚAP ORP Tábor se tedy prakticky nezaobírají novelizovaným jevem č. 11.

Na území POÚ Mladá Vožice se nachází několikero hodnot, které doposud nebyly zmapovány v žádném v diskusi jmenovaném dokumentu. V tomto ohledu spatřuji velký přínos své práce, která může významně ulehčit budoucí zmapování řešeného území POÚ Mladá Vožice. Všechny mnou zpracované výstupy (tabulky, vektorová data) budou nabídnuty Odboru územního plánování v Táboře, který s nimi naloží dle svých potřeb.

Novelizace vyhlášky č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti proběhla v roce 2018 a následně k ní byla v roce 2019 vytvořena nová metodika. Po zpracování jevu č. 11 v řešeném území lze konstatovat, že zde existuje metodický prostor pro zlepšení tohoto jevu. Téma urbanistické a krajinné hodnoty zahrnuje v metodice široký okruh pojmů na poli ochrany hodnot a uvedený výčet v metodice není jistě všezahrnující. Naskýtá se proto otázka, proč byly vybrány zrovna pojmy, které jsou v metodice uvedeny. Některá témata, která jsou explicitně jmenovaná v

metodice, jsou velmi obecná a rozsáhlá, kdy jejich zpracování by bylo svojí obsahovou šíří na samostatnou diplomovou práci. Příkladem je historická kulturní krajina a historické krajinné struktury, které by si zasloužily rozdělit do podkapitol. Jiná témata jsou zase příliš specifická, jako například pohledové osy nebo průhledy, které by bylo vhodné sloučit do jedné kapitoly, například s názvem kompoziční osy. Díky tomu by nedocházelo k překryvům mezi mapovanými hodnotami, jako právě u jmenovaných os. Obecně by bylo vhodné najít systematictější řešení obsahové struktury sledovaného jevu č. 11.

ÚAP jsou důležitým podkladem pro územně plánovací dokumentaci a jsou důležité i z hlediska udržitelného rozvoje území. Na co se ÚAP příliš nezaměřují, je jejich větší uplatnění pro veřejnost. ÚAP obsahují sledované jevy, které jsou z hlediska svých zmapovaných hodnot v terénu atraktivní k navštívení. Jejich prezentace v podobě výkresů o značné velikosti je ale často uživatelsky nekomfortní. Příkladem uživatelsky přívětivé prezentace jsou online mapové aplikace, ke kterým má přístup jak odborná, tak i laická veřejnost. Existují v rámci ČR ORP, které na svých webových stránkách zveřejňují zmapované jevy v nejnovější aktualizované formě. ORP Tábor mezi ně bohužel nepatří, ačkoliv by pro takovou inspiraci nemusel chodit daleko. Sousední ORP Soběslav, ve které jsem měl v rámci školní praxe možnost pracovat, má propojenou svou databázi s veřejně přístupnou mapovou aplikací. Cokoliv se v ÚAP aktualizuje, se následně okamžitě objeví online.

Náležitá práce s veřejností mimo jiné vychází i z Evropské úmluvy o krajíně, kde se v jednom z cílů mluví o zavedení postupů pro větší účast veřejnosti. Pokud totiž budeme nenásilnou formou prezentovat a informovat veřejnost o hodnotách v území ve kterém žijí, pak dosáhneme nejlepšího možného výsledku, kdy budou sami brát tyto hodnoty za vlastní. Přesah tohoto informování veřejnosti je možné vnímat např. i pro oblast cestovního ruchu pro danou lokalitu. Proto bych ORP Tábor doporučil při příští aktualizaci zároveň zveřejnit svou databázi sledovaných jevů územně analytických podkladů, například přes bezplatnou online mapovou aplikaci ArcGIS.

Ačkoliv je metodika od MMR již nějakou dobu vydaná, stále najdeme území ORP, a to nejen v Táboře, kde probíhá aktualizace stále podle „zajatých kolejí“. Přínosem této práce je mimo jiné ukázat, že lze podle této nové metodiky pracovat a zároveň být inspirací, jak k nové metodice přistupovat. Ochrana našeho národního kulturního a přírodního kapitálu patří bezesporu k veřejnému zájmu České republiky, a to ochrana jakoukoliv formou, například právě za využití stavebního zákona, konkrétně za pomoci ÚAP.

9 PŘEHLED LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

ODBORNÉ PUBLIKACE

- 1) BANDARIN, F. & OERS R.V., 2014: Reconnecting the city: The historic urban landscape approach and the future of urban heritage. Chichester: Wiley Blackwell.
- 2) BELIS, J., BELISOVÁ N., ČERVINKOVÁ P., 2015: Krajina kovaných křížů. Národní muzeum, Praha.
- 3) BORSKÝ, J., 2007: Alej v Jičíně a výběr historické míry na její obnovu. Historie a současnost alejí v krajině a urbanizovaném prostředí. S. 40-48.
- 4) BRANCO, A. U. & LOPES de O., 2018: Alternity, Values, and Socialization: Human Development Within Educational Contexts. Switzerland, Springer.
- 5) COUNCIL OF EUROPE, 2017: Landscape dimensions: Reflections and proposals for the implementation of the European Landscape Convention. Strasbourg.
- 6) CULEK M., GRULICH V., LAŠTŮVKA Z., DIVÍŠEK J., 2013: Biogeografické regiony České republiky. Masarykova univerzita, Brno.
- 7) CUTAIA, F., 2016: Strategic Environmental Assessment: Integrating Landscape and Urban Planning. Italy: University of Palermo, Springer Series.
- 8) ČECH V., KOŘAN J., KOUTEK J., 1952: Rudní ložiska v okolí Ratibořských Hor a Staré Vožice u Tábora. Geotechnica 13.
- 9) DANZIGER, K., 1970: Readings in Child Socialization. Oxford: Pergamon Press.
- 10) DAVID, P. & SOUKUP V., 2000: 555 památek lidové architektury České republiky. Nakl. Soukup & David, Praha.
- 11) DEMEK, J., MACKOVČIN P., BALATKA B., BUČEK A., CIBULKOVÁ P., CULEK M., ČERMÁK P., DOBIÁŠ D., HAVLÍČEK M., HRÁDEK M., KIRCHNER K., LACINA J., PÁNEK T., SLAVÍK P. a VAŠÁTKO J., 2006: Hory a nížiny: zeměpisný lexikon ČR. AOPK ČR, Brno.
- 12) FROLEC, V. & VAŘEKA J., 1983: Lidová architektura: encyklopedie. Nakladatelství technické literatury, Praha.
- 13) GEHL J., 2012: Města pro lidi. Nadace Partnerství, Brno.
- 14) HÁJEK, P., 2003: Česká krajina a baroko. Malá Skála, Praha.
- 15) HEIDE, M. & HEIJMAN J. M., 2013: The Economic Value of Landscapes. Routledge, New York.
- 16) HEXNER, M. & NOVÁK, J., 1996: Urbanistická kompozice, Praha, ČVUT.
- 17) HRDLIČKA R., [ed.] KOHOUT J., 2010: Staré domy a domky vožické – jejich vlastníci a obyvatelé. Díl I., vydavatel město Mladá Vožice, Mladá Vožice.

- 18) HRNČIAROVÁ, T., MACKOVČIN, P., ZVARA, I. et al., 2009: Atlas krajiny České republiky, Ministerstvo životního prostředí České republiky, Praha, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Průhonice.
- 19) HRŮZA, J., 1977: Slovník soudobého urbanismu. 1. vyd. Odeon, Praha.
- 20) CHÁB, J., STRÁNÍK Z., ELIÁŠ M., 2007: Geologická mapa ČR 1:500 000, Česká geologická služba, Praha.
- 21) KLIMEŠ, L., 1983: Slovník cizích slov. 2. upr. vyd. Praha.
- 22) KMÍNEK, P., 2000: Člověk v krajině – krajina v člověku. Téma pro 21. století. Kulturní krajina aneb proč ji chránit? MŽP ČR, Praha. S. 79-84.
- 23) KOHOUT J., 2013: Mladovožický uličník aneb jak ulice k názvu přišly. Vydavatel město Mladá Vožice, Mladá Vožice.
- 24) KOVÁŘ, P., 2000: Přirozená obnova nepřirozených krajin. Téma pro 21. století. Kulturní krajina aneb proč ji chránit? 1. vyd. Praha: MŽP ČR, s. 134-141.
- 25) KUČA K. & KUČOVÁ V., 2015: Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami. Národní památkový ústav, Praha.
- 26) KUČA K., 1992: Urbanistická kompozice středověkých měst a městeček v jižních Čechách. In: Nekuda V. (ed): Archaeologia historica. Sborník příspěvků z odborného semináře. Brno. S. 115 – 130.
- 27) KUČA K., 2001: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 4.díl Ml - Pan. Libry, Praha.
- 28) KUČA, K., 2014: Oblasti dochovaných strukturálně výrazných plužin v České republice. Zpráva památkové péče, ročník 74, číslo 1. Národní památkový ústav, Praha. S. 34 – 49.
- 29) KUČA, K., 2018: Historická a komponovaná krajina v územním plánování. In: Krajina v územním plánování 21.století: sborník z konference AUÚP ČR, Mikulov. Ústav územního rozvoje, Brno.
- 30) KUČA, K., KUPKA, J., 2015: Identifikace existujících a zaniklých komponent historické kulturní krajiny s důrazem na členění plužiny. Ztracená Voda (okres Bruntál). Projekt NAKI KPZ, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Praha.
- 31) KULIŠŤÁKOVÁ L. & kol., 2014: Metodika identifikace komponovaných krajin. Mendelova univerzita, Brno.
- 32) KULIŠŤÁKOVÁ, L., 2010: Pozdně renesanční a raně barokní komponovaná krajina. Mikulovsko-Falkensteinsko. In: Komponovaná kulturní krajina a možnost její obnovy a zachování. Národní památkový ústav, Olomouc. S. 45-55.
- 33) KULIŠŤÁKOVÁ, L., 2011: Komponované krajiny, Mendelova univerzita, Brno.
- 34) KUNA, M. (ed) et al., 2007: Archeologie pravěkých Čech svazek 1: Pravěký svět a jeho poznání. Archeologický ústav AV ČR, Praha.

- 35) KUPKA J. & BOUŠKOVÁ Z., 2020: Historické struktury jako hodnota krajiny. In Kugl J. (ed.) Člověk, stavba a územní plánování 13. Sborník příspěvků z odborného semináře. Fakulta stavební ČVUT v Praze. Katedra urbanismu a územního plánování. Praha. S. 10 – 25.
- 36) KUPKA J., & VOREL, I., 2011: Krajinný ráz: Identifikace a hodnocení. České vysoké učení technické v Praze. Praha.
- 37) KUPKA, J. & VOREL, I., 2013: Využití archivních map při identifikaci znaků krajinného rázu na příkladu Osovska. In. Štréblová Hronovská, K. - Kupka, J. (eds), Ochrana kulturní krajiny – hledání cílů, možností a pravidel. České vysoké učení technické v Praze, Praha. S. 57 – 77.
- 38) KUPKA, J., 2010: Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny, České vysoké učení technické v Praze, Praha.
- 39) KUPKA, J., 2017: Sustainable development of the landscape and its cultural identity. Fakulta životního prostředí, ČZU. Praha.
- 40) LÖW, J. & MÍCHAL I., 2003: Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce. Praha.
- 41) LÖW, J. & NOVÁK J., 2008: Typologické členění krajín České republiky, Urbanismus a územní rozvoj – ročník XI – číslo 6/2008. Ústav územního rozvoje. Brno. S. 19 – 23.
- 42) LÖW, J., NOVÁK J., DOHNAL T., 2009: Krajinný ráz a ÚAP. In: Sborník příspěvků z konference: Aktuální otázky ochrany krajinného rázu. Centrum pro krajinu s.r.o., Praha.
- 43) LYNCH K., 2004: Obraz města – The image of the city. Polygon, Praha.
- 44) MAIER, K., 2004: Názvosloví, příklady metodiky a symboliky užívaného pro zpracování regulačních plánů. Regulační prvky. České vysoké učení technické v Praze, Praha.
- 45) MAIER, K., 2012a: Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha.
- 46) MAIER, K., 2012b: Nástroje územního plánování k regulaci suburbanizace, urbanismus a územní rozvoj – ročník XV – číslo 5/2012. Ústav územního rozvoje. Brno. S. 12 – 20.
- 47) MAITLAND, F. W., 1897: Domesday book and beyond: three essays in the early history of England. University of California Libraries. California.
- 48) MENCL, V., 1980: Lidová architektura v Československu. Academica, Praha.
- 49) MĚSTO CHEB, 2010: Memorandum sympózia architektonické dědictví krajiny. In: Zahrada-park-krajina. XVI. roč., č. 3/2006, Praha. S. 1.
- 50) MONGIN, O., 2017: Urbánní situace: město v čase globalizace. Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, Praha.
- 51) NEUHÄUSLOVÁ, Z., BLAŽKOVÁ D., GRULICH V., HUSOVÁ M., CHYTRÝ M., JENÍK J., JIRÁSEK J., KOLBEK J., KROPÁČ Z., LOŽEK

- V., MORAVEC J., PRACH K., RYBNÍČEK K., RYBNÍČKOVÁ E., SÁDLO J., 1998: Mapa potencionální přirozené vegetace České republiky 1:500 000. Mapová a textová část. Botanický ústav Akademie věd České republiky, Praha.
- 52) NOVOTNÝ, O., POUR J., SLÁNSKÝ D., 2005: Business intelligence: jak využít bohatství ve vašich datech. Grada, Praha.
- 53) NOWAK, D. J., 2010: Assessing urban forest effects and values. Newtown Square, PA: U.S. Dept. of Agriculture, Forest Service, Northern Research Station. Resource bulletin NRS.
- 54) OBERSTEIN I. & CACH I., 2001: Názvosloví urbanismu a územního plánování. FA ČVUT, Praha.
- 55) OTTO J., 1900: Ottův slovník naučný, svazek XXVI, Encyklopedie obecných vědomostí. Lih – Media. Praha.
- 56) PEŠTA, J., 2014: Plošný průzkum lidové architektury a venkovských sídel. Národní památkový ústav, Praha.
- 57) PITTNEROVÁ, B., 2009: Pozůstatky středověkých plužin – faktory ovlivňující jejich mizení, úloha mezí a principy ochrany. In: VOREL, Ivan – KUPKA, Jiří [eds.]. Aktuální otázky ochrany krajinného rázu. Centrum pro krajinu, Praha.
- 58) PRŮCHA, J., 2010: Interkulturní psychologie: sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů. 3. vyd. Portál, Praha.
- 59) QUITT E., 1977: Klimatické oblasti Československa. Geografický ústav ČSAV, Brno.
- 60) ROZMANOVÁ, N., Z. POKORNÁ a kol., 2019. Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech. Druhé, aktualizované vydání. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Praha, Brno.
- 61) SÁDLO, J., 1994: Krajina jako interpretovaný text. In Archeologie a krajinná ekologie. Most: Projekt Sever, Most.
- 62) SALAŠOVÁ A., 2020: Komponované krajiny České republiky a jejich formování. Ústav plánování krajiny. Zahradnická fakulta MENDELU, Brno.
- 63) SEDLÁČEK A., 1870: Minulost města Mladé Vožice v Táborsku. Praha.
- 64) SEDLÁČEK, J. & SALAŠOVÁ, A., 2016: GIS analysis in cultural landscape protection. Example from Czech Republic. In: Proceedings of the Third European SCGIS Conference "Geoinformation technologies for natural and cultural heritage conservation". Sofie: Space Research and Technology Institute BAS. S. 176-182.
- 65) SKLENIČKA P., 2003: Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha.
- 66) STELLA, M. & STIBRAL, K., 2009: Opravdu máme rádi savanu? aneb Biopsychologická východiska vnímání krajiny. In: KLVAČ, Pavel [ed.]. Člověk, krajina, krajinný ráz. 1. vyd. Masarykova univerzita, Brno. S. 8 – 21.

- 67) ŠKABRADA, J. & kol., 1986: Lidová architektura v jižních Čechách, Jihočeské nakladatelství, České Budějovice.
- 68) ŠKABRADA, J., 1996: Lidová architektura. 1. vyd., Argo, Praha.
- 69) TRÍSKA, K., FIALA Z., HOSÁK L., PAVEL J., JANÁČEK J., KOTEK L., 1986: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezku V – Jižní Čechy. Nakladatelství Svoboda, Praha.
- 70) TUNKA, M., 2003: Obsah územně plánovací dokumentace. ARCH. Praha.
- 71) VALTR, V., 1986: Krajinářské úpravy v 17. a 18. století. In: Zelené systémy a jejich význam v krajinném obraze. Dům techniky ČSVTS, Praha.
- 72) VAŘEKA J. & FROLEC V., 2007: Lidová architektura: encyklopedie Ilustroval Josef V. SCHEYBAL. Grada, Praha.
- 73) VELIČKA, P., 2010: Jak jsme k alejím přišli a jak o ně dnes přicházíme. In: ESTERKA, J. (ed). Zachování alejí jako typického prvku české krajiny. Arnika, s. 16 – 33, Praha.
- 74) VOREL, I. & KUPKA, J., 2011: Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení. České vysoké učení technické, Praha.
- 75) VOREL, I., 1999: Prostorové vztahy a estetické hodnoty. In: VOREL, Ivan – SKLENIČKA, Petr [eds.]. Péče o krajinný ráz. Cíle a metody. 1. vyd. Praha: ČVUT. S. 20 – 27.
- 76) VOREL, I., 2006: Krajinný ráz a jeho ochrana. 2. část – Proměnlivost krajinného rázu – typické a rozlišující znaky. Ochrana přírody, roč. 61, č. 10/2006, s. 301 – 303.
- 77) VRTIŠKA L., MALIKOVÁ R., DOLNÍČEK Z., SEJKORA J., 2019: Pyromorfit, kintoreit a cerusit z historického Ag-Pb-Zn ložiska Ratibořské Hory (Česká republika), In: Bull Mineral Petrolog 02/27/2019. Mineralogicko – petrologické oddělení, Národní muzeum, Praha. S 395 – 405.
- 78) VYSEKALOVÁ, J., 2012: Psychologie reklamy. 4., rozš. a aktualiz. vyd. Grada, Praha.
- 79) WEBER, M., 2006: Vegetační krajinné prvky – významná součást rázu kulturní krajiny. In: VOREL, Ivan – SKLENIČKA, Petr [eds.]. Ochrana krajinného rázu. Třináct let zkušeností, úspěchů i omylů... Naděžda Skleničková, Praha, S. 81 – 86.
- 80) WIRTH K., 2018: Územní studie krajiny - 2. Workshop pořizovatelů a projektantů. In: Urbanismus a územní rozvoj – ročník XXI – číslo 6/2018, Ústav územního rozvoje. Brno. S. 23 – 26.
- 81) ZUBE, E. H., 1987: Perceived land use patterns and landsape values. Landscape Ecology. University of Arizona, USA.
- 82) ŽÁK, L., 1947: Obytná krajina. SVU Mánes, Praha.

LEGISLATIVNÍ ZDROJE

- 1) OSN, 1972: Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.
- 2) Sdělení č. 13/2005 Sb. m. s., Evropská úmluva o krajině.
- 3) Sdělení č. 73/2000 Sb. m. s., Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy.
- 4) Sdělení č. 99/2000 Sb. m., Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy.
- 5) Vyhláška č. 13/2018 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb. - znění od 29. 1. 2018 v platném znění.
- 6) Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti - znění od 28. 11. 2006.
- 7) Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, v platném znění.
- 8) Zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění.
- 9) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.
- 10) Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění.
- 11) Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.
- 12) Zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči neboli tzv. Památkový zákon v platném znění.
- 13) Zákon č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení.
- 14) Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- 1) AOPK ČR, ©2022: Blanice (online) [cit. 2022.01.23], dostupné z <https://strednicechy.ochranaprirody.cz/pece-o-vodni-rezim-krajiny/nektere-vodni-toky-strednich-cech/blanice/>.
- 2) AOPK ČR, ©2022: Zákony (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z: <https://www.ochranaprirody.cz/statni-sprava/pravni-predpisy/zakony/>.
- 3) Česká geologická služba (ČGS), ©2022: Geologické zajímavosti (online) [cit. 2022.02.20], dostupné z <https://mapy.geology.cz/>.
- 4) ČSÚ, ©2022: Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2021, (online) [cit. 2021.09.08], dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/91917344/1300721903.pdf/ea01e710-2ae5-49f3-8792-ebb384754346?version=1.0>.

- 5) ČÚZK, ©2022: RÚAIN – Registr územní identifikace, adres a nemovitostí, (online) [cit. 2022.02.02], dostupné z <https://vdp.cuzk.cz/vdp/ruian/sidelnijednotky/vyhledej>.
- 6) HASALÍK, S., 2014: Císařské otisky v 21. století, dědictví, které nelze přehlédnout! (online) [cit. 2022.01.02], dostupné z http://marushkapub.liberec.cz/html/Cisarske_otisky.pdf.
- 7) HEXNER, M., 2007: Územně analytické podklady hlavního města Prahy. Kompoziční osy a průhledy (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z www.iprpraha.cz/uploads/assets/uap_pdf/UAP_prilohy_k_jezum/11_15_Kompozicni_osy_a_pruhledy.pdf.
- 8) JIHOČESKÝ KRAJ, 2021: 8. aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje>.
- 9) JIHOČESKÝ KRAJ, 2021: Územní studie krajiny 2021 (online) [cit. 2022.02.01], dostupné z <https://www.kraj-jihocesky.cz/krajsky-urad-schvalil-uzemni-studii-krajiny-jihoceskeho-kraje>.
- 10) JIHOČESKÝ KRAJ, 2021: Územně analytické podklady 2021 (online) [cit. 2022.02.01], dostupné z <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/up/uap>.
- 11) LESY ČR, ©2020: Strategie rozvoje, Lesy České republiky, s. p., (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z https://lesy-cr.cz/wp-content/uploads/2021/01/Strategie-rozvoje_2020.pdf.
- 12) MĚSTO MLADÁ VOŽICE, ©2017: Základní informace o městě (online) [cit. 2021.09.08], dostupné z <https://www.mu-vozice.cz/category/zakladni-informace/>.
- 13) MĚSTO MLADÁ VOŽICE, 2018: Změna č.1 Územního plánu (dále jen „ÚP“) města Mladá Vožice, část průzkumy a rozborů: Zastupitelstvo města Mladá Vožice (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <https://www.mu-vozice.cz/category/uzemni-plan-mlada-vozice/>.
- 14) Ministerstvo kultury (MK), ©2022: Právní předpisy a opatření obecné povahy (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <https://www.mkcr.cz/pravni-predpisy-a-opatreni-obecne-povahy-1114.html#II>.
- 15) Moravskoslezský kraj, 2013: Urbanistické hodnoty a hodnoty krajiny Moravskoslezského kraje (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z https://www.msk.cz/assets/temata/uzemni_planovani/final_hodnoty-uzemi-msk.pdf.
- 16) NPÚ (Národní památkový ústav), ©2022: Ústřední seznam kulturních památek (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z <https://www.pamatkovykatalog.cz/uskp>.

- 17) ORP Tábor, 2020: Územně analytické podklady (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://www.taborcz.eu/uap-rok-2020/ds-3700>>.
- 18) UNESCO, 1992: Unesco world heritage cultural landscapes (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z <https://www.fao.org/fileadmin/user_upload/giahs/docs/WorldHeritage_CulturalLandscapes_MechtildRoessler.pdf>.
- 19) ÚÚR (Ústav územního rozvoje), ©2020: 1000 otázek (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z <<https://www.uur.cz/1000-otazek/?action=heslo&id=177&IDtema=28>>.
- 20) UUR, 2009: Integrovaný operační program. Metodická pomůcka k aktualizaci rozboru udržitelného rozvoje území v ÚAP obcí. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 5/2009 (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z <www.uur.cz/images/publikace/uur/2009/2009-05/30_IOP.pdf>.
- 21) VÚMOP (Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy), ©2022: Mapa ohroženosti erozí (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://mapy.vumop.cz/>>.

MAPOVÉ PODKLADY

- 1) AV ČR (Historický ústav), ©2022: Müllerovo mapování (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z: <http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul>.
- 2) ČIAŽP (Česká informační agentura životního prostředí), ©2018: Klasifikace krajinného pokryvu CORINE Land Cover v rozsahu ČR v roce 2018 (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<http://geoportal.gov.cz/inspire>>.
- 3) ČÚZK (Český úřad zeměměřický a katastrální), ©2022: Archiválie Ústředního archivu zeměměřictví a katastru. Císařské povinné otisky stabilního katastru 1:2.880 – Čechy (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/archiv/>>.
- 4) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – katastrální mapy ČR (online) [cit. 2021.02.02], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?k=485>>.
- 5) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – Ortofoto (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?p=92>>.
- 6) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – Archivní ortofoto (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?k=8491>>.
- 7) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – ZABAGED® (online) [cit. 2022.02.02], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?k=21094>>.
- 8) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – ZABAGED® (vizualizace ZM10) (online) [cit. 2022.02.06], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?k=15894>>.

- 9) ČÚZK, ©2022: Prohlížeč služba WMS – ZM 10 (online) [cit. 2022.02.02], dostupné z <<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/?p=486>>.
- 10) Laboratoř geoinformatiky UJEP; 2nd Military Survey, Austrian State Archive, ©2022: Mapy I., II., III. vojenského mapování (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<http://oldmaps.geolab.cz>>.
- 11) ŘSD, ©2022: Silniční a dálniční síť (online) [cit. 2022.02.18], dostupné z: <https://geoportal.rsd.cz/apps/silnicni_a_dalnicni_sit_cr_verejna/>.
- 12) SEZNAM.CZ, a.s., ©2022: Letecká mapa (ortofoto mapa) (online) [cit. 2022.01.20], dostupné z <<https://mapy.cz/letecka?profil&x=14.8137897&y=49.5321104&z=15&l=0>>.

OSTATNÍ ZDROJE

- 1) FŽP, ©2020: Metodické pokyny pro zpracování DP na FŽP. FŽP ČZU, Praha.
- 2) MĚSTO MLADÁ VOŽICE, ©2015: Vožičan číslo 6/roč. 15, místní měsíčník, vydalo Město Mladá Vožice. Mladá Vožice.
- 3) MMR ČR, ©2015: Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady obcí, Metodický návod k příloze č. 1, část A, vyhlášky č. 500/2006 Sb.
- 4) MMR, ©2016: Společný metodický pokyn: Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností, Ministerstvo pro místní rozvoj & Ministerstvo životního prostředí únor 2016.
- 5) MMR, ©2017: Principy a pravidla územního plánování. Ústav územního rozvoje, Brno.
- 6) MMR, ©2021: Politika územního rozvoje (PÚR) České republiky ve znění Aktualizace č. 4. Praha.

10 SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A PŘÍLOH

OBRÁZKY

- Obr. 1:** Schéma vztahů mezi ÚPD a ÚAP (UUR, 2009)
- Obr. 2:** Typy domů v tehdejší Československu (Mencl, 1980, upravil Otradovec)
- Obr. 3:** Ukázka mapového výstupu z mapování komponentů kulturní krajiny (Kuča & Kupka, 2015, upravil Otradovec)
- Obr. 4:** Prvky tvořící půdorysnou strukturu sídla (Kuča & Kučová, 2015)
- Obr. 5:** Valdštejnova krajinná kompozice na Jičínsku (NPÚ, ©2017, upravil Otradovec). In: Valdštejnova krajinná kompozice na Jičínsku: barokní krajina (online) [cit. 2022.02.23], dostupné z <<https://www.npu.cz/uop/josefov/akce/2017/17%20krajina/plakat%20prednaska%20albrecht.pdf>>
- Obr. 6:** Pohledový horizont na Pálavě (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019)
- Obr. 7:** Průhled na zámek Černá Hora (Rozmanová & Pokorná a kol, 2019)
- Obr. 8:** Řešené území v rámci ČR (Otradovec, 2021)
- Obr. 9:** Řešené území (podklad ČÚZK - ZABAGED®, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 10:** Geomorfologické členění území (Otradovec, 2022)
- Obr. 11:** Mapa digitálního modelu terénu spolu se stínovaným reliéfem (Otradovec, 2022)
- Obr. 12:** Vodní toky v území (Otradovec, 2022)
- Obr. 13:** Bioregiony (Culek, 2013, upravil Otradovec)
- Obr. 14:** Potencionální přirozené vegetace 1: 500 000 (Neuhäuslova & kol., 1998, upravil Otradovec)
- Obr. 15:** Pokrytí povrchu z Corine Land Cover (ČIAŽP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 16:** Letecké snímkování z 50.let (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 17:** Letecké snímkování z roku 2019 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 18:** Plochy změn mezi lety 2012 – 2018 (ČIAŽP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 19:** Dlouhodobá průměrná ztráta půdy – G (VÚMOP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 20:** Strategické umístění dvou hradů v oblasti ve 14. a 15. století (AV ČR, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 21:** Mapa historických tvrzí, hradů a zámků (Tríska & kol., 1986, upravil Otradovec)
- Obr. 22:** Hrad Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 23:** Hrad Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 24:** Kostel Nanebevzetí Panny Marie na místě bývalého hradu (2021, Otradovec)
- Obr. 25:** Kostel sv. Martina spolu vedle se zvonici (Otradovec, 2021)
- Obr. 26:** Zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 27:** Zámek Vyšetice (iDnes.cz, 2015, upravil Otradovec) In: Splňte si sen o bydlení na zámku. Jaká panství má Česko na prodej (online) [cit. 2022.01.23], dostupné z <https://www.idnes.cz/bydleni/stavba/panstvi-zamky-na-prodej.A150922_160314_stavba_web>.
- Obr. 28:** Zámek v Radvanově (Otradovec, 2021)
- Obr. 29:** Zámeček v Elbančicích (Otradovec, 2021)
- Obr. 30:** Mapa půdorysu Mladé Vožice (tehdy Jungwoschitz) ze stabilního katastru z roku 1830 (Kuča, 2001, upravil Otradovec)
- Obr. 31:** Tehdejší plán železniční stanice v Mladé Vožici jako generální projekt místní dráhy Tábor - Mladá Vožice (Národní archiv Praha, ©1904)
- Obr. 32:** Tehdejší panský pivovar – dnes sídlo autobusové společnosti Comett plus (Otradovec, 2021)
- Obr. 33:** Nepůvodní stavba historického jádra – dnes sídlo společnosti COOP (Otradovec, 2021)
- Obr. 34:** Müllerova mapa Čech: 1720 (AV ČR, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 35:** I. vojenské (Josefské) mapování – Čechy: 1764 až 1768 (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 36:** Císařské povinné otisky stabilního katastru: 1840 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 37:** II. vojenské (Františkovo) mapování – Čechy: 1836 – 1852 (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 38:** III. vojenské (Františkovo - josefské) mapování – Čechy: 1877 – 1880 (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)

- Obr. 39:** Letecké snímky: 1953 (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 40:** Letecké snímky: současnost (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 41:** Krchova Lomná – dům č.p. 14 (Otradovec, 2021)
- Obr. 42:** Oldřichov – dům č.p. 33 (Otradovec, 2021)
- Obr. 43:** Smilovy Hory – dům č.p. 34 (Otradovec, 2021)
- Obr. 44:** Velký Ježov – dům č.p. 34 (Otradovec, 2021)
- Obr. 45:** Záříčí u Mladé Vožice – dům č.p. 9 (Otradovec, 2021)
- Obr. 46:** Hlasivo – dům č.p. 15 (Otradovec, 2021)
- Obr. 47:** Nová Ves u Mladé Vožice – dům č.p. 4 (Otradovec, 2021)
- Obr. 48:** Nová Ves u Mladé Vožice – dům č.p. 1 (Otradovec, 2021)
- Obr. 49:** Rašovice – usedlost se dřevěným špýcharem č.p. 4 (Otradovec, 2022)
- Obr. 50:** Vilice – částečně roubený dům č.p. 5 (Otradovec, 2022)
- Obr. 51:** Objekty lidové architektury – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 52:** Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)
- Obr. 53:** Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 54:** Dochované využití pozemků: Louky a pastviny kolem Radvanova (Otradovec, 2022)
- Obr. 55:** Dochované využití pozemků: Údolí Novoveského potoka – louky a mokřady (Otradovec, 2021)
- Obr. 56:** Dochované využití pozemků: Údolí Novoveského potoka – louky a mokřady (Otradovec, 2021)
- Obr. 57:** Dochovaná cestní síť – křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 58:** Dochovaná cestní síť – křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 59:** Křížová cesta ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 60:** Vchod do kostela Nanebevzetí Panny Marie (Otradovec, 2021)
- Obr. 61:** Dochovaná cestní síť – mezi Mladou a Starou Vožicí – II. vojenské mapování (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 62:** Dochovaná cestní síť – mezi Mladou a Starou Vožicí – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 63:** Dochovaná cestní síť – historicky významná cesta mezi Mladou Vožicí a Starou Vožicí (Otradovec, 2021)
- Obr. 64:** Dochovaná cestní síť – historicky významná cesta mezi Mladou Vožicí a Starou Vožicí (Otradovec, 2022)
- Obr. 65:** Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – III. vojenské mapování (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 66:** Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 67:** Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – letecké snímky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 68:** Dochovaná historická krajinná struktura – haldy po těžbě stříbra – letecké snímky (2022, Otradovec)
- Obr. 69:** Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Mladé Vožice – II. vojenské mapování (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 70:** Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Mladé Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 71:** Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Blanice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)
- Obr. 72:** Dochovaná historická krajinná struktura – soustava rybníků u Blanice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

- Obr. 73:** Dochovaná historická krajinná struktura – nejvýše položený rybník Nádor v blanické kaskádě (Otradovec, 2022)
- Obr. 74:** Dochovaná historická krajinná struktura – spodní kaskáda rybníků v blanické kaskádě (Otradovec, 2022)
- Obr. 75:** Dochovaná historická krajinná struktura – vodní plocha ve Bzové (Otradovec, 2022)
- Obr. 76:** Dochovaná historická krajinná struktura – Panský rybník v Mladé Vožici (Otradovec, 2022)
- Obr. 77:** Dochované struktury zeleně – bažantnice – I. vojenské mapování (Laboratoř geoinformatiky UJEP, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 78:** Dochované struktury zeleně – bažantnice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 79:** Dochované struktury zeleně: Obora u areálu Šelmberk – císařské otisky (ČÚZK, ©2022 upravil Otradovec)
- Obr. 80:** Dochované struktury zeleně: Obora u areálu Šelmberk – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 81:** Dochované struktury zeleně: Zámecká zahrada v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 82:** Zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 83:** Zámecký areál v Mladé Vožici – 3D model (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 84:** Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Horní Střítež – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 85:** Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Radvanov – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 86:** Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny u obce Radvanov (Otradovec, 2022)
- Obr. 87:** Dochovaná historická krajinná struktura – strukturálně výrazné plužiny mezi obcemi Blanice a Bendovo Záhoří (Otradovec, 2021)
- Obr. 88:** Žižkovo náměstí Mladá Vožice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 89:** Žižkovo náměstí Mladá Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 90:** Schwarzplan Žižkova náměstí v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 91:** Žižkovo náměstí v Mladé Vožici (Otradovec, 2020)
- Obr. 92:** Šelmberský areál – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 93:** Šelmberský areál – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 94:** Hrad Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 95:** Hrad Šelmberk – točité schodiště (Otradovec, 2020)
- Obr. 96:** Šelmberský mlýn (Otradovec, 2021)
- Obr. 97:** Přilehlý rybník u Šelmberského mlýna (Otradovec, 2021)
- Obr. 98:** Běleč – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 99:** Běleč – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 100:** Schwarzplan Bělče s parcelací (Otradovec, 2022)
- Obr. 101:** Běleč (Otradovec, 2022)
- Obr. 102:** Husovo náměstí v Mladé Vožici – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 103:** Husovo náměstí v Mladé Vožici – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 104:** Schwarzplan Husova náměstí (Otradovec, 2022)
- Obr. 105:** Husovo náměstí (Otradovec, 2021)
- Obr. 106:** Moraveč – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 107:** Moraveč – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 108:** Schwarzplan Moravče s parcelací (Otradovec, 2022)
- Obr. 109:** Moraveč (Otradovec, 2021)
- Obr. 110:** Bendovo Záhoří – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 111:** Bendovo Záhoří – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)

- Obr. 112:** Schwarzplan Bendova Záhoří s parcelací (Otradovec, 2022)
- Obr. 113:** Bendovo Záhoří (Otradovec, 2021)
- Obr. 114:** Pavlov – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 115:** Pavlov – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 116:** Schwarzplan Pavlova s parcelací (Otradovec, 2022)
- Obr. 117:** Pavlov (Otradovec, 2021)
- Obr. 118:** Stará Vožice – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 119:** Stará Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 120:** Schwarzplan Staré Vožice s parcelací (Otradovec, 2022)
- Obr. 121:** Stará Vožice (Otradovec, 2021)
- Obr. 122:** Historická kulturní krajina a historické krajinné struktury - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 123:** Významné krajinné dominanty – hora Blaník (Otradovec, 2021)
- Obr. 124:** Významné krajinné dominanty – rozhledna na hoře Blaník (Otradovec, 2021)
- Obr. 125:** Významné krajinné dominanty - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 126:** Urbanistická osa: Mladá Vožice – stabilní katastr z roku 1830 (Kuča, 2001, upravil Otradovec)
- Obr. 127:** Urbanistická osa: Mladá Vožice – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 128:** Urbanistická osa: Mladá Vožice – pohled od severní strany Husova náměstí (2020, Otradovec)
- Obr. 129:** Urbanistická osa: Mladá Vožice procházející skrz město Mladá Vožice – pohled od jižní strany Třídy Václava Vaniše (2020, Otradovec)
- Obr. 130:** Přírodní osa: Lesní hřeben na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny (Otradovec, 2021)
- Obr. 131:** Přírodní osa: Údolí řeky Blanice
- Obr. 132:** Přírodní osa: Údolí řeky Blanice
- Obr. 133:** Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všech svatých – Müllerovy mapy (AV ČR, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 134:** Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všech svatých – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 135:** Kompoziční osa: kostel sv. Martina – kostel Nanebevzetí Panny Marie – kostel Všech svatých (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 136:** Kompoziční osa – alej mezi Hlasivem a Hlasívkem (Otradovec, 2022)
- Obr. 137:** Kompoziční osa – alej od Žahourova mlýna k obci Janov (Otradovec, 2022)
- Obr. 138:** Kompoziční osa – alej na hrázi rybníka v Noskově (Otradovec, 2022)
- Obr. 139:** Kompoziční osa – alej od Ústějova směrem k Mladé Vožici (Otradovec, 2022)
- Obr. 140:** Kompoziční osa – nově vysázená alej u obce Bzová (Otradovec, 2021)
- Obr. 141:** Urbanistické, přírodní a kompoziční osy v krajině - schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 142:** Janov – kostel Všech svatých (Otradovec, 2021)
- Obr. 143:** Nová Ves u Mladé Vožice – kostel sv. Kateřiny (Otradovec, 2021)
- Obr. 144:** Krchova Lomná – kaple Panny Marie (Otradovec, 2021)
- Obr. 145:** Mladá Vožice – fara (Otradovec, 2021)
- Obr. 146:** Moraveč – rozhledna Kovářka (Otradovec, 2021)
- Obr. 147:** Radvanov – zřícenina větrného mlýna (Otradovec, 2021)
- Obr. 148:** Mladá Vožice – Žahourův mlýn (Otradovec, 2022)
- Obr. 149:** Mladá Vožice – bývalá cihelna (Otradovec, 2022)
- Obr. 150:** Mladá Vožice – zámek (Otradovec, 2022)
- Obr. 151:** Významné stavební dominanty – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 152:** Pohled z ulice Lomenská v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 153:** Pohledově exponovaná místa – lesní hřeben na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny (Otradovec, 2022)

- Obr. 154:** Pohled od západu na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 155:** Pohledově exponovaná místa – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 156:** Významný vyhlídkový bod v Mladé Vožici – lidově zvaný „Paraplíčko“ (Otradovec, 2022)
- Obr. 157:** Úhel výhledu z Paraplíčka v Mladé Vožici (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, Otradovec, 2022)
- Obr. 158:** Významný vyhlídkový bod v Mladé Vožici – rozhled z paraplíčka směrem na Ústějovskou kapličku (Otradovec, 2022)
- Obr. 159:** Významný vyhlídkový bod v Bělči – rozhled z věže hradu Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 160:** Významný vyhlídkový bod - z lesní cesty na zalesněném hřebenu Křemešnické vrchoviny (Otradovec, 2021)
- Obr. 161:** Významný vyhlídkový bod ze silniční cesty u Chocova směrem na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 162:** Významné vyhlídkové body – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 163:** Pohled od Výlev na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 164:** Pohled od Elbančic na Šelmberk a horu Blaník (Otradovec, 2021)
- Obr. 165:** Pohled od Bzové na hranici mezi Středočeskou pahorkatinou a Českomoravskou vrchovinou (Otradovec, 2021)
- Obr. 166:** Pohled od Bukové na Mladou Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 167:** Pohled severně od Mladé Vožice z věže hradu Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 168:** Pohled z lesního hřebenu Křemešnické vrchoviny směrem k hradu Šelmberk (Otradovec, 2021)
- Obr. 169:** Horizonty – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 170:** Pohledová osa v Mladé Vožici: vedena na zámeckou dominantu skrz zámecký předprostor – císařské otisky (ČÚZK, ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 171:** Pohledová osa na zámek v Mladé Vožici (Otradovec, 2022)
- Obr. 172:** Pohledová osa: Mutice – vedena od křucifixu, přes zvoničku k vjezdu do usedlosti – ortofoto (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 173:** Pohledová osa v Muticích k vjezdu do usedlosti (Otradovec, 2022)
- Obr. 174:** Pohledová osa v Bělči – vedena skrz alej na kapličku – letecké snímky (SEZNAM.CZ, a.s., ©2022, upravil Otradovec)
- Obr. 175:** Pohledová osa v Bělči vedena skrz alej na kapličku (Otradovec, 2021)
- Obr. 176:** Pohledové osy – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 177:** Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici z Voračického předměstí (Otradovec, 2022)
- Obr. 178:** Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici z ulice Aloise Mareše (Otradovec, 2022)
- Obr. 179:** Průhled na kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici od Ústějovské kaple Panny Marie (Otradovec, 2022)
- Obr. 180:** Průhled na hrad Šelmberk ze směru od Elbančic (Otradovec, 2021)
- Obr. 181:** Průhled na horu Blaník ze směru od kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mladé Vožici (Otradovec, 2021)
- Obr. 182:** Průhledy – schéma (podklad ČÚZK - ZM10, Otradovec, 2022)
- Obr. 183:** Výřez z ÚAP ORP Tábor (Tábor, 2020, upravil Otradovec)
- Obr. 184:** Výřez z ÚAP Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)
- Obr. 185:** Výřez z ÚSK Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)
- Obr. 186:** Výřez ze ZÚR Jihočeského kraje (Jihočeský kraj, 2021, upravil Otradovec)

TABULKY

Tab. 1 – Přehled obcí, základních sídelních jednotek a jejich obyvatel (k.1.1.2020 ČSÚ & RÚIAN, ©2022, upravil Otradovec)

Tab. 2 – Geomorfologické členění území (Demek & kol., 2006, upravil Otradovec)

Tab. 3 – Dochované tvrže, hrady a zámky (Tríska & kol., 1986, upravil Otradovec)

Tab. 4 – Objekty lidové architektury (Otradovec, 2022)

- Tab. 5** – Dochované využití pozemků (Otradovec, 2022)
Tab. 6 – Dochovaná cestní síť (Otradovec, 2022)
Tab. 7 – Dochované pozůstatky po těžbě (Otradovec, 2022)
Tab. 8 – Dochované vodní plochy (Otradovec, 2022)
Tab. 9 – Dochovaná struktura zeleně (Otradovec, 2022)
Tab. 10 – Dochované plužiny (Otradovec, 2022)
Tab. 11 – Dochovaná urbanistická struktura (Otradovec, 2022)
Tab. 12 – Významné krajinné dominanty (Otradovec, 2022)
Tab. 13 – Urbanistické osy (Otradovec, 2022)
Tab. 14 – Přírodní osy (Otradovec, 2022)
Tab. 15 – Kompoziční osy (Otradovec, 2022)
Tab. 16 – Významné stavební dominanty (Otradovec, 2022)
Tab. 17 – Pohledově exponovaná místa (Otradovec, 2022)
Tab. 18 – Významné vyhlídkové body (Otradovec, 2022)
Tab. 19 – Horizonty (Otradovec, 2022)
Tab. 20 – Pohledové osy (Otradovec, 2022)
Tab. 21 – Průhledy (Otradovec, 2022)
Tab. 22 – Srovnání výsledků práce s ÚAP ORP Tábor (Otradovec, 2022)

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Hlavní výkres: Urbanistické a krajinné hodnoty v POÚ Mladá Vožice

Příloha č. 2 – Detail: Mladá Vožice v měřítku 1:5 000